PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo | Cena 60 lir | Leto XXIV. Št. 99 (6992) | TRST, četrtek, 25. aprila 1968

25. APRIL

Danes se po vsej Italiji praznuje 23. obletnica začetka vseljudskega odpora proti nacizmu in fašizmu in osvoboditve Italije. Na ta dan se je že dalj časa trajajoče odporniško gibanje prelevilo v občni odpor, ki je pomenil dokončni, predvsem psihološki obračun in v določeni meri tudi stvarni obračun s fašistično preteklostjo.

Italijansko odporniško gibanje je vzklilo formalno s kapitulacijo fašističnih oboroženih sil, praktično pa že s padcem fašizma 25. julija l. 1943, ker so začele nekatere politične skupine računati takoj na možnost pripravljanja oborožene borbe proti nacistom in njihovim fašističnim podrepnikom. Izbruh oboroženega upora ni bil torej popolnoma spontan, ni ga narekovala samo stihija, temveč je bil kolikor toliko načrten.

Konkretni rezultati odporniškega gibanja najprej in nato vseljudske vstaje so se najprej pokazali na ravni spoznanja neobhodnosti sodelovanja med raznimi političnimi skupinami, ki so sestavljale tedanji narodnoosvobodilni odbor severne Italije. Še bolj pa so postali očitni, ko je bilo italijansko ljudstvo poklicano, da odloča o bodoči ureditvi države, se pravi o monarhiji, ali republiki. Večina ljudstva se je odločila za republiko in s tem tudi za ustrezno ustavo, ki predstavlja pomemben mejnik v zgodovini italijanskega ljudstva.

Italijansko odporniško gibanje v vzhodnih pokrajinah države se je že zelo zgodaj povezalo z narodnoosvobodilno borbo na Primorskem in v Sloveniji. Že v prvih mesecih leta 1944 je prišlo do stikov med predstavniki CLN in vojaškim partizanskim poveljstvom «Corpo volontari della libertà» na eni strani ter političnimi in vojaškimi zastopniki slovenskega narodnoosvobodilnega gibanja na drugi. Razna sporna vprašanja, ki so neizgibno nastajala, so se urejevala skladno z načelom, da so potrebni skupni vsestranski napori za zlom nacističnih in fašističnih nasilnežev ter ustvariti pogoje za plodno sodelovanje med Slovenci in Italijani. V ta namen so bili tudi podpisani dogovori za vojaško sodelovanje, ki so zadevali posebno italijanske partizanske edinice, ki so se borile v okviru narodnoosvobodilne vojske Slovenije.

Spričo vseh teh dogajanj je zemljepisno področje, kjer živimo mi tržaški in goriški Slovenci, postalo izredno pomembno za ves nadaljnji razvoj. Če so na eni strani bila trenja in nesoglasja, ki so imela svoje korenine v fašističnih in predfašističnih konservativnih pojmovanjih o odnosih med «vladajočim narodom» in slovensko manjšino, so pa na drugi strani vznikli pogoji za plodno sodelovanje v bodočnosti, za sodelovanje med silami, ki so se borile proti istemu sovražniku in za zmago demokracije, svobode in enakopravnosti med narodi. Prav ta je bila glavna vzmet, ki nas je gnala v skupni borbi z ramo ob rami proti istemu sovražniku. To je bilo tudi bistvo naše borbe: nihče nikomur hlapec, toda prijatelj, brat in tovariš soborcu.

Ta pristna enotnost, ki sega s svojimi koreninami globoko v dušo vseh bivših partizanskih borcev in političnih delavcev in aktivistov, se ni nikoli izmaličila. Otopela je morda v povojnih vihrah in političnih zapletljajev, toda zamrla ni nikoli. Ostala je živa, kajti kar so ljudje preživljali v časih strahot in nečloveških preizkušenj, nikoli ne zamre: ostane vklesano v njih srcih.

Zato mi tržaški in goriški Slovenci pozdravljamo ta dan tudi kot naš dan. Ne stojimo ob strani, temveč stopamo z našimi soborci, prijatelji in somišljeniki z ramo ob rami, kot smo stopali nekoč v oboroženi borbi. Stopamo, kot smo stopali lani na nepozabnem partizanskem taboru v Bazovici, ki nam je vlil novega duha in poživel samozavest naših src.

Nikoli nismo stali ob strani. Bili smo med prvimi, ki smo se dolga leta upirali fašizmu ter v tisti borbi mnogo žrtvovali. Bili smo med prvimi, ki smo se s puško v rokah dvignili proti fašistični strahovladi, še preden je bila ta strmoglavljena.

Prav letos poteka 25. obletnica vseljudske oborožene vstaje na Primorskem, ki je bila zgodovinsko izredno pomembna za vse politično in drugo dogajanje v tem delu Evrope. Naloge, ki so bile tedaj pred nami, so bile ogromne ter so skoraj presegale naše moči. Toda le navidez! Naša moč je bila v ljudstvu: v partizanskih borcih, v aktivistih, v junaških dekletih kurirkah, v vseh plasteh našega ljudstva. Kjer pa je ljudstvo enotno, je ni sile, ki bi ga zlomila.

Četrt stoletja tega velikega dogodka v zgodovini našega ljudstva bomo dostojno proslavili s številnimi svečanostmi. Povsod pa se bomo srečavali z našimi italijanskimi soborci, obujali z njimi spomine in utrjevali sodelovanje z njimi.

Z nas bivše partizanske borce in za naše ljudstvo na Tržaškem in Goriškem je to sodelovanje še posebno važno, ker so kljub vsem naporom in prizadevanjem številna življenjska vprašanja nas Slovencev še ostala nerešena! Prepričani pa smo, da bo skupna borba prispevala k odločilni zmagi načel, za katera smo se borili med osvobodilno borbo: za enakopravnost med narodi, za svobodo in prijateljsko sodelovanje.

Nekatera vprašanja, ki se tičejo neposredno bivših partizanskih borcev, so bila zadnje čase okvirno rešena s posebnim zakonom rimske vlade. To je bil pomemben dosežek, ki dokazuje, kako je potrebna tista enotnost, ki je bila značilna v času narodnoosvobodilne borbe. Utrjevanje te enotnosti, predvsem v zavesti množic je pogoj za še večje uspehe

Ko danes proslavljamo 25. april in ko bomo jutri proslavljali 25. obletnico vstaje našega ljudstva, se zavedamo in se bomo zavedali, da je bila naša borba neločljivo povezana z borbo vsega človeštva, za svobodo vseh narodov v svetu, za mir. Zato stojimo danes na strani vietnamskega ljudstva, zatiranih narodov v Afriki in v Južni Ameriki. Prepričani smo, da se sporna vprašanja lahko rešijo samo s poštenimi pogajanji in ne s silo. Narod, ki tlači druge, ni svoboden in nosi v sebi kali razkroja in padanja. Nosi pa tudi kal vojne, ki bi v naših razmerah utegnila pomeniti propast človeštva. Mi pa smo se borili za mir, katerega bomo branili še nadalje z vsemi svojimi silami.

V. K.

NOVO OPOZORILO GLAVNEGA TAJNIKA OZN

U Tant obsoja ameriško stopnjevanje bombardiranja Severnega Vietnama

Pozval je Washington in Hanoj, naj se sporazumeta o sedežu razgovorov - Morda se bodo sporazumeli o Parizu - Nadaljujejo se močni spopadi na kopnem v Južnem Vietnamu

NEW YORK, 24. — Glavni tajnik OZN U Tant je objavil za tisk izjavo, s katero opozarja, da nadaljevanje ostrih spopadov v Vietnamu onemogoča začetek pripravljalnih stikov med ZDA in Severnim Vietnamom. Zaradi tega poziva obe strani, naj ustvarita «ugodnejše ozračje» in naj se brez nadaljnjega odlašanja sporazumeta o sedežu razgovorov. Pri tem izreka mnenje, da sta Varšava in Pariz pripravna sedeža.

U Tant ugotavlja, da je na podlagi dobljenih poročil zavzelo ameriško bombardiranje proti Severnemu Vietnamu v zadnjih tednih večjo silo kakor kdaj koli v preteklosti, čeprav je področje napadov sedaj manjše.

Nato nadaljuje: «So znaki, da se bodo boji na jugu zaostrili. Tako stanje je vse drugo kakor primerno za konstruktivne pripravljalne razgovore in jaz bi želel vroče pozvati vse neposredno vmešane v spopad, naj se trudijo, da ustvarijo ugodnejše ozračje. Poleg tega pozivam Washington in Hanoj, naj se brez odlašanja sporazumeta o sedežu za pripravljalne razgovore.»

Glede izbire mesta pravi U Tant: «Upoštevajoč javne izjave obeh strani glede izbire sedeža za te razgovore, se mi zdi, da se je možnost izbire sedaj skrčila na nekatera mesta in med temi bi po mojem mnenju Varšava in Pariz mogla biti najprimernejša sedeža.» Na koncu ugotavlja U Tant, da so sedaj potekli že trije tedni, od kar so ZDA in Severni Vietnam izrekli pripravljenost na začetek pripravljalnih razgovorov.

V Washingtonu je predstavnik državnega departmaja Robert McCloskey izjavil časnikarjem, da so «sredstva za diplomatske stike s Hanojem še vedno odprta in jih je ameriška vlada nedavno uporabila». Pripomnil je, da ni nobenega napredovanja glede sporazumov o sedežu sestankov.

Predstavnik je izjavil, da je bil «oseben in neposreden stik» s Severnim Vietnamom in da je ameriška vlada poslala v Hanoj še drugo poslanico, od kar je pred enim tednom državni tajnik Dean Rusk predlagal petnajst morebitnih sedežev. Nato je izjavil, da so poskušali navezati neposredne stike med ameriškimi in severnovietnamskimi vladnimi funkcionarji, toda do sedaj brezuspešno. Zadnji stik je bil sicer «oseben in neposreden», toda šlo je samo za izročitev nekega dokumenta.

Še prej je predstavnik Bele hiše Tom Johnson izjavil, da «so kanali odprti», in da predsednik deluje vsak dan, da bi se začeli mirovni razgovori, da pa «ni nič novega». Johnson je sinoči sporočil, da so bili ameriški predstavniki v ponedeljek in torek v stiku s hanojskimi predstavniki in da bodo te stike nadaljevali tudi danes, v sredo. Dejal je, da so govorili o sedežu razgovorov. Predsednik ni povedal, kje so bili ti stiki, toda ameriški funkcionarji so sporočili, da sta stik navezala ameriški in severnovietnamski poslanik v laoški prestolnici Vientianu.

Johnson je podal omenjeno izjavo na sprejemu v Beli hiši. Ob tej priložnosti se je pogovarjal tudi z Deanom Ruskom. Ta pa se je pogovarjal s sovjetskim poslanikom Dobrininom. Podpredsednik Humphrey pa se je pogovarjal s francoskim poslanikom o morebitni izbiri Pariza kot sedeža pripravljalnih razgovorov.

V Londonu je ameriški državni podtajnik Katzenbach izjavil, da sta se ameriški in severnovietnamski predstavnik v Vientianu večkrat sestala in si izmenjala «kose papirja». Z drugimi besedami, je Vientian bil samo «poštni urad». Nato je Katzenbach izrekel mnenje, da se bodo vendarle sporazumeli o izbiri sedeža. Nato je izjavil, da se stiki nadaljujejo tudi v posredni obliki po radijskih oddajah.

Ameriški funkcionarji so izjavili, da nič ne vedo o kompromisnih predlogih drugih držav, čeprav se ve, da je Francija pripravljena sprejeti ameriške in severnovietnamske predstavnike. Po današnji seji francoske vlade je minister za informacije Gorse izjavil, da ni nobenega novega elementa v zvezi z začetkom ameriško - vietnamskih razgovorov.

Pariški «Le Monde» piše, da «čeprav v Parizu ni za sedaj nobene diplomatske akcije, vendar pa se bodo razgovori začel. v Parizu, če se bodo začeli. Po včerajšnjih izjavah, nadaljuje list, je U Tant brez obotavljanja izjavil, da bodo razgovori v Parizu. Kakor nam je znano, so Američani že poluradno sporočili, da sprejemajo ta sedež.»

Japonski list «Jomiuri Šimbun» piše, da japonska vlada hoče udeležbo tudi velikih azijskih držav na morebitnih mirovnih konferencah za Vietnam. List pravi da je japonska vlada sporočila to stališče sovjetski vladi in Veliki Britaniji, ki sta sopredsednici ženevske konference.

V Južnem Vietnamu nadaljuje ameriško letalstvo močno bombardiranje Severnega Vietnama. Tudi včeraj so ameriška letala bombardirala železniške proge in druge objekte. Severnovietnamska tiskovna agencija je sporočila, da je bilo ameriško letalo «F-111», o katerem so Američani trdili, da se je ponesrečilo na Tajskem, sestreljeno 21. aprila nad Severnim Vietnamom. Celotno število ameriških letal, sestreljenih nad Severnim Vietnamom znaša 285?

Močni spopadi so bili včeraj in danes tudi na področju Ke Sanha, Kuang Trija in ob delti reke Mekong. Kakor poroča severnovietnamska tiskovna agencija, so osvobodilne sile v treh dneh spopadov prejšnji teden vrgle iz boja dvesto ameriških vojakov na sektorju Hue.

Tito nadaljuje obisk v Teheranu

TEHERAN, 24. — Predsednik republike maršal Tito je obiskal danes v Teheranu raziskovalni atomski center teheranske univerze, ki so ga odprli lani, in cesarsko zakladnico, ki varuje zbirko dragih kamnov, ki spada med najbogatejše zbirke na svetu. Nocoj se je predsednik Tito udeležil v narodnem gledališču predstave narodnih plesov in baleta.

Izrael pripravlja vojaško parado 2. maja v zasedenem Jeruzalemu

AMAN, 24. — Jordanski zunanji minister Rifai je danes sprejel veleposlanike držav, ki so stalne članice varnostnega sveta OZN (ZDA, SZ, Velika Britanija, Francija in Formoza), ter jim podrobno poročal o paradi, ki jo namerava Izrael napraviti 2 maja v Jeruzalemu. Rifai je podčrtal, da bi taka manifestacija vsestransko kršila sklepe varnostnega sveta. Zunanji minister je sprejel še veleposlanike Indije, Pakistana in Etiopije in jim poročal o isti zadevi.

Jordanski ministrski predsednik pa je naročil stalnemu delegatu Jordanije pri OZN Mohamedu El Farri, naj zahteva nujno sklicanje varnostnega sveta, da bi se preprečilo, da Izrael organizira vojaško parado v zasedenem delu Jeruzalema za praznik neodvisnosti 2. maja. Izraelski list «Maariv» pa poroča danes, da je Izrael že poslal nazaj generalnemu tajniku OZN U Tantu noto, ki mu jo je bil ta poslal, da bi podčrtal, da predstavlja vojaška parada, kršitev sporazuma o premirju l. 1949 in resolucije varnostnega sveta, sprejete julija 1967, o statusu Jeruzalema. Kot piše list, politični krogi Izraela ne prikrivajo svoje slabe volje zaradi te U Tantove pobude, češ da je sicer OZN v številnih primerih, ko so Arabci kršili premirje iz l. 1949, pokazala svojo pasivnost. Izraelski delegat pri OZN Tekoah je baje zahteval sestanek z U Tantom.

Včeraj je imel predstavnik generalnega tajnika OZN Gunnar Jarring poldrugourni razgovor z izraelskim zunanjim ministrom Abba Ebanom. Jarring bo še nadaljeval svoja posvetovanja z vsemi tremi vladami (egiptovsko, jordansko in izraelsko) ter se oo vrnil prihodnji teden v Jeruzalem.

Jordanski vojaški glasnik je povedal, da sta bila včeraj med streljanjem, ki je trajalo približno eno uro, ubita dva izraelska vojaka, eden pa je bil ranjen. Danes so spet Jordanci in Izraelci streljali drugi na druge z obeh strani reke Jordana.

«Izraelski sklep, da zgradi električno mejo vzdolž zahodnega brega Jordana, kaže, da Izrael nima namena spoštovati resolucije OZN za umik svojih čet z zasedenega arabskega ozemlja, pač pa hoče svoje nasilje utrditi. Izrael hoče še naprej govoriti kot zmagovalec ter vsiljevati svoje diktate.» Tako je dejal uradni glasnik ZAR Zayat na tiskovni konferenci.

Religiozni študentje, ki so se zbrali na kongresu v Tel Avivu, so soglasno sklenili zahtevati od vlade, naj se črte prekinitve ognja proglase za dokončne meje Izraela. Odobrili so tudi resolucijo, s katero zahtevajo, naj se na zasedena ozemlja začno naseljevati izraelski prebivalci.

Iz Kaira pa poročajo, da se je minister za industrijo, petrolej in rudne rezerve Aziz Sidky posvetoval s svojimi sodelavci o načrtu za naftovod iz Sueza do Aleksandrije, ki bi bil dolg 160 km. Njegova letna kapaciteta bi bila 50 milijonov ton, stal pa bi od 30 do 40 milijonov šterlingov Zgradili bi ga v enem letu. Pozneje bi se kapaciteta lahko povečala, dokler ne bi dosegla 200 milijonov ton.

Črnci demonstrirali proti McCarthyju

WASHINGTON, 24 — Na podlagi poročila ameriškega pravosodnega ministrstva je bilo med neredi, ki so bili v ZDA po umoru Martina Luthra Kinga, 46 mrtvih. Poročilo so pripravile oblasti 76 ameriških mest. Med neredi je bilo 2561 ranjenih. Aretirali so 28.271 oseb. Smrtne žrtve so bile v trinajstih mestih. Lansko leto julija je bilo 43 mrtvih v Detroitu in 23 v Newarku.

Občinski svet v New Yorku je danes soglasno odobril pravilnik, ki daje županu Lindsavu izredna pooblastila, da v primeru potrebe razglasi stanje pripravljenosti za dobo, ki gre do petnajst dni. Poleg tega bo lahko prepovedal prodajo strelnega orožja, uvedel policijsko uro ter posebne omejitve za avtomobilski promet ne da bi moral o tem poročati občinskemu svetu. Lindsay je ponovil svoje stališče, da mora policija zelo omejiti uporabo orožja med neredi.

V črnskem predelu mesta Newark je moral senator Eugene McCarthy prekiniti svojo volilno propagando, ker je več sto mladih črncev demonstriralo proti njemu. Očitali so mu, da je prišel k njim, «da dobi njihove glasove in ne da jim pomaga». McCarthy je prekinil svoj volilni govor kmalu potem, ko ga je bil začel. Demonstranti so obkolili avtomobil in McCarthy se je le s težavo rešil iz gneče.

Vlada Venezuele odstopila

KARAKAS, 24. — Venezuelska vlada je danes dala ostavko, ker so odstopili trije ministri manjšinske stranke Predsednik Leoni je pričel posvetovanja z večinsko stranko «acion democratica» za sestavo nove vlade.

Tridnevna sindikalna borba v Španiji

MADRID, 24. — Včeraj so razdelili številne letake, ki pozivajo delavce na tridnevno borbo. Letake so izdale «delavske komisije», ki so dejanski ilegalni sindikat in se v njih poziva, da delavci stavkajo v torek 30. aprila eno uro, zvečer pa naj se zberejo na štirih večjih trgih Madrida. Naslednjega dne napovedujejo tiho manifestacijo v osrednji ulici, v četrtek pa je ponovno predvidena stavka in zbiranje na trgu. V proglasu se pozivajo delavci na borbo proti zamrznjenju plač, zvišanju življenjskih stroškov in masovnim odpustov. V letaku je govor, da je sedaj preko pol milijona brezposelnih in se zahteva ustanovitev demokratične in svobodne sindikalne organizacije.

Policija je uvedla vrsto ukrepov, da bi preprečila tridnevno sindikalno borbo. Zaprli so devetnajst predstavnikov «delavskih komisij» in to že pred tremi tedni.

Poročilo o zasedanju CENTO

LONDON, 24. — Davi se je zaključilo zasedanje sveta ministrov CENTO. Kratko uradno sporočilo pravi, da je ohranitev miru in stabilnosti na področju, ki ga krije ta pogodba, omogočila stalno večanje razvojnega ritma v Iranu, Pakistanu in Turčiji. Sporočilo dodaja, da so ministri govorili o mednarodnih zadevah in drugih vprašanjih, ki se tičejo petih držav članic. Ministri so poudarili, da bodo nadaljevali in pospešili gospodarski in socialni razvoj na področju CENTO ter da bodo še dalje delali za mir in blaginjo na tem področju.

Razpravljali so tudi o vojaškem vežbanju, o cestnih in železniških načrtih ter o programih za kmetijski razvoj v Iranu, Pakistanu in Turčiji. Proučili so tudi načrte za industrijski razvoj tega področja. Prihodnje zasedanje bo aprila v Teheranu.

WASHINGTON, 24. — Veleposlanik Jugoslavije Bogdan Crnobrnja, ki se je nedavno vrnil iz Beograda, je obiskal včeraj tajnika za zunanje zadeve Deana Ruska, s katerim je v daljšem razgovoru razpravljal o ukrepih za nadaljnji napredek dvostranskega sodelovanja in izmenjal misli o položaju na Bližnjem vzhodu, v Vietnamu in o drugih aktualnih mednarodnih vprašanjih.

TURIN, 24. — Pred inštitutom za kemijo turinske univerze je prišlo danes zjutraj do kratkega pretepa med študenti, pri katerem je bil neki visokošolec laže ranjen po obrazu. Po pretepa je prišlo, ko so nekateri študentje skušali preprečiti svojim kolegom vhod v inštitut, kjer so se vršila predavanja.

MARŠAL SZ JAKUBOVSKI NA OBISKU V PRAGI

Černik je obrazložil parlamentu program nove češkoslovaške vlade

Osrednja vprašanja se nanašajo na socialistično demokracijo in gospodarski razvoj

PRAGA, 24. — Poveljnik oboroženih sil varšavskega pakta maršal Jakubovski je danes prispel v Prago, prej pa je že obiskal Poljsko, Vzhodno Nemčijo in Bolgarijo. Uradno poročilo pravi, da se bo sestal s predsednikom republike in predstavniki nove češkoslovaške vlade in bo z njimi obravnaval vprašanja varšavskega pakta. Na letališču je sovjetskega maršala sprejel češkoslovaški obrambni minister general Martin Dzur.

Danes je češkoslovaški predsednik vlade Oldrich Černik obrazložil v parlamentu program vlade, ki se deli na dve poglavji: socialistična demokracija in gospodarska vprašanja.

V prvem poglavju se ugotavlja, da je treba ustvariti federativno državno ureditev, pri čemer je treba zagotoviti avtonomijo vsem narodnostnim manjšinam (Nemci, Madžari, Poljaki, Ukrajinci itd.). Vlada bo spoštovala versko svobodo in pričakuje konstruktivno pomoč cerkve na načelu enotnosti socialistične družbe. Program zagotavlja spoštovanje človeških svoboščin: pravico do združenja in sestajanja, potovanja in izseljevanja ter svobodo tiska. Cenzura bo skrbela samo, da se ne bodo razširjale državne tajne. Treba je zagotoviti neodvisnost sodstva in pri preiskavah je treba zagotoviti pravice obdolžencev. Vlada bo pripravila zakon o rehabilitacijah političnih obsojencev in zakon o povračilu škode. Vse krivce za politične procese bodo sodno preganjali.

Glede gospodarstva je Černik dejal, da položaj ni tak, kot bi moral biti v industrijsko razviti državi dvajset let po vojni. Izdelki kvalitetno ne ustrezajo, težave so pri investicijah in delovni pogoji so vedno slabši. Vzroki so delno mednarodnega značaja zaradi hladne vojne, delno pa ker se je krepilo težko industrijo, ki je «pojedla» investicije za druge sektorje. Med resnimi vzroki je navedel novi predsednik vlade tudi politiko avtarhije, saj ČSSR izdeluje okrog 80 odstotkov celotnega asortimenta izdelkov, ki se izdelujejo na svetu. Sedaj porabijo trideset milijard kron za subvencijo industriji, ki ni gospodarsko sposobna. Narašča tudi zadolženost, pri čemer so dolgovi kratkoročni, krediti pa dolgoročni in izraženi v nekonvertibilnih valutah.

Vladni program predvideva zaporo neproduktivnih podjetij, zmanjšanje investicij v težko industrijo v korist kemične industrije, gradbeništva in industrije potrošnih izdelkov. Okrepiti je treba neodvisnost posameznih podjetij in njih uprave. Centralni organi se bodo omejili na formuliranje splošnih smernic, tako da se razbije trdi monopol in da se ustvari «socialistična konkurenca». Predviden je tudi razvoj zasebne pobude glede manjših uslužnostnih podjetij in obrtniškega značaja.

Glede zunanje trgovine se teži k odprtju vseh tržišč in h konvertibilnosti krone v razdobju petih-sedmih let, s čimer bo ČSSR lahko prišla do svojega mesta v svetovni trgovini. Glede «Comemcoma» predvideva program zelo lakonično, da je treba izpopolniti finančne pogoje, da se ustvarijo pogoji za medsebojno izmenjavo.

Program podrobneje govori o življenjskih pogojih, pri čemer predvideva zvišanje pokojnin, uvedbo kratkega tedna in zvišanje družinskih doklad. Vendar pa zelo odločno ugotavlja, da je zvišanje plač tesno povezano s povečanjem proizvodnje in narodnega dohodka. Zaradi tega se bo vlada obrnila na javno mnenje, kadar bo morala zavrniti neupravičene zahteve delavcev.

V zaključku program obravnava zunanjepolitična vprašanja, pri čemer ponavlja stališče o prijateljstvu in zavezništvu s Sovjetsko zvezo in drugimi socialističnimi državami na osnovi «enakopravnosti, neodvisnosti in medsebojnega spoštovanja, brez vmešavanja v notranje zadeve druge države».

Istočasno pa je potrebna bolj aktivna evropska politika, na osnovi priznanja statusa quo, ki se je ustvaril v Evropi po drugi svetovni vojni. V tej zvezi je Černik navedel več držav, s katerimi je možno sodelovanje. Glede Zapadne Nemčije pa je Černik mnenja, da v njej še obstaja revanšizem in nacionalizem, obstajajo pa tudi realističnejše in demokratičnejše pozicije. Normalizacija odnosov je možna na osnovi priznanja obstoječega stanja. Samo od ZDA zavisi, če bo mogoče izboljšati odnose, pri čemer morajo predvsem vrniti češkoslovaško zlato in odstraniti diskriminacijske prepreke, ki izvirajo iz razdobja hladne vojne.

BUDIMPEŠTA, 24. — Ministrski predsednik Jenoe Fock je v intervjuju po radiu komentiral dogodke na Češkoslovaškem in dejal, da lahko pride do napak pri izvajanju programa partije in vlade ČSSR, vendar pa ne more priti do resnejših težav, v kolikor bodo ostali «zvesti zavezništvu s Sovjetsko zvezo in ostalimi socialističnimi državami».

VARŠAVA, 24. — Iz partije so danes izključili dvanajst vladnih funkcionarjev. Skupno so do sedaj izključili okrog osemdeset funkcionarjev.

BONN, 24. — Državni tajnik za parlamentarna vprašanja baron Von Guttenberg je v intervjuju z nekim listom dejal, da upajo, da bodo lahko preučili s češkoslovaško vlado sporazum iz 1938. leta. Tajnik sicer pravi, da so že izjavili, da sporazum ni več veljaven, istočasno pa dodaja, da bi bilo treba z neposrednimi pogajanji rešiti praktična vprašanja, ki se še danes nanašajo na zainteresirano prebivalstvo.

DRUGI DEL ZASEDANJA SKUPŠČINE OZN

Afriško-azijske države zahtevajo naj se da prednost Jugozahodni Afriki

Sklenile so, da drugače ne bodo glasovale za pogodbo proti širjenju jedrskega orožja - Mauritius postal 124. država članica

NEW YORK, 24. — Danes popoldne se je začel drugi del zasedanja glavne skupščine OZN. Prva točka dnevnega reda je bila sprejem otoka Mauritiusa, ki je s tem postal 124. država članica OZN.

Na prihodnjih sejah bo skupščina razpravljala o pogodbi proti širjenju jedrskega orožja, o Jugozahodni Afriki in Srednjem vzhodu.

Afriško-azijske države, članice OZN, so danes sklenile, da ne bodo glasovale v glavni skupščini za načrt pogodbe proti širjenju jedrskega orožja, dokler ne bodo Združeni narodi sprejeli kake pobude za Jugozahodno Afriko.

Omenjene države so pozvale predsednika skupščine, naj da prednost razpravi o Jugozahodni Afriki Afriške države, katerih glasovi bodo odločilni za odobritev omenjene pogodbe, upajo, da bodo s tem dosegla, da se posveti večja važnost Jugozahodni Afriki.

Skupščina je kasneje sklenila, da bodo najprej obravnavali vprašanje Južne Afrike, medtem ko bodo razpravljali o načrtu o nerazširjanju atomske oborožitve najprej v politični komisiji.

Ameriški predstavnik v OZN Goldberg je danes nenadoma odpotoval v Washington, kljub temu da se je prav danes začel drugi del zasedanja skupščine OZN. Goldberg je bil že včeraj v Washingtonu, kjer se je sestal s predsednikom Johnsonom in se je nato vrnil v New York. Danes se je pred odhodom iz New Yorka pogovarjal z U Tantom in s predsednikom skupščine OZN Manescom. Baje je odpotoval ponovno v Washington, da se zopet sestane z Johnsonom ob navzočnosti Deana Ruska. Domnevajo, da bodo govorili o Vietnamu.

Začetek konference v Budimpešti

BUDIMPEŠTA, 24. — Predstavniki 44 komunističnih partij so se zbrali v Budimpešti, da pripravijo mednarodno konferenco delavskih gibanj, ki bo v Moskvi proti koncu leta. Zasedanje v Budimpešti je nekako nadaljevanje posvetovanja komunističnih partij, ki je bilo tudi v Budimpešti februarja in marca. Tudi to pot so azijske partije večinoma odsotne LR Kitajske sicer nihče ni pričakoval, odsotni pa so tudi Severni Vietnam, Severna Koreja, Japonska in Indija. Iz Evrope je zastopanih 18 partij; odsotna je ZK Jugoslavije in KP Romunije. Iz Latinske Amerike je 11 partij, odsotna pa je kubanska.

Zoltan Komocsin, sekretar CK madžarske partije, je s svojim govorom pričel popoldansko sejo pripravljalne komisije mednarodne konference komunističnih partij v hotelu Gellert. Delo se nadaljuje pri zaprtih vratih.

O določanju zunanje politike SFRJ

BEOGRAD, 24. — V odboru za zunanje zadeve in mednarodne odnose zvezne skupščine so poslanci nad pet ur danes razpravljali o osnutku tez, v vlogi in nalogah sveta narodov pri določanju in spremljanju zunanje politike. Splošno mnenje članov odbora je bilo, da bi zvezna skupščina morala bolj aktivno sodelovati pri ustvarjanju in razpravljanju o zunanjepolitičnih vprašanj, podobno kot je primer z drugimi, posebno gospodarskimi, kulturnoprosvetnimi, socialnimi, zdravstvenimi in drugimi vprašanji.

Poudarjeno je bilo nadalje mnenje, da bi zunanjepolitični odbor moral zavzeti za to, da bi skupščina postala mesto za intenzivnejša in široka posvetovanja zveznih organov, zastopnikov republik, komun, delovnih organizacij in drugih družbeno-političnih činiteljev, ki so neposredno zainteresirani za vprašanja zunanje politike in mednarodnih odnosov.

Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Kiro Gligorov je odpotoval danes na vabilo podpredsednika madžarske vlade Timara Madžaša v Budimpešto, kjer bo s pristojnimi madžarskimi krogi proučeval možnosti nadaljnjega razvoja dvostranskih gospodarskih odnosov.

BERLIN, 24. — Rudi Dutschke, ki že dva tedna leži v neki berlinski bolnišnici zaradi terorističnega atentata, katerega je bil žrtev 11. aprila, je danes prvič vstal s postelje. Zdravniki menijo, da je R. Dutschke zelo dobro prestal to preizkušnjo. Tudi Dutschkejeve mentalne reakcije so se v zadnjih dneh znatno izboljšale.

MED SPREJEMOM PREDSTAVNIKOV NOVINARSKE ZBORNICE

Predsednik republike Saragat o izrednem pomenu svobode tiska

KPI dolži RAI-TV grobe volilne špekulacije - FIAT izdelala lani 1.340.884 avtomobilov - V poročilu je omenjena tudi tržaška tovarna «Grandi motori»

RIM, 24. — Predsednik republike Saragat je danes sprejel v Kvirinalu predsednika novinarske zbornice prof. Gonello, člane vsedržavnega sveta zbornice in organizatorje mednarodnega kongresa, ki je bil te dni v Milanu posvečen svobodi tiska in novinarskega podjetja.

Saragat je v svojem odgovoru na pozdrav podčrtal pomen tega kongresa, pri čemer je dejal, da je še zlasti značilno, da je do sprejema prišlo dan pred obletnico osvoboditve, kar nas spominja, kako težko je bilo doseči svobodo in kakšno visoko ceno je bilo treba za svobodo prispevati. Saragat je tudi govoril o izredni važnosti svobode tiska, kot tudi po drugi plati o pomembnosti lastne kontrole in etičnega kodeksa ter častnih sodišč med novinarji samimi.

V petek se bo ob 9.30 sestal ministrski svet, ki bo verjetno izdal zakonske dekrete o pokojninah na osnovi zakonskega pooblastila, ki ga je sprejel parlament. V tej zvezi se je včeraj sestal minister Bosco s sindikati, vendar kaže, da niso zadovoljivo rešili vseh odprtih vprašanj.

Vodstvo KPI je po sestanku zelo ostro kritiziralo sedanji sistem vodstva RAI-TV, ki ga dolži da je dejanski fevd skupin, ki so na oblasti in da v volilni kampanji grobo izkoriščajo televizijo in radio za volilne špekulacije. V tej zvezi so sprejeli sklep, da bodo takoj po volitvah vložili več zakonskih predlogov in so zagrozili, da bodo v primeru, da se o njih ne bo hotelo razpravljati, pričeli s kampanjo za neplačevanje radijske in televizijske naročnine. To zahtevo utemeljujejo, ker je RAI-TV skupna last in se vzdržuje s sredstvi vseh državljanov.

Danes so po daljših peripetijah končno izvolili 12 odbornikov deželne uprave Sicilije. Včeraj so namreč glasovanja ob 3. uri ponoči prekinili, ker je opozicija zelo ostro nastopila, tako da so celo razbili volilno žaro. S tem je na Siciliji ponovno obnovljen odbor levega centra, ki ga od zunaj podpirajo tudi republikanci.

Tiskovni urad RAI sporoča, da jutri ne bo običajne oddaje «volilne tribune», ki bo v petek ob 22. uri.

Danes je bila redna skupščina delničarjev FIAT, na kateri je predsednik Agnelli obrazložil poslovne zaključke lanskoletnega dela. V celoti so iztržili 1194 milijard lir (vključena OM in Autobianchi) in 130 milijard lir več kot 1966. leta. Izdelali in prodali so 1.340.884 avtomobilov, od česar so 398.259 prodali v tujino. Predlanskim so izdelali 1.224.353 avtomobilov. K tej proizvodnji je treba dodati še približno 240.000 avtomobilov, ki jih izdelujejo po licenci FIAT v drugih državah. Traktorjev so izdelali 45.339, obsežna je bila tudi jeklarska proizvodnja. V podjetju je bilo ob koncu leta zaposlenih 146.588 uslužbencev, do česar 118.439 delavcev in 28.149 uradnikov. Investirali so 126,4 milijarde lir (1966. leta 83 milijard lir).

V poročilu je izrecno omenjena tudi tovarna «Grandi motori Trieste» in je rečeno, da se sedaj pripravlja zemljišče za to tovarno.

Ob polnoči se je zaključila stavka uslužbencev ENEL. Sindikalne organizacije so že sklenile, da bodo s stavkovnim gibanjem nadaljevali po 2. maju in to v okviru pokrajin.

Poskus atentata na Kiesingerja

BONN, 24. — Kancler Kiesinger je danes predsedoval seji vlade, ki je razpravljala o raznih neprijetnostih nemške politike, med drugim o težavah pri povezavi z zahodnim Berlinom, o posledicah študentovskih nemirov ter o novem neuspehu pri pogajanjih za razširitev SET.

Sicer pa Kiesinger ni pokazal najmanjše vznemirjenosti zaradi incidenta, ko je v neki restavraciji hotel 29-letni Arthur Wilhelm Buhlinger napraviti nanj atentat. Kot so pokazale informacije, je Buhlinger nekoliko neuravnovešen človek. Njegova žena, s katero ima dva otroka, je povedala, da je njen mož zelo religiozen in hodi redno v cerkev. Kljub temu pa včasih tudi kaj ukrade ali pa tudi mimogrede krivo priseže, tako da ga že bremeni nekaj obsodb. Težko je reči, kaj ga je dovedlo do tega, da bi napravil atentat na kako «važno osebnost». Vsekakor je imel revolver (ki ga je ukradel) in baje ga je že nameril proti Kiesingerju, pa si je premislil.

WASHINGTON, 24. — Ameriška komisija za atomsko energijo je javila, da so včeraj povzročili v Nedavski puščavi novo podzemeljsko jedrsko eksplozijo. Za petek je napovedana nova podzemeljska eksplozija, ki pa bo mnogo močnejša, in sicer enaka eksploziji milijona ton tritola.

FRANCOZA - TAJNA SLA V HANOJU

Pariška znanstvenika sta izgladila pot stikom med ZDA in Sev. Vietnamom

Sedanjim uvodnim stikom med Washingtonom in Hanojem sta zgladila pot francoska zasebnika — dr. Herbert Marcovich in Raymond Aubrac — ki sta se po naročilu State Departmenta dvakrat mudila v Hanoju. «Los Angeles Times» je podrobno opisal potek njune misije.

Francoza — prvi je mikrobiolog, drugi pa star prijatelj Hošiminha — sta prispela v Hanoj 21. julija lani z zelo nenavadno tajno nalogo ameriških odposlancev. O njunem potovanju v severnovietnamsko glavno mesto se je molčalo vse do pred štirinajstimi dnevi. Vendar pa se je z njunim odposlanstvom začelo novo obdobje v tajnih prizadevanjih, da bi vzpostavili mir v Vietnamu; to obdobje je doseglo vrhunec z dramatičnim sporočilom iz Hanoja 3. aprila, da so severni Vietnamci pripravljeni pogovarjati se z ameriškimi predstavniki.

Mesec dni po svojem obisku v Hanoju, torej avgusta lani, sta Francoza, ki sta sodelovala s profesorjem Henryjem Kissingerjem s harvardske univerze, sporočila Severnemu Vietnamu ameriški predlog; ta je bil bolj prožen kot prejšnji. Ko je predsednik Johnson 31. marca napovedal delno ustavitev bombardiranja v Severnem Vietnamu, je nedoločeno namigoval na ta predlog, ko je dejal: «Sedaj ponavljam predlog, ki sem ga povedal avgusta lani.»

Za tem skoraj neopaznim kratkim stavkom se je skrivalo delo Henryja Kissingerja, «tajnega človeka» v vietnamski diplomaciji ZDA, 47-letnega dr. Herberta Marcovicha, šefa Pasteurjevega zavoda v Parizu in 53-letnega Raymonda Aubraca, direktorja FAO v Rimu. Diplomatski stiki, ki so jih navezali, med drugim tudi sestanek s predsednikom Hošiminhom, so potekali takole:

Kissinger, ki je že 17 let svetovalec ameriške vlade za vprašanja v zvezi z nacionalno varnostjo, je bil zveza med vlado ZDA in obema Francozoma. Dr. Marcovich je povezal Kissingerja z Aubracom, Aubrac, ki se je spoprijateljil s Hošiminhom že pred dvajsetimi leti v Parizu, pa je bil zadnji člen v verigi med Belo hišo in predsedniško palačo v Hanoju.

Washington se je odločil za to nenavadno pot, ker so prenehala pogajanja med uradnimi predstavniki obeh držav že 15. februarja 1967, po sedmih tajnih sestankih v Moskvi. Tedaj je Le Trang, namestnik šefa severnovietnamske misije v Moskvi, dejal svojemu ameriškemu sobesedniku Johnu Gunthrienu, da bodo direktni stiki uradnih oseb ostali pretrgani vse dotlej, dokler ne bodo Američani brezpogojno prenehali bombardirati Severnega Vietnama.

Mirovni predlog, ki sta ga posredovala Francoza in ki so ga pozneje uporabili v tako imenovani «Formuli San Antonio» — 29. septembra 1967, je Johnson v San Antoniu omenil možnost, da bi se pogajali s Severnim Vietnamom s pomočjo misij — 'e ponovil nekoliko pozneje v Hanoju neki visoki romunski diplomat, katerega ime še vedno ni znano Romun je opravil svoje delo, ne da bi vedel za prejšnjo posredniško misijo obeh Francozov. State Department je namreč menil, da bo romunski diplomat opravil delo bolje, če bo mislil, da je prvi. V njegovem sporočilu je bilo nekaj novih ameriških koncesij Hanoju, ki jih še ni bilo v prvem sporočilu obeh Francozov.

Javnost ni izvedela za nobeno od teh sporočil, ki sta bila del prožnega ameriškega načrta, sestavljenega jeseni leta 1966. Za ta načrt je vedel le najožji krog ljudi v Washingtonu, imenovali pa so ga «Faza A» — «Faza B».

«Faza A» je določala ustavitev bombardiranja v Severnem Vietnamu. Pred vsem svetom naj bi to prikazali kot enostransko dejanje ZDA. V resnici pa «Faze A» ne bi realizirali prej, dokler ne bi sklenili tajnega sporazuma o «Fazi B», to je o vzajemni deeskalaciji na kopnem, pri čemer naj bi ZDA naredile prvi korak. Omejitev bombardiranja, ki jo je 31. marca napovedal predsednik Johnson, je prilagojeni načrt «Faza A» — «Faza B».

Ponudba, ki sta jo posredovala lani Francoza, je pomenila odstop od prejšnjega Johnsonovega stališča, kakršno je pojasnil v pismu Hošiminh februarja 1967. Morda je bilo to pismo vzrok za nenadno prekinitev pogovorov v Moskvi. Tedaj je predsednik ZDA zahteval, da Hošiminh naredi prvi korak k deeskalaciji. Pozneje so ameriški diplomati v zasebnih pogovorih menili, da je Hošiminh morda razumel to pismo kot ultimat. Ko so po prekinitvi pogovorov v Moskvi, spomladi leta 1967, vsa prizadevanja, da bi navezali stike, padla v vodo, so začeli Američani razmišljati, ali ne bi bil bolj uspešen širši predlog, ki bi ga posredovali neposredno Hanoju. Še vedno ni jasno, kako je prišlo do prvih stikov s Francozoma. Vsekakor drži, da je H. Kissinger Francoza pripeljal na pogovor z Avrellom Harrimanom, kateremu je Johnson že leta 1966 zaupal mirovno misijo.

Kissinger in Marcovich sta se že poprej spoznala; ponovno sta se srečala septembra leta 1966 v poljskem mestu Sopotu na konferenci Pugwash in tu sta se izčrpno pogovorila o vietnamskem vprašanju. Najbrž je tedaj Kissinger zvedel od Marcovicha, da se je njegov prijatelj Aubrac že leta 1946 sprijateljil s Hošiminhom, ki se je tedaj v Parizu pogajal s francosko vlado o neodvisnosti Vietnama. Hošiminh je takrat stanoval v Aubrachovi vili in bil je tudi boter njegovi hčerki Elizabeti. Ko je pozneje izbruhnila vojna med Francijo in Vietnamom, nista imela več stikov. Kissinger je prosil Aubracha, s katerim ga je povezal Marcovich, da prevzame težavno poslanstvo. Aubrac je takoj pristal na to.

Marcovicha in Aubraca so podrobno seznanili z ameriškim stališčem in 21. julija leta 1967 sta odpotovala v glavno mesto Kambodže Phnom Penh. Od tu sta se z letalom mednarodne nadzorne komisije pripeljali v Hanoj, kjer sta ostala štiri dni. Aubrac je obiskal svojega starega prijatelja in se seznanil z njegovimi pogledi glede morebitnih mirovnih pogajanj. Po isti poti sta se Marcovich in Aubrac vrnila v Evropo. V začetku avgusta je prišel Kissinger v Francijo, kjer ga je Marcovich seznanil z novicami. Takoj so poslali sporočilo ameriškemu State Departmentu. Ta je sklenil, da bodo Francoza še enkrat, tokrat z uradnim sporočilom, poslali v Hanoj. Washington in Hanoj bi se lahko pogovarjala tudi posredno, s pomočjo govorov, izjav in tiskovnih konferenc. Poti, ki vodi k miru, pa ponavadi ni moč najti javno.

Neuradni predstavniki imajo veliko prednost, kot je te dni pojasnil eden od funkcionarjev State Departmenta: «Tuji diplomati, časnikarji in turisti lahko potujejo vsepovsod, ne da bi obračali nase pozornost. Če pa izjavijo kaj neprimernega, lahko vsaka vlada to prekliče.»

33-letni irski barski točaj Mike Meaney je izboljšal rekord «živo pokopanih». Meaney je ostal v krsti pod zemljo 60 dni, medtem ko je bil prejšnji rekord 55 dni. Novega rekorderja so počastili v baru, kjer je zaposlen. Med gosti je bila tudi Diana Dors, ki mu je izročila srebrni pokal

Ta ameriški vojak, katerega ime ni pomembno, je tudi za mir. On še posebno, ker je okusil in še okuša grozote vojne v Vietnamu. Zato si je obesil okoli čelade značke z imenom McCarthyja, ki se v svoji predvolilni propagandi poteguje za mir na Daljnem vzhodu

DVA TUJCA IN FOTOMODELA V RIMSKEM ZAPORU

Na Piazza di Spagna hašiš skoraj javno na prodaj

Aretirana Nizozemca nočeta hrane, zahtevata pa mamila

RIM, 24. — Funkcionarji rimskega letečega oddelka kvesture nadaljujejo s preiskavo o tihotapstvu mamil, ki so ga odkrili pred dnevi. Danes so ponovno zaslišali oba aretirana Nizozemca Joannesa van Schaika in Franza Hoffmanna ter fotomodelo Danielo Ripetti, ki so jih aretirali pred dvema dnevoma na Piazza di Spagna. Oba Nizozemca sta kronična uživalca mamil in sta se v zaporu lotila neke vrste gladovne stavke. Že dva dni nočeta hrane, ves čas pa v angleščini jecljata, da hočeta hašiš. Van Schaik je izjavil policiji, da si je že s 17. leti začel vbrizgavati v žile opij razredčen z destilirano vodo. To je bilo pred 10 leti. 1966. leta so ga aretirali na Danskem prav zaradi uživanja mamil. Med prestajanjem kazni se je popolnoma odvadil navade, ko pa je prišel na svobodo se je poslužil indijske konoplje, do katere se je lažje prišlo. Hofmann pa je preiskovalcem izjavil, da je dnevno nujno potreboval dozo opija, ki ga je žvečil.

Oba tujca sta pobita in zmedena, nista pa hotela povedati, od kod sta prišla v Italijo. Vedela sta samo, da je «rimski trg» zelo ugoden za razpečevanje hašiša, medtem ko za opij ni velikega povpraševanja. Tedaj sta sklenila preseliti se v Rim, kjer sta upala tudi, da si bosta izboljšala finančni položaj. Oba mladeniča sta v dveh dneh zapravila v Rimu 100.000 lir v glavnem v lokalih «beat».

Okoli 14. ure so fotomodelo Danielo Ripetti odpeljali v ženski zapor v Rebibbio, kjer bo ostala na razpolago sodnim oblastem.

Tele z dvema glavama in tremi očmi

TREVISO, 24. — V Castelminiu pri Trevisu je krava, last kmeta Giuseppa Piccollotta, storila tele z dvema glavama in tremi očmi. Obe glavi sta združeni. Tele ima dva gobca, dvoje uhljev in tri oči. Oko, ki je na središču glave, ima dve zenici. Čudna žival je zdrava in pije mleko izmenoma z obema gobcema.

Anketa «Domenica del Corriere»

V Italiji večina je za razporoko

Tednik «Domenica del Corriere» je pred kratkim zaključil največjo anketo, kar jih je bilo do sedaj v Italiji, o razporoki. Na vprašanja, ki so bila navedena v posebni glasovnici, je v 120 mestih odgovorilo 12.645 oseb, od katerih je bilo 8.048 moških in 4.597 žensk.

Izidi te ankete so naslednji:

Z «da» je odgovorilo, to se pravi, da so za razporoko, 67,27 odst. moških, to je dva na tri, z «ne» 26,60 odst., z «ne vem» pa 6,13 odst.

Od žensk je z «da» odgovorilo 49,89 odst., z «ne» 41,64, z «ne vem» 8,47 odst.

Po teh podatkih lahko torej sklepamo, da je v Italiji, tako med ženskami in moškimi, večina za razporoko. To vecino predstavlja 58,6 odstotka

PRED OČMI ŽENE IN OTROK V MAMOIADI NA SARDINIJI

Bandita hladnokrvno ustrelila dve osebi

Eden od ubijalcev že v rokah policije?

CAGLIARI, 24. — Karabinjerji in policijski organi so celo noč pregledovali okolico Mamoiade in Orgosola, kjer sta sinoči dva neznana bandita, verjetno iz maščevanja, ubila dve osebi. Bandita sta zvečer vstopila v stanovanje zidarja Agostina Salvaia v predmestju Mamoiade. Eden je stopil k zidarju in ga pred prestrašeno ženo in dvema otrokoma s streli iz samokresa ubil, drugi pa je stopil v sobo, kjer je Salvaiev tast, mesar v pokoju, Antonio Deiana spravljal spat svojo poldrugo leto staro vnukinjo. Tu je brez besede pritisnil na petelina in na mestu ubil presenečenega upokojenca.

Oba bandita, ki sta bila maskirana, sta izginila v temi in ju ni bilo mogoče, kljub takojšnjemu posegu policijskih sil, izslediti.

Agenti letečega oddelka so sinoči po krvavem dogodku ustavili na enem od številnih cestnih blokov 23-letnega pastirja Francesca Tadeua iz Benetuttija v pokrajini Nuoro, ki ni znal pojasniti, kako se je ranil na desni roki. Pastir je sicer rekel, da je našel avtomatično pištolo, s katero se je po nesreči ranil. V njegovem avtu pa so našli naboj, ki ne odgovarja tistemu, ki ga je ranil, odgovarja pa tistim, ki so jih našli v stanovanju obeh ubitih prebivalcev Mamoiade. Policija je zaslišala več oseb, vendar brez uspeha. Govorijo, da so Salvaia in Deiano ubili pajdaši zloglasnega bandita Giuseppa Campano, ki je bil baje včeraj med streljanjem s karabinjerskimi oddelki ranjen, a je vseeno zabrisal vsako sled za seboj. Njega še vedno iščejo.

Danes se je zvedelo, da je študent-bandit Giovanni Pirari padel pod streli brigadirja Ennia Foschia. Naboji so ga zadeli v bok in v glavo, zaradi česar se je fant zgrudil na mestu mrtev. Na kraju so karabinjerji našli v pastirski torbi, ki je pripadala ubitemu mlademu banditu, nekaj ročnih bomb in precejšnjo vsoto denarja v glavnem desettisočakov sumljivega izvora. Zaradi tega domnevajo, da je imel tudi Pirari, ki je imel na vesti umor treh policijskih agentov, svoje prste pri ugrabitvah premožnejših ljudi na Sardiniji.

Policija je pod obtožbo, da so nudili pomoč banditom in enega tudi zaradi posesti orožja, prijavili sodišču štiri osebe, ki so jih aretirali včeraj po krvavem spopadu karabinjerjev s Pirarijem. Med temi je tudi brat bandita Campana, na katerega je razpisana nagrada 10 milijonov lir.

V zvezi z zadnjimi dogodki na Sardiniji so se sestali v sodni palači v Nuoru številni državni pravdniki, poveljniki karabinjerskih in policijskih sil. Sestanku je predsedoval generalni pravdnik prizivnega sodišča iz Cagliarija dr. Giovanni Stile.

Nov pokazatelj za gradbene stroške

Osrednji zavod za statistiko je začel izdelovati in objavljati nov statistično-gospodarski pokazatelj, in sicer pokazatelj o gibanju gradbenih stroškov za tipično stanovanjsko enoto. Pokazatelj upošteva naslednje postavke: ceno delovne sile, ceno gradbenega materiala in stroške za prevoz potrebnega materiala. Osnova za primerjavo je povprečni pokazatelj za leto 1966 (1966=100).

Razvoj pokazatelja v zadnjih mesecih kaže nenehno naraščanje gradbenih stroškov: v januarju je že znašal 105,9.

KAJ VSE LAHKO NAREDI LAŽNA PROPAGANDA

22 let zabarikadirana v hiši iz strahu pred «rdečimi»

ROUEN, 24. — Dva prebivalca Sotteville pri Rouenu sta bila iz «strahu pred rdečimi» skoraj 22 let zabarikadirana v svoji vili. Do te bedaste ideje je prišel sedaj 75-letni Raymond Colombel, ki je s svojo 58-letno ženo Henriette že 1946. leta sklenil, da ne bosta več zapustila hiše. Hotela sta se pripraviti na «napad» osvajalcev in organizirati odpor. Mož je zapustil stanovanje le nekaj dni v tednu, ko je v najbližji trgovini nakupil vse potrebno za njuno prehrano.

Čudni način vedenja in življenja zakoncev Colombel so odkrili, ko je Raymond, ne da bi dočakal «invazije» umrl. Sosedje ga že dolgo niso videli in ker so sumili, da nekaj ni v redu, so zadevo prijavili policiji.

Agenti so se morali spremeniti v pravcate napadalce, da so osvojili Colombelovo «trdnjavo». Okna in vrata so bila čvrsto zaprta z železnimi drogovi in zavarovana z vrečami peska. Eno sobo pa sta zakonca spremenila v skladišče: v njej so našli na stotine škatel, steklenic, piškotov in druge hrane, ki je segala skoraj do stropa.

V sobi prvega nadstropja so se agenti znašli pred mrtvim Raymondom, ki se je verjetno poslovil s tega sveta že pred dvema mesecema. V hiši so našli tudi zvezek, kjer je Colombel, po rodu iz Bretonije, zapisoval dogodke iz svoje ga življenja v zabarikadirani hiši. «Vojna 1914-18 — je napisano na prvi strani — je ubila 50.000 Bretoncev, tista iz 1939. leta skoraj isto število. Prihodnja vojna bo atomska.»

VČERAJ SREDI LONDONA

6 banditov oropalo oklepni tovornjak

LONDON, 24. — Šest banditov oboroženih s samokresi in lovskimi puškami je danes oropalo oklepni tovornjak in zbežalo s plenom 43.000 funtov (približno 65 milijonov lir). Oklepni tovornjak so ustavili z drugim tovornjakom, ki mu je zaprl cesto. Dva oborožena moža sta prisilila šoferja in njegovega tovariša, da sta stopila iz vozila, osebi, ki je bila v notranjosti, pa sta naročila naj odpre vrata. Ker se je ta upiral, sta streljala, vendar nista zadela nobenega Tudi ta grožnja ni obveljala. Ko pa sta oborožena roparja zagrozila, da bosta ubila šoferja, so se vrata odprla. Vse tri so spravili v notranjost in se z dragocenim tovorom odpeljali. Nekaj km od kraja ropa so dragocenosti prenesli na majhen tovornjak in izginili brez sledu. Rop so opazovale z drugega vozila še štiri oborožene osebe, ki bi v primeru potrebe prišle tovarišem na pomoč. Enega od spremljevalcev oklepnega tovornjaka so roparji z udarcem po glavi lažje ranili.

Znana grška igralka Melina Mercouri, ki je pred dnevi v Londonu vodila protestni pohod proti sedanjemu grškemu vojaškemu režimu

GOSPODARSKE VESTI

Spomladanski velesejem v Zagrebu v znamenju poslovnega optimizma

Letos sem obiskal zagrebški spomladanski velesejem tik pred njegovim zaključkom preteklo nedeljo in moram reči, da sem bil s tem razmeroma zapoznelim obiskom zelo zadovoljen: seveda so vse novosti na njem odkrili in opisali že drugi, zato pa sem jaz v zameno lahko zvedel za splošen razvoj poslov «post festum», to se pravi tedaj ko so se poslovni ljudje pripravljali na to, da potegnejo črto pod obračunom svojega nastopa na prireditvi, vsaj kar se tiče otipljivih, na samem sejmu sklenjenih poslov. Obračuni kažejo na splošno ugodno sliko, ki bo postala še bolj prikupna, ko se bodo zaključila tudi pogajanja, ki so jih gospodarstveniki na sejmu samo načeli.

Pariška firma «Prepac» je prodala 8 strojev za pakiranje mleka v skupni vrednosti 50.000 dolarjev, praško podjetje «Strojexport» je sklenilo kupčijo za dobavo dvigal v skupni vrednosti 110.000 dolarjev, poljska firma «Centrozap» iz Varšave je samo v enem dnevu zaključila za 3.000 dolarjev poslov, zastopnik italijanske tovarne «Marini», podjetje «Automakedonija iz Skopja, je prodal podjetju za avtoceste iz Vranja naprave za polaganje asfaltnega sloja na nova cestišča, v vrednosti 2,5 milijona novih dinarjev, tovarna «Zanussi» iz Pordenona se je dogovorila z vrsto hotelov na dalmatinski obali, da jim bo dobavila vso potrebno opremo iz svojega proizvodnega programa, skoraj vsi razstavljeni izdelki, med temi tudi zahodnonemška jahta «Coronet», vredna 5.000 dolarjev, ki so oživljali razstavo «Početek na vodi», so bili razprodani že v prvih treh dneh; na večini izdelkov na razstavi, ki je bila posvečena gradbeništvu, je visel napis «prodano» temu in temu podjetju...

Beležke so se kopičile v beležnici, da je bilo veselje. Pred italijanskim paviljonom sem se pripravljal, da bi slikal orjaški buldozer za premikanje zemlje in za velika gradbena dela, pa so me obstopili predstavniki tovarne in jugoslovanskega predstavniškega podjetja, misleč da gre za tekmeca v proizvodnji. Ko smo razčistili pojme, smo se zapletli v razgovor. Prišle so na dan številke z mnogimi ničlami, zadovoljstvo na obem straneh, pripravljenost na tesnejše sodelovanje, optimizem glede «devizne» problematike tržišča in vedro gledanje v prihodnost. Glede omenjenega optimizma, moram reči, da sem nanj naletel tudi sicer na obširnem sejmišču, vendar da je bil veliko bolj izrazit in brez pridržkov, ko se je beseda sukala okrog tehničnih investicijskih sredstev kakor pa okrog predmetov za široko potrošnjo.

Mene je zanimal predvsem italijanski del razstave, zato sem se zadržal najdelj v italijanskem paviljonu. Italijansko sodelovanje na letošnjem spomladanskem velesejmu v Zagrebu je namreč prvič po osmih letih ponovno organiziralo ministrstvo za zunanjo trgovino v sodelovanju z zavodom za zunanjo trgovino ICE, v preteklih letih pa so italijanska podjetja nastopala na lastno pest, pomešana z drugimi podjetji na tem ali onem izmed področij, v katere se razčlenjuje vsakoletna spomladanska prireditev v glavnem mestu Hrvatske. Čemu ta povratek na staro prakso, sem vprašal predstavnike ICE, ali je bila to pobuda od zgoraj, to je od zavoda, ali od spodaj, od samih italijanskih industrijcev in trgovcev? Pobuda je prišla od spodaj, so mi zatrdili: in sicer predvsem na pritisk nekaterih firm, ki so se že priglasile na lanski velesejem in ki jih ICE ni mogel sprejeti v jesensko kolektivno razstavo zaradi pomanjkanja prostora. V italijanskem paviljonu je v okviru letošnje kolektivne razstave ICE nastopilo 85 podjetij — med njimi večja skupina furlanskih firm z lastno kolektivno subrazstavo — posamično na razstavah blaga za široko potrošnjo, na VIII. razstavi prehrane, na XI. razstavi obrtništva, na razstavi naprav za turistično industrijo, na mednarodni razstavi plastičnih mas, na razstavi gradbeništva, na razstavi merilne tehnike itd., pa je sodelovalo direktno ali po svojih zastopnikih v Jugoslaviji nadaljnjih 71 italijanskih podjetij. Vsega skupaj torej nad 150 italijanskih firm od skupnega števila 500 tujih razstavljavcev, in to s površino 10.000 kv. m od skupne površine 150.000 kv. metrov. Ravnatelj stalnega urada ICE v Zagrebu dr. Mario di Gianfrancesco je na tiskovni konferenci zadnje dni sejma naglasil, da se je jugoslovanski izvoz v Italijo v lanskem letu po vrednosti povečal za 35 odst., in da se je promet v nasprotno smer povečal za 30 odst. V tem da je ključ za tolikšen nastop italijanskih podjetij na tej spomladanski zagrebški prireditvi.

Italijanski poslovni krogi zdaj se menda nabigajo k temu, da bi sploh v prihodnje sodelovali na obeh sejemskih prireditvah v Zagrebu, in sicer na spomladanskem velesejmu pretežno s predstavniki domače proizvodnje blaga za široko potrošnjo, na jesenskem pa predvsem s proizvajalci investicijskih proizvodov. Za letošnjo prireditev ne bi mogli reči, da bi na njej prevladovala prva ali druga skupina: med razstavljavci smo opazili proizvajalce kemičnih svinčnikov in proizvajalce buldozerjev, razstavljavce gospodinskega pribora in proizvajalce težke opreme za gradnjo avtocest, dobavitelje parfumov in dobavitelje klimatizacijskih naprav, trgovce z vinom in državno letalsko družbo Alitalia.

V paviljonu ZDA pa se je izvajala še posebna oblika sodelovanja med italijanskim in jugoslovanskim poslovnim svetom: paviljon so opremili s težavno stezo za upravljanje s traktorji viličarji na Dieslov in na električen pogon: to je bila nekakšna repriza lanskega tekmovanja na padovskem Tramagu. V Padovi sta se namreč lani prvič pomerili moštvi upravljavcev traktorjev iz Italije in Jugoslavije: lovor so odnesli Italijani, ki so pustili precej daleč za seboj svoje jugoslovanske kolege. Toda organizator jugoslovanske udeležbe inž. Brumat z jugoslovanskega centra za transportno industrijo, se je takrat vneto zavzel za ta tekmovanja in njegova prizadevanja so rodila uspeh na letošnji reprizi: Italijani so sicer še vedno odnesli prvo in drugo mesto, toda tretje in nekaj naslednjih mest je ostalo trdno v rokah jugoslovanskih traktoristov. Na letošnjem tramagu se bo tekmovanje ponovilo, in sicer bodo to pot na vrsti tudi Čehi in morda tudi Madžari. Še poprej pa bo trikotno tekmovanje v Brnu, kjer se bodo prvič pomerili s tujci tudi češki upravljavci traktorjev viličarjev.

ELIO FORNAZARIČ

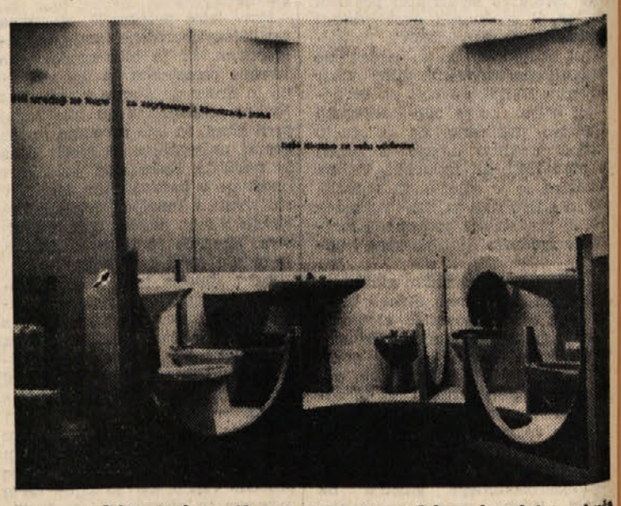

Vse za udobnost: keramična oprema za sodobne kopalnice skuša ustreči tudi najzahtevnejšim okusom za barve

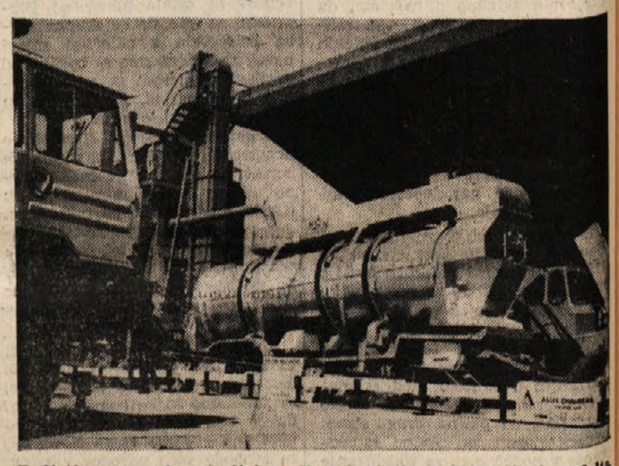

Podjetje Marini je pripeljalo v Zagreb stroj za pripravljanje asfalta. Napis «prodano» in naslov kupca nam pravita, da bo stroj pomagal pri izpopolnjevanju cestnega omrežja na področju Titograda

V Padovi kmalu 14. salon obutve

Italija je lani izvozila na tuja tržišča nad 100 milijonov parov čevljev. Leta 1951 je izvoz znašal 273.000 parov, deset let pozneje pa so jih izvozili že nad 30,5 milijona. Če računamo, da je znašala povprečna cena vsakega izvoženega para lani 2.000 lir, potem pomeni ta izvoz priliv 200 milijard lir za italijansko trgovinsko bilanco.

Dober del proizvodnje domačih čevljev odpade na Benečijo: za lansko leto računajo, da so tovarne v teh deželah vrgle na trg 30 milijonov parov čevljev, in sicer so jih od tega okoli 14 milijonov obuli tujci, 16 milijonov pa Italijani. Tovarnarji iz Benečij se bodo kmalu ponovno srečali na posebnem sejmu, ki bo v Padovi v času od 26. aprila do 1. maja. Na vrsti je 14. razstava obutve, ki bo letos zavzela dvakrat toliko prostora kakor lanska, na njej pa bo nastopilo kakih 400 razstavljavcev, to je tudi dvakrat toliko kakor lani. Letošnji izkaz bo bogatejši od lanskega tudi zaradi nove razstave usnjene in kožne galanterije.

«Verde Casa '68»

Mednarodni velesejem v Genovi organizira za čas od 20. aprila do 5. maja razstavo okrasne rastlinje za stanovanja. Razstava, ki so jo dali vabljiv naslov «Verde Casa '68», je nekakšna «nova, popravljena izdaja», predlanske «Euroflore». Genovežani pravijo, da sodobni človek, ki ga čedalje tesneje obležgata cement in asfalt, življenjsko potrebuje zelenja, rastlin in flore.

«Verde Casa '68» mu hoče tako da si bo lahko pričaral zelenje in cvetje v stanovanje z izbranimi okrasnimi rastlinami. Razstava bo obsegala 12.000 kv. metrov prostora, na njej pa bodo sodelovale številne družbe in organizacije, med temi tudi znani magacin «La Rinascente». Poseben odsek razstave bo posvečen srečnežem, ki posedujejo kaj vrta: ti bodo na «Verde Casa '68» lahko našli vse, kar potrebujejo za njegovo obdelovanje.

VČERAJ NA VIDEMSKI TRGOVINSKI ZBORNICI

Zaključeno dvodnevno zasedanje o problemih razdeljevalne mreže

Zanimiva poročila arh. Di Sopre ter predstavnikov trgovskih združenj iz Trsta, Vidma in Gorice

Na videmski trgovinski zbornici se je sinoči zaključilo dvodnevno zasedanje o problemih razdeljevalne mreže na področju Furlanije-Julijske krajine, za katerega so dali pobudo deželno odborništvo za industrijo in trgovino, združenje trgovinskih zbornic in stanovske organizacije trgovcev. Odbornik za industrijo in trgovino Marpillero je ob zaključku zasedanja sprejel resolucijo, ki mu jo je v imenu videmske trgovske zveze predložil starosta organizacije, ter se obvezal, da bo na podlagi izraženih želja v najkrajšem času predložil deželni upravi, naj bi sestavila posebno posvetovalno komisijo trgovcev, ki naj bi stalno sodelovali z deželnimi organi pri skupnem reševanju problemov na področju razdeljevalne mreže v deželi.

Dopoldanski del zasedanja se je pričel s pozdravnim nagovorom dr. Marpillera, ki je posebej pozdravil predsednika Confcommercio dr. Casaltolija. Nato je videmski strokovnjak arh. Di Sopra prebral daljše poročilo o «Novih smereh v trgovinski urbanistiki», v katerem je živahno prikazal vrsto problemov s področja sodobnega preskrbovanja mestnih središč z blagom in storitvami. Sledila so poročila predsednikov stanovskih organizacij, v katerih so včlanjeni trgovci iz videmske, tržaške in goriške pokrajine. Za tržaške trgovce je govoril dr. Geppi, za videmske Miccoli, za goriške pa dr. Scarano. Njihova poročila so bila med seboj precej različna, pač po različnem ustroju in razsežnostih posamezne pokrajine, pa tudi po različnem gledanju na nekatere specifične probleme teh obmejnih krajev. Poročili dr. Scarana in dr. Geppija, ki sta za nas najbolj zanimivi, sta poudarili težave, ki jih je povzročila na razdeljevalni prodajni mreži povojna okrnitev pokrajinskega ozemlja. Glede maloobmejnega prometa z Jugoslavijo je predstavnik goriških trgovcev naglasil, da so nakupi italijanskih državljanov na drugi strani meje občutno prizadeli zlasti domače prodaje mesa, sira, olja in podobno. Razdeljevanju nekaterih živil v režimu proste cone (tako zlasti sladkorja, kave, masla in mesa) ter predvsem bencina, se je treba zahvaliti, da domača trgovska mreža ni utrpela še večje škode. Obmejni promet je treba sicer podpirati, je dejal govornik, vendar bi morali zato carinski organi na meji strože izvajati določbe videmskega sporazuma, zlasti glede količine blaga, ki ga smejo domačini prinašati čez mejo ob povratku s sosednega obmejnega pasu. Poročilo predstavnika tržaških trgovcev dr. Geppija je bilo precej dolgo, a podprto s številnimi podatki, ponekod pa so se njegova izvajanja tudi občutno oddaljila od osnovne tematike (tako je na primer govoril tudi o našem Krasu ter v tej zvezi izrazil mnenje, da bi bila prizadevanja domačinov za zaščito tega Krasa nacionalistične narave in brezpredmetna, kajti krasa je dovolj za vse v zaledju pa vse do Dalmacije). V bistvu je govornik ponovil znane teze o italijanskem primanjkljaju v maloobmejni bilanci nakupovanj na obmejnem pasu, o potrebi po priznanju režima proste cone tudi za Trst in o škodljivih posledicah avtocestne povezave z zaledjem čez Gorico. Geppijevo poročilo se marsikje ni ujemalo s poročilom glavnega govornika prof. Fabrizija. To je sprožilo tudi živahno vzdušje med popoldansko razpravo o načetih temah, pri čemer je žal prišla do izraza tudi določena nestrpnost nekaterih videmskih operaterjev do goriških in še posebej do tržaških problemov.

PRED 23 LETI V MILANU

«Kolo zgodovine se je premaknilo»

Odločilni trenutki pred napovedjo vstaje v severni Italiji

Čeprav se je oboroženi odpor proti nacistom in njihovim domačim sodelavcem fašistom v Italiji začel takoj po 8. septembru 1943, se slavi kot dan vstaje 25. april, ker je CLNAI (narodnoosvobodilni odbor za severno Italijo) tega dne 1945 ukazal svojim vojaškim enotam in vsemu ljudstvu, naj se dvigne k orožju za zadnji udarec nacistom in fašistom. Ta dan se danes proslavlja uradno, kot dan osvoboditve. Znano je, da so sestavljali CLNAI vodilni ljudje vseh italijanskih odporniških in antifašističnih gibanj in strank, ljudje, ki smo jih in jih še danes srečujemo na vodilnih mestih italijanskega političnega in javnega življenja nasploh. Med člani CLNAI je bil tudi antifašistični borec zgodovinar Leo Valiani, ki je leta 1947 objavil svoj «Dnevnik nekega človeka v vojni nekega ljudstva». Italijansko odporniško gibanje je zapisalo veliko lepih, slavnih strani. Za današnjo priložnost pa smo izbrali iz «Dnevnika» Lea Valianija prav tisti del, ki se nanaša na današnji dan pred 23 leti, na dan ki je bil odločilen za antifašistično vstajo v severni Italiji. Teh nekaj odstavkov smo izbrali tudi zato, ker so bili zabeleženi neposredno po vojni, ter zato, da bi prikazali, kako strnjene so bile tedaj italijanske antifašistične sile, kar danes, žal, niso več. Sicer pa prepustimo besedo Valianiju:

Čakamo. Longo je miren in gotov samega sebe, kot vedno. Sereni je nervozen, kot vedno, in smatra, da smo pogrešili, ko smo poslali delegacijo. Mussolini nima več nobene veljave, Nemci pa bi radi le pridobili na času, radi bi nas prisilili, da bi zamudili primeren trenutek za vsesplošno vstajo. Longo k temu pripomne, da se je vstaja že začela. Na vrhovnem poveljstvu vedo povedati, da se «Moscatelli» (partizanska divizija) že premika po dolini Sesije in da bo korakala na Milan, podobno kot partizanske enote z onstran Pavie. Vstaja se je že začela v skoraj vseh mestih Lombardije, Turin se bo dvignil ob 1. ponoči in na to mesto se bodo zgrnile velike partizanske divizije iz vsega Piemonta.

Mine ena ura, mineta dve. Delegacija ne da nikakršnega znaka življenja. Max nam je sporočil, da se mu ta zamuda zdi čudna. Ali ima morda prav Sereni, da gre za past?

Točno šesta ura je. Čas predaje, ki smo ga določili, je potekel. Stopimo iz stanovanja Foglie. S Serenijem se pogledava v oči. Verjetno naju prevzema ista misel. Pred kakimi dvanajstimi leti sva v Civitavecchii sanjarila, da se bova v trenutku splošne protifašistične vstaje znašla ob Longu. Že tedaj sva vedela, da jo bo vodil. Toda nesmiselno je izgubljati besede sedaj glede tega kot tudi glede katerega koli drugega problema. Rad bi povprašal po Secchii, toda tudi to bi bilo sedaj odveč. Kdor zna brati v obrazu Longa, razume, da je poskrbel za sleherno podrobnost in da bo partizanska vojska pravocasno prišla na cilje, ki ji jih je določilo vrhovno poveljstvo.

Moj avtomobil vozi sem ter tja po mestni četrti Monforte, Porta Vittoria, Porta Romana, Piazzale Susa. Rinu sem sporočil, da je Lombardi na sedežu nadškofije in da bi morda potreboval zaščito. V avtomobil vzamem Augusta. Pred nekaj urami je prišel iz zapora S. Vittore. Oborožen je z brzostrelko, pripravljen na borbo. Niti on ne potrebuje počitka. Tudi po osvoboditvi Rima je pohitel in se s padalom vrgel v severno Italijo. Srečam se s Cosimom. «To noč bomo osvobojeni,» si rečeva, nato pa dodava: «Upajmo, da prispe Parri.» Vtem zvem, da se je povorka delavcev prerinila vse do Piazza Cordusio. Skupina «matteottijevcev» mi zapleni avtomobil. Zasedli so komisariat v Ul Carlo Poma. Drznosti Bonfantinija je treba pripisati zasedbo tega in še drugih komisariatov javne varnosti. S težavo jim dopovem, kdo sem. Na Trgu Susa se na prostem vrši zadnji tajni sestanek mestne komande. Toda ta sestanek je tajen le za policijo. Liberti in Oliva (Faini) imata veliko dela z neprestanim prihajanjem in odhajanjem kurirjev. Dogovorimo se za stike v noči. V avto vzamem Serenija, nato še Pertinija in odbežimo proti sedežu nadškofije. V nekem kotu Trga Fontana pustimo avtomobil, Augusta in brzostrelko. Ura je pol osmih.

Pred palačo ni videti fašistov. Že po mestnih ulicah smo mogli ugotoviti, da se zbirajo v svojih vojašnicah, da bi si pripravili svoje cule. Stopimo v palačo. Naproti nam pride Rino: «Vse poteka prav,» pravi Mussolini je že odpotoval. Marazza se je zamudil, ko je iskal Cadorno in do sestanka je prišlo šele okoli šeste ure in en četrt. Na stotine Nemcev in fašistov v uniformah se je do tedaj zbralo na dvorišču, po stopnicah in okoli palače

V dvorani iz XVIII. stoletja, prevlečeni z rdečim damaskom, je poleg kardinala Schusterja sedel na divanu Mussolini Delegati odporniškega gibanja pa so sedeli na divanih nasproti v nekakšnem polkrogu. Mussolini je vprašal Marazzo: «In tako, odvetnik, kaj mi predlagate?»

«Duce» je bil v uniformi častnega kaplarja fašistične milice.

Vedno mirni Marazza mu je vtistem svojem načinu obnašanja dobrega družinskega očeta (pri vsem tem pa je samski), odgovoril: «Zares, navodila, ki sem jih dobil, so zelo precizna in omejena. Dolžnost imam, zahtevati in mordа da sprejeti vašo brezpogojno predajo.»

«Nisem prišel sem za to,» je kriče odgovoril Mussolini. Nato pa je svoj glas potišal in hotel zvedeti za pogoje vdaje.

Lombardi je izjavil, da gre za brezpogojno vdajo, v smislu vojaškega poraza ter v smislu vstaje, ki je že v polnem teku. Dodal je, da bo CLN, v duhu sporazuma z zavezniki, v primeru vdaje zajamčil ravnanje z vsemi fašističnimi silami, tudi s prostovoljci, ki bi takoj odložili orožje, kot predvidevajo mednarodne konvencije. Glede samih formalnosti vdaje pa bi se dalo pogajati.

Kazalo je, kot bi Mussolini hotel predlog sprejeti: «To bi mogla biti osnova sporazuma, brez dvoma.»

Vmešal se je Graziani, ki je «dučeja» opozoril na zvestobo nemškemu zavezniku, kot jo predvidevajo «zakoni dolžnosti in časti».

Mussolinija je to presunilo in po kratkem premisleku se je obrnil na navzoče z vprašanjem: «Kaj menite o tem?»

«Zavezniški odnosi z Nemčijo se nas ne tičejo — mu je odgovoril Lombardi. — Z Nemčijo smo še v vojni.» Marazza pa je dodal: «Nemci se pogajajo za vdajo že več dni,

(Nadaljevanje na 6. strani)

MODNI KOTIČEK

In ponovno nove barve

Spet pridejo v veljavo rjava, beige in zelena barva z vsemi svojimi odtenki

Le poglejte, kako je ženska moda muhasta in spremenljiva. Komaj smo v enem izmed naših člankov v modnem kotičku najavile «boom» temnoplave, bele in rdeče barve za letošnjo spomladansko in poletno sezono, že moramo najavljati uspeh in uveljavitev novih barv, ki bodo po besedah modnih ustvarjalcev prav tako prevladovale v letošnji ženski garderobi. V mislih imamo predvsem rjavo, beige in zeleno barvo ter še vse odtenke omenjenih barv. Edina, ki je vzdržala pritisku novih modnih novosti, je bela barva, ki bo postala v prihodnjih sezonah nekak temelj celotni ženski garderobi, pa naj bo ta zimska ali poletna.

Uspeh rjave, zelene, beige in bele barve so jasno nakazale kolekcije modelov za poletje, jesen in zimo, ki so se pretekle dni zvrstile v palači Pitti v Firencah. Resda te kolekcije niso predstavljale izdelkov italijanske visoke mode, izdelali pa so jih prav tisti, ki usmerjajo in diktirajo italijansko visoko modo, to se pravi lastniki najbolj priznanih italijanskih modnih hiš, ki so se na modnih revijah v Firencah, namenjenih bolj splošni modi, predstavili z vrsto modelov, ki v ničemer ne zaostajajo za modeli visoke mode, ki pa so vendarle namenjeni širši potrošnji in predvsem konfekcijski izdelavi in prodaji v raznih boutiques.

Če vam je torej moda temnoplave, rdeče in bele barvne kombinacije zelo všeč in če ste se odločile za kakšno novo oblačilo v teh barvah, potem vam svetujemo, da v izbiri novih oblačil v teh barvah ne pretiravate. Zgodilo bi se vam namreč lahko, da bi bile v teh oblačilih, če že ne to poletje, pa prav gotovo že v jeseni izven mode (čeprav bo temnomodra barva vedno lepa, elegantna in v skladu z našim okusom, tudi če ne bo čisto po modi).

Razen novih barv so modne revije v Firencah potrdile tudi, da se je moda kratkih kril dokončno uveljavila ter da se ne misli še tako kmalu umakniti raznim «mini krilom», ki so se že najavljala iz Londona in Pariza. Italijanski modni ustvarjalci so mnenja, da so kratka krila (ki jih bo seveda vsaka prilagodila svoji postavi) izredno mladostna, ženska in prikupna ter se jim ne nameravajo še tako kmalu odreči. Zato so svoje modne kolekcije prilagodili temu svojemu prepričanju ter so vse svoje manekenke «opremili» z izredno ljubkimi, a tudi zelo kratkimi krili, ki so kar valovila okrog vitkih postav, tako so bila bogato nagubana in zvončasto krojena.

Če lahko o modnih revijah v Firencah še nekaj povemo, potem je to, da bodo letošnje poletne obleke prava paša za oči, saj bodo tako barvite, razen tega pa bodo izdelane še v tkaninah, ki bodo živopisnost barv in lepoto nežnih in mladostnih krojev še bolj poudarile.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Uspešen dan za vse, ki delajo na področju umetnosti. Ponovno srečanje z osebo, ki jo ljubite.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Z večjo vztrajnostjo boste svoj smoter gotovo dosegli. Skušajte biti bolj optimistični.

DVOJČKA (od 21.5 do 21.6.) Naučite se prenesti neuspehe ker brez njih ne gre. Popolno razumevanje v družini.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Ozrite se okrog sebe in videli boste, da ni povsod vse zlato, kar se sveti. Sporočite neki osebi svoj naslov.

LEV (od 23.7. do 23.8.) Ne spuščajte se v pustolovščino, ki jo nekateri pripravljajo. Odkrili boste podlost nekega navideznega prijatelja.

DEVICA (od 24.8. do 22.9.) Še enkrat pomagajte nekemu lahkomiselnemu prijatelju, toda naj bo to zadnjič. V čustvenem pogledu razgiban dan.

TEHTNICA (od 3.9. do 22.10.) Zadnji hip boste nekega dobrega znanca rešili pred popolnim polomom. Odlično sodelovanje med sosedi.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Priporočljiva je večja previdnost v denarnih zadevah Uveljavili se boste v krogu umetnikov.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Vaš sistem dela ne drži več, v najkrajšem času ga nadomestite z drugim. Ne zapirajte se pred ljudmi.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Primerneje bo, če neko perečo zadevo rešite na miren način. Udeležili se boste prijetne zabave.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ne hrepenite po tem, kar ne boste nikdar mogli doseči. Z eno samo lepo besedo bi lahko uredili star spor.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Novico, ki ste jo pravkar prejeli, ne zaupajte svojim sodelavcem. Ljubljena oseba vas bo užalila, vendar ji bo tega žal.

Mihec in Jakec

— Videš, kaku je s tu tehniko: vse žiulenje nam spreminja jn prfina volivno propagando. Ke zdej je forte važno, de an političen človek gre govort tudi na televižjon.

— Se zna. Kej pej če. Sej videš, de shodov po kantonah nobeden ne posluša jn de grejo vsi nečko naprej. Jn taku nam televižjon prnese volivno propagando kar domov jn ti lahko poslušaš volivni shod lepu doma, pr večerji jn magari u cavatah.

— Ma za politične prvake pej začnejo nove težave. Zatu ke se dent pred televižjon, ni kar taku. Narprej se je treba nekam trukirat, zatu ke če greš pred televižjon, tašen ku si, zgledaš forte mižerno jn taku se morejo namazat ku jegrauci u teatri. Pole ne smejo jemet beleh srajc, zatu ke se na televižjoni preveč bleščijo jn morejo bet rajše plavkaste. Jn tudi kravata ne smej bet ane farbe, ma more bet na štrikce al pej pikce. Jn pole tudi obnašanje ni kar taku. Ne smeš zgledat neroden. Jn, postaumo reč, liberalni prvak je forte u skrbeh, da ne be zgledau debu.

— Ja, kar se tiče obnašanja jn načina govorjenja, sm slišau, de televižjon misle naredet prfina ku ane sorte tečaj za politične može, ke mislejo nastopet na televižjoni.

— Sej zastopem. Znaš, na televižjoni videš tašnega moža forte od blizi jn mu videš vse falerje. Če jema debu nus al pej šepast, videš uha, če so na žventolo; morbet kašne bradavice jn vse sorte. Jn an političen mož pej more gledat, de nardi lepo figuro. Jest zastopen, de se morejo tudi trukirat; se misleš, kaku be se godirau pokojni duče, če be uan jemu tabat televižjon.

— Ne znam, če be blo kej. Zatu ke uan ni jemu prou posrečenga obraza za televižjon. Znaš, na televižjoni videš vsacga govornika zmiram od spred. Ma duče je jemu forte fejst profil, ma ne za odspred. Od strani je zgledau forte imperialen, koražen jn an velek voditel; ma odspred je pej zgledau še preci zabit, zatu ke je jemu oči forte blizi skupej. Sej se spouneš, de so ga zmeram slikali jn fotografirali samo od strani. Videš, zatu uan na televižjoni ne bi naredu lepe figure. Jn mu neč ne bi pomagale nanka kravate na pikce.

— Ma povej ti meni: kaku je pej ses honorarji? Kej jem televižjon kej plača za program? Kar jest znam, kašne jegrauce prou dobro plačajo. Denmo reč, če pride kašna Mina al Rita, so za vsako minuto preci miljoni. Jn navsezadne tudi politična tribuna je program jn kašenbot prfina bol zabaven koker tisti od kričačev. Kej jemajo politiki višji al nižji honorar od pevcev?

— E, Mihec moj, ti moreš vedet, de na televižjoni je dveh sort programov. So programi, ke plača jegrauce televižjon, jn pole so pej programi, ke spadajo u reklam jn ke televižjon, namesto plačat, inkasira soude. Zdej treba videt, al spada politična tribuna med reklamo al pej med, ku be reč, umetniški program.

— Ja, jest be reku, de be tu spadalo u umetnost. Sej so tudi politični voditelji ane sorte zvezdniki jn tudi so umetniki besede jn pole, če se morejo še trukirat jn dent posebno obleko, so prou celi jegrauci. Jn jegrauce pej televižjon zmiram plačava.

— Ne rečem, de ne. Ma velike jegrauce plača dobro; tiste bol majhne pej rajše slabo.

— Ben, tu se zna. Povsod velà selekcija.

V POČASTITEV 25-LETNICE VSTAJE

Partizanska pesem v Kulturnem domu s koncertom zbora «Vasilij Mirk»

Prvič pri nas bomo poleg bolj ali manj znanih partizanskih napevov slišali Gobčevo kantato za moški zbor, tenor in bariton soli s klavirsko spremljavo z naslovom «Svobodna zemlja»

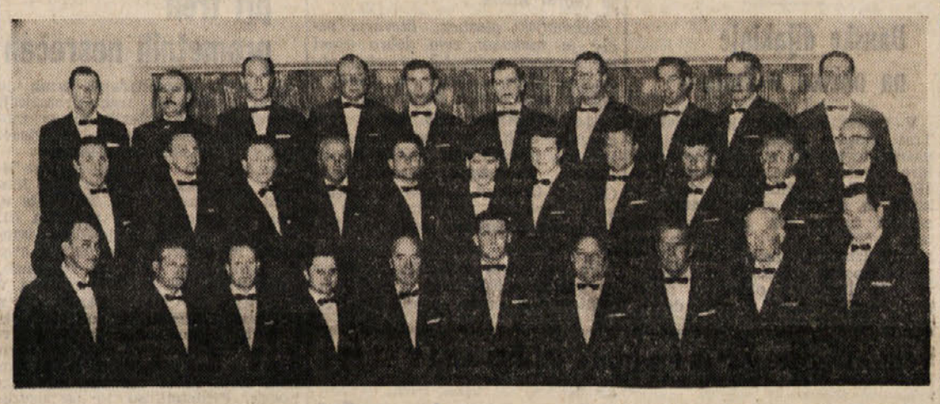

Že na zadnjem obcnem zboru Slovenske prosvetne zveze in kasneje na raznih posvetovanjih predstavnikov prosvetnih društev, je večkrat prišla do izraza misel, naj bi naša prosvetna društva na razne načine počastila spomin na vstajo primorskega ljudstva v septembru l. 1943. Prvi izmed naših prosvetnih kolektivov bo to misel uresničil pevski zbor «Vasilij Mirk» s Proseka-Kontovela s svojim celovečernim koncertom partizanskih umetnih in borbenih pesmi, ki bo v soboto, 27. t.m. v Kulturnem domu.

Ob tej priloznosti smo zaprosili za razgovor pevovodje Ignacija Oto, ki vodi proseško-kontovelski zbor, o pripravah in o samem koncertu.

— Kdaj ste se ogreli za pripravo tega koncerta?

— Res je, da je pobuda na naslov naših prosvetnih društev prišla z občnega zbora SPZ, res pa je tudi, da smo mi že sami pred to pobudo razmišljali o taksnem koncertu, na katerem bi peli samo partizanske pesmi. K temu nas je vodila pač želja, da na tak način počastimo vstajo našega ljudstva proti okupatorju ob 25-letnici tega velikega dogodka, po drugi strani pa tudi občutek, da moramo nekoliko poživiti naš koncertni repertoar, saj smo mi sami in tudi drugi zbori imeli v zadnjih letih že celo vrsto koncertov s klasičnim sporedom narodnih in umetnih pesmi. Poleg tega so redke partizanske pesmi, ki smo jih tu in tam vključevali v te klasične repertoarje, kolikor veljajo že za ponarodele ljudske napeve, pri naših poslušalcih vedno vzgale in izzvale navdušenje, kar pač pomeni, da je našim ljudem partizanska pesem še vedno mnogo več kot samo slovenska pesem, ker z njo še vedno čutijo in ob njej podoživljajo vso slavno epopejo narodnoosvobodilnega boja.

— Kako pa ste zasnovali program koncerta?

— V prvi del smo vključili umetne partizanske pesmi, to je take, ki so v glavnem nastale po osvoboditvi, vendar na besedila, ki so nastala že med samo borbo. Mislili pa smo, da je naša prva dolžnost, da se s pesmijo prav ob tej priložnosti najprej poklonimo vsem našim padlim borcem in vsem, ki so v borbi darovali svoja življenja za svobodo. Zato bomo spored začeli z žalostinko «Žrtvam», ki jo bo izvajal zbor mrmraje vmes pa bo recitator podajal besedilo. Tu in tam se bo recitator povsem umaknil zboru, nato pa zopet zbor recitatorju, dokler se oba ne bosta združila v močan akord, ki se bo brez odmora spojil s prvim akordom prve pesmi na sporedu Maksa Pirnika «Smrt v Brdih», vso prežeto z liričnim besedilom in prav takim napevom. V prvem delu bodo nato sledile še Alojza Srebotnjaka «Kolona», Rada Simonitija «Podgorski mornarji» in Radovana Gobca «Svobodna zemlja», kantata za moški zbor, tenor in bariton solo s spremljavo klavirja.

— Prve tri pesmi smo že slišali na nekaterih koncertih domačih in zborov iz Slovenije, Gobčeva kantata pa bo za nas novost, čeprav je menda nastala že pred več leti. Kako to, da ste se odločili zanjo?

— Naš namen je bil predstaviti na tem koncertu poleg že znanih tudi nekatere manj znane ali celo doslej pri nas neznane pesmi Gobčeva kantata se mi je zdela najbolj primerna, zato ker ima vse elemente pesmi, ki lahko navduši občinstvo, ki pa lahko tudi uveljavi raznolike kvalitete našega zbora. Tako po vsebini kot po melodiji je ta kantata zelo pestro grajena in v njej se prepletajo zanos, žalost, poletnost, elegičnost in himničnost v finalu. Počasnemu tempu sledi hiter v crescendih in decrescendih, tempo koračnice se prelije v sproščenost, solista prehajata v ospredje in se zopet zlivata z zborom, posamezni stavki pa so med seboj povezani z glasbeno spremljavo, ki je v originalu povzetja sicer orkestru, pri nas pa bo orkestrovo vlogo iz razumljivih razlogov opravil pianist. Prepričan sem, da bo kantata tako zaradi svoje ljudske melodičnosti kot zaradi idejnosti ljudem všeč, kot je bila pevcem med vajami.

— Kaj pa v drugem delu, je zanj veljal kakšen poseben kriterij?

— Drugi del zajema 12 pesmi. Skoraj vse smo že kdaj slišali, saj so nekatere tako rekoč že ponarodele. Omenim naj samo Matetič-Ronjgovo «Pjesmo slobodi», Šafranekovo «Konjuh planinom», ki jo je naš zbor prvič naštudiral še pod vodstvom pokojnega Milana Pertota, potem slovito makedonsko v Simonitijevi priredbi «Bolen mi leži», pa špansko narodno v Simonitijevi priredbi «Na oknu», ki smo jo nekako posvojili že med borbo, rusko partizansko «Jutro na fronti» in potem še vse tiste, kot so «Komandant Stane», «Naša vojska», «Pesem XIV. divizije», «Hej brigade» in «Na juriš», ki so naše borce spremljale na dolgih pohodih in v krvavih bitkah. Te poslednje bodo izvajali ob spremljavi na harmoniko s sodelovanjem Oskarja Kjudra.

— Kako pa so potekale priprave in ali nameravate s tem programom še kje nastopiti?

— Za ta koncert se bolj ali manj intenzivno pripravljamo že od začetka leta. Nekatere pesmi smo morali samo obnoviti, nekatere pa smo naštudirali povsem na novo. Moram reči, da so pevci ogreti za program, saj so mnogi med njimi bivši borci, nekaj pa je tudi takih, ki so te pesmi peli ze v slavnem partizanskem zboru «Srečko Kosovel», katerega je vodil Rado Simoniti. Seveda smo posebno pritisnili zadnje čase, zelo pa nam je žal, da nismo mogli vsaj nekajkrat preizkusiti akustiko na odru Kulturnega doma, kjer glas vse drugače doni kot pa v naši majhni društveni dvorani na Proseku. Seveda nameravamo s tem programom nastopiti še pred nastopom poletne sezone pri nas doma na Proseku-Kontovelu, pa na Opčinah in v Križu, za jesen pa imamo v načrtu gostovanje v Ljubljani in še kje po Sloveniji

S tovarišem Oto sva razgovor zaključila z njegovim povabilom naj obiščem zbor na vajah na Proseku. To sem tudi storil predvsem zato, da slišim Gobčevo kantato, o kateri bom napisal kaj več v soboto, ker se mi zdi koristno za poslušalce, da spoznajo tudi njeno vsebino.

Razgovor zapisal
JOŽE KOREN

RADIO TELEVIZIJA

ČETRTEK, 25. APRILA 1968

Radio Trst A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila - 8.00 Koledar - 8.30 Godalni orkestri - 9.00 V prazničnem tonu - 10.00 Pričevanja o odporniškem gibanju - 10.15 M. Zafred: Simfonija št. 4 - 10.45 Ansambli - 11.20 Glasbeni motivi - 11.40 «Dukes of Dixieland» 12.00 Ruska revolucija - 12.20 Za vsakogar nekaj - 13.30 Glasba po željah - 14.45 Gershwinovi motivi - 15.15 Operetna fantazija - 16.00 Nastop gojencev GM - 16.30 Plesna čajanka - 17.20 Zgodovina ital. slovstva - 17.30 Zaploskajmo jim - 17.55 Pesmi odporniškega gibanja - 18.15 Umetnost - 18.30 S. Osterc: Koncert za orkester 18.55 Hot Club of France - 19.10 Pisani balončki - 19.40 Zabavni ansambli - 20.00 Šport - 20.35 R. Simoni: «Zaton» - 22.20 Skladbe davnih dob - 22.45 Romantične melodije.

Trst

12.05 Plošče - 12.25 Tretja stran 14.00 Iz tržaške zgodovine - 14.40 Osvoboditev Trsta v ital. tisku.

Koper

6.30, 7.30, 12.30, 14.00, 16.00, 19.15 Poročila - 7.10 Jutranja glasba - 8.00 Prenos RI. - 10.15 Plošče - 11.00 Beležnica - 11.30 Današnji pevci - 11.45 Melodije - 12.00, 12.50 in 14.10 Glasba po željah - 15.30 Lahka glasba - 16.30 Operetna glasba - 17.00 Današnji gostje - 17.40 Narodni plesi - 19.00 Dve kitari - 19.30 Prenos RL - 22.10 Plesna glasba.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila - 8.30 Popevke - 9.06 Zvočni trka - 10.00 Ura glasbe - 11.00 Plošča za poletje 12.00 Kontrapunkt - 13.25 Diletanti - 14.45 Ital. popevke - 16.30 Pesmi odporniškega gibanja - 18.05 Veliki variete - 20.25 Po dvajsetih letih - 21.15 Operetna glasba - 22.00 Volilna tribuna.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila - 8.45 Orkester - 9.35 Glasbeni album - 10.15 Jazz - 10.35 Plošče in skeči - 11.40 Plošča za poletje - 14.00 Juke box - 15.15 Odporniško gibanje v slovstvu - 16.00 Aktualnosti - 17.05 Glasba in šport - 19.00 Glasbeni spored - 20.16 Glasbeno tekmovanje - 21.05 Angleške plošče - 21.40 Popevke.

III. program

10.00 Schumann in Brahms - 10.40 E. Elgar kot avtor - 12.55 Antologija interpretov - 14.30 Komorna glasba - 15.30 Prokofjev, suita opus 21 - 17.10 Na sporedu Casella - 17.20 E. Vittorini-R. Crovi: Uomini e no - 18.45 Kulturne aktualnosti - 19.15 Koncert - 20.30 Wagner: Rensko zlato.

Slovenija

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 19.30 Poročila - 6.30 in 7.25 Informativna oddaja - 8.08 Operna matineja - 8.55 Radijska šola: Praznik dela - 9.25 Nekaj pesmi 10.15 Pri vas doma - 11.00 Turistični napotki - 11.20 Jug. pevci - 12.00 Na današnji dan - 12.10 Iz opere «Nikola Šubić Zrinjski» - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Pihalni orkestri - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 Izbrali smo vam - 15.40 Sopranistka Vanda Gerlovičeva - 16.00 Vsak dan za vas 17.05 Simf. koncert 18.00 Aktualnosti - 18.15 Turistična oddaja - 18.45 Jezikovni pogovori - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Poje Lidija Kodrič 20.00 Domače pesmi 21.00 Literarni večer - 21.40 Glasbeni nokturno - 22.10 Glasbeni večer - 23.05 N. Fumadžiev: Pesmi.

Ital. televizija

12.30 Zgodovina pogonskih sil - 13.00 V avtomobilu.. - 13.30 Dnevnik - 14.30 Športno popoldne - 17.00 Spored za najmlajše - 17.30 Dnevnik - 17.45 Program za mladino - 18.45 Kmetijska oddaja - 19.15 Poljudna znanost - 19.45 Šport in kronike 20.30 Dnevnik - 21.00 A Gianetti: La famiglia Benvenuti 22.00 Volilna tribuna - 23.00 Dnevnik.

II. kanal

18.00 G. Verga: Cavalleria rusticana - 18.40 Glasbeni spored 21.00 Dnevnik - 21.15 Su e giù 22.15 Filmske kronike.

Jug. televizija

17.10, 18.05, 20.00, 21.50 Poročila - 9.40, 14.50 TV v šoli - 10.35, 15.45 Nemščina - 11.00 Angleščina - 16.10 Splošna izobrazba 17.30 Tiktak: Dimka - 17.30 Pionirski TV studio - 18.10 Turistične informacije 18.20 V narodnem ritmu - 18.45 Po sledeh napredka - 19.05 G. Mihić: Samci, humoreska 19.45 Vijavaja - 20.35 Od Ptuja do Ptuja - 21.20 Poezija plesne vsakdanjosti.

IVAN REGENT:

SPOMINI

17.

Ker sem brez beliča v žepu sklenil izdajati list, so se morali delavci žrtvovati in za list prispevati. V enem ali poldrugem mesecu smo nabrali med delavci toliko prispevkov, da je februarja 1908. leta izšla prva številka novega tednika, ki smo mu dali ime Delavski list. Za urednika tega lista je bil imenovan pisec teh spominov, za začasnega upravnika pa Vinko Kermolj, ki je svoje delo opravljal brezplačno prvih šest mesecev, kasneje in do konca izdajanja lista pa je opravljal, tudi brezplačno, upravniške posle Anton Vavpotič. Meni so sicer določili plačo, ki pa sem jo redno dobil le prva dva meseca. Ker sem prevzel novo dolžnost, sem zapustil ekspedicijo pri listu Il Lavoratore. Postal sem urednik. To je bila četrta etapa moje novinarske kariere.

Med izhajanjem Delavskega lista je boj med nami in NDO dosegel vrhunec. Kakor vsaka organizacija, ki jo je kdaj koli kdo ustanovil za boj proti socialističnim sindikatom, tako je tudi NDO nujno morala postati in je tudi postala stavkokaška. Voditelji NDO so med volitvami in po njih organizirali skupine, ki so posamezne sodruge fizično napadale in razbijale socialistične sestanke in shode; zato smo se morali tudi mi posluževati enakih sredstev. Vendar je najuspešnejše sredstvo v boju proti NDO postal Delavski list. Kot urednik tega lista sem imel srečo, da je dr. Tuma 1908. leta stopil v Jugoslovansko socialnodemokratično stranko in postal edini rednejši sotrudnik Delavskega lista. Tu in tam je poslal tudi kak anonimen pisatelj kak podlistek, v glavnem pa sem moral list napisati popolnoma sam. List je izhajal eno leto in devet mesecev v nakladi 2500 izvodov. V tem času sem moral najeti za list nekaj posojil, kajti naročnina in prodaja lista ter prispevki delavcev niso zadoščali za poravnavo vseh stroškov. Vendar smo se morali listu zahvaliti, da je po enem letu in devetih mesecih svojega izhajanja začela NDO pešati in smo jo bili v resnici že premagali. Ko se danes spominjam tistih hudih bojev proti stavkokaški NDO, ki je med drugim povzročila, da so italijanski delavci začeli gledati na vse slovenske delavce kot na stavkokaze, se s prijetnim občutkom spominjam tedanjih slovenskih socialnodemokratičnih delavcev, ki so leto dni in devet mesecev s svojimi podporami vzdrževali list in hkrati nosili na svojih krepkih plečih vso težo boja proti nacionalizmu in še posebej proti NDO. Ljubezen teh delavcev do stranke, do svojega lista, in prepričanje, da smo na pravi poti in da je list potreben, so bili res nepremagljivi. List je rešil socialistično misel, hkrati pa branil tudi čast slovenskega delavca. V trenutkih potrebe, ko so vsi drugi denarni viri odrekli, so delavci dajali upravi lista tudi manjše zlate predmete, redke malé spomine svojih srečnih dni, celo uhane svojih žen, da smo list lahko naprej tiskali. List smo prenehali tiskati predvsem zato, ker je izpolnil svojo nalogo, ker je v boju proti NDO zmagal; pa tudi zato, ker nismo hoteli novih žrtev od naših delavcev.

V letih od 1905 do 1914 so slovenski delavci v Trstu izdajali še glasilo pekovske organizacije International, (urednik Vinko Kermolj), list železničarske organizacije Železničar, ter list kamnoseške organizacije. Poleg tega je bilo v Trstu relativno lepo število naročnikov na osrednje glasilo Jugoslovanske socialnodemokratične stranke Rdeči prapor, ki smo ga kasneje, ko je postal dnevnik, preimenovali v Zarja, hkrati pa so delavci vzdrževali še Delavski list. Poleg tega so ustanovili bogato knjižnico delavskega prosvetnega društva Ljudski oder ter vzdrževali predavanja, ki smo jih prirejali v okviru tega društva. Plače delavcev so bile nizke, in če pomislim na njihove dohodke, je bil že sam denarni prispevek za izdajanje slovenskega socialističnega tednika izredno velik in je precej obremenjeval njihove dohodke.

Kmalu po tem, ko sem nehal biti urednik Delavskega lista, sem postal nameščenec tržaške okrajne bolniške blagajne. Za to sem se imel zahvaliti Valentinu Pittoniju.

Valentino Pittoni je kot voditelj italijanske socialistične stranke v Trstu mislil politično. Že pred nekaj leti, ko so dobili socialisti okrajno bolniško blagajno v svoje roke, je Valentino Pittoni hotel odpovedati službo vsem dotedanjim njenim uradnikom, ki so bili vsi od prvega do zadnjega italijanski nacionalisti. Vsi naj bi po prejemu odpovedi znova vložili prošnje za namestitev. S tem je hotel napraviti selekcijo med njimi. S svojim predlogom Pittoni ni uspel, je pa poskušal v bolniški blagajni zaposliti čimveč svojih somišljenikov in tako je predlagal, da bi tudi mene sprejeli v njo kot višjega uradnika ne glede na to, da nisem imel šolske kvalifikacije za tako mesto. Moji nastavitvi se je protivil ravnatelj dr. Edmondo Puecher, ki je bil že zato proti temu, da bi me sprejeli kot uradnika bolniške blagajne, ker sem bil Slovenec. Vendar so me sprejeli, toda le začasno in kot nižjega uradnika.

Preden sem nastopil to službo, sem si brez potrebe belil glavo in se spraševal, če bom tudi za novi posel sposoben. Naj se mi tega ne zameri. Samouk je nenehno v skrbeh, da zna premalo. Že prvi dan svoje nove službe pa sem se prepričal, da si lažjega dela nisem mogel niti želeti niti si ga predstavljati. Kot urednik lista sem moral misliti politično in kolikor toliko paziti tudi na slovnico. Moral sem se nenehno učiti, nenehno preverjati svoje znanje in mnogo čitati. Zlasti sem moral skrbeti, da sem bil na tekočem o političnih dogodkih doma in v svetu, posebej še o mednarodnem delavskem gibanju. Pri novem delu pa mi ni bilo treba niti misliti. Prav kmalu sem prišel do zaključka, da bi bolniška blagajna lahko iznajala tudi, če bi se znebila polovice svojih nameščencev Kasneje sem napredoval in dobil naziv uradnika I. kategorije. Ob koncu 1926. leta pa so me fašisti odslovili iz bolniške blagajne z nekaterimi drugimi komunisti vred.

Leta 1909 so se začele v Trstu priprave za občinske volitve po novem volilnem zakonu, ki je odpravil kurije na podlagi cenza — volilne razrede. Med pripravami za te volitve sem sprožil v tržaškem političnem odboru Jugoslovanske socialnodemokratične stranke naslednji predlog: slovenski in italijanski socialisti živijo skupaj v mestu in v okolici; h gospodarstvu in vsemu razvoju prispevajo italijanski in slovenski delovni ljudje; italijanska socialistična stranka in Jugoslovanska socialnodemokratična stranka sta le dve stranki z enakim programom, z enakimi cilji in obe sta proletarski in internacionalistični, sta dve veji istega debla; zato po mojem ni pametno in se ne bi smelo imeti za pravilno, če bi italijanska socialistična stranka tudi to pot, kakor do sedaj, kandidirala v mestu, slovenska ali jugoslovanska pa v okolici. Menil sem, da bi bilo prav, ako bi obe stranki postavili skupne kandidate v mestu in v okolici. Zato sem predlagal: italijanska in slovenska socialistična stranka naj bi izbrali en sam volilni odbor, ki naj bi vodil volilni boj, še prej pa izbral kot kandidate za občinski svet najsposobnejše in najzvestejše socialiste ne glede na to, kateri narodnosti pripadajo. Predlog je naš politični odbor sprejel. Z Antonom Jernejčičem sva dobila nalogo, da ta predlog sporočiva političnemu odboru italijanske socialistične stranke in ga tam zagovarjava. Ko sva prišla z našim predlogom, je bilo, kakor da bi vrgla kamen v sršenje gnezdo. Bil je preizkusni kamen, ob katerem se je imelo pokazati, ali so vsi strankini člani socialisti ali pa so nekateri med njimi nacionalisti. In res je naš predlog povzročil krizo v italijanski socialistični stranki, v kateri so bili nekateri za to, da se predlog sprejme, drugi pa za to, da se ga odkloni. Začele so se skupne seje slovenskega in italijanskega tržaškega političnega odbora, ki so trajale več tednov pozno v noč. Ker sem sprožil omenjeno idejo, sem jo moral na teh sejah tudi zagovarjati. V italijanski socialistični stranki so zagovarjali naš predlog odločno in odkrito Valentino Pittoni, Giovanni Oliva, Ezio Chiussi in morda še kdo. Toda večina z dr. Puecherjem na čelu je bila spočetka proti Danes bi se zdelo vse to naše prerekanje smešno, toda naš načelni predlog, ki je vseskozi ustrezal internacionalistični in socialistični misli, je povzročil v Trstu neverjetno jezo. Meni se je tedaj zdelo in se mi zdi še danes, da je bilo pravilno, ustrezno socialističnemu gibanju, predlagati, naj bi se kandidati ne izbirali po narodnosti, marveč po socialistični zavesti, poštenosti in sposobnosti.

(Nadaljevanje sledi)

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 23,7, najnižja 14,9, ob 19. uri 21,1 stopinje. vlaga 60 odst., zračni tlak 1014,6 pada, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 19,5 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, CETRTEK, 25. aprila
MARKO
Sonce vzide ob 5.02 in zatone ob 19.04 — Dolžina dneva 14.05 — Luna vzide ob 4.13 in zatone ob 17.02.
Jutri, PETEK, 26. aprila
ZDESLAV

DANAŠNJE SVEČANOSTI IN KOMEMORACIJE

Na Trgu Garibaldi zborovanje ANPI v počastitev praznika vstaje 25. aprila

Polaganje vencev na spomenike žrtev odporniškega gibanja - Zborovanje ANPI v Miljah - Imenovanje trga pri S. Sergiu po 25. aprilu - Rižarna odprta za javnost

Danes, na državni praznik vstaje, bodo v Trstu razne prireditve v počastitev padlih in žrtev za svobodo.

Partizansko združenje ANPI priredi ob 10.30 javno zborovanje na Trgu Garibaldi, na katerem bosta govorila poslanka Marija Bernetič in odv. Sandro Canestrini, predsedoval bo Eugenio Laurenti.

Predstavniki partizanskega združenja ANPI, združenja političnih deportirancev (ANED) in združenja političnih preganjancev (ANPPIA) bodo med 10. in 11. uro položili vence v Rižarni, na vojaškem pokopališču, na pokopališču pri Sv. Ani, v parku pri Sv. Justu, v Ul. D'Azeglio in v Ul. Ghega.

V imenu deželne uprave bo ob 9. uri položil vence v parku pri Sv. Justu deželni odbornik Stopper, v imenu deželnega sveta pa bo predsednik dr. de Rinaldini položil vence v Rižarni, v parku pri Sv. Justu in na strelišču na Opčinah.

Člani občinskega odbora in predstavniki svetovalskih skupin bodo danes od 8. ure naprej položili vence tržaške občine v Ul. D'Azeglio, Ul. Ghega, na openskem strelišču, v Bazovici, v parku pri Sv. Justu in v Rižarni. V Rižarni bo okrog 10. ure katoliški, pravoslavni in židovski obred.

V naselju S. Sergio bo ob 11. uri svečana prireditev za poimenovanje trga po 25. aprilu. Govorila bosta župan inž. Spaccini in predsednik deželnega odbora dr. Berzanti.

V Miljah bo ob 11. uri javno zborovanje, ki ga priredi ANPI in na katerem bosta govorila Giorgio Marsi ter Vladimir Kenda.

Na prošnjo združenja bivših političnih deportirancev v nacističnih taboriščih je tržaška občinska uprava odredila, da bo Rižarna odprta za občinstvo od danes, 25. aprila, do 1. maja, in sicer vsak dan od 8. do 12. ure in od 15. do 18. ure.

Rižarna, edino taborišče smrti s krematorijem v Italiji, je bila z dekretom predsednika republike leta 1965 proglašena za nacionalni spomenik. V Rižarni so nacisti trpinčili, umorili in sežgali borce, aktiviste in antifašiste, Slovence, Hrvate, Italijane in Žide. Krematorij so Nemci pred svojim porazom porušili, ostale pa so celice, priče nacističnih zločinov in opomin bodočim rodovom.

Ker Rižarna ni vedno odprta, dokler je ne uredijo kot nacionalni spomenik, priporočamo vsem, da te dni obiščejo Rižarno in počastijo spomin žrtev ob obletnici zgodovinskih dogodkov, ki jih te dni proslavljamo.

Zelo primerno, pa tudi potrebno in koristno bi bilo, če bi te dni zlasti srednje in višje srednje šole organizirale skupinske obiske Rižarne.

Izjava dr. Giacomettija v zvezi s krizo Acegata

Včeraj je deželni odbornik za prevoze dr. Giacometti izjavil, da je z začudenjem prebral izjavo predsednika Acegata Stasija tisku o krizi mestnih prevozov, pri čemer je predsednik kritiziral tudi delovanje deželne uprave. Dr. Giacometti je dejal, da se strinja z ugotovitvami o krizi, da pa se ne more strinjati z očitki deželi. Pri tem pravi dr. Giacometti predvsem, da so prešle pristojnosti za javne prevoze na deželo šele pred letom in pol ter da ni mogla zato dežela v tem kratkem času reševati vprašanj, ki so povezana z mestnimi prevozi. Toda dežela ni ostala glede prevozov prekrižanih rok, saj je na primer poskrbela za cenene prevoze dijakov in delavcev na medkrajevnih avtobusnih progah, začela proučevati vprašanje ureditve cestnega prelaza na Kokovem pri Trbižu itd. Na koncu je odbornik dejal, da spadajo mestni prevozi v pristojnost občin in ne dežele.

V Miljah bodo gradili 3.100-tonsko motorno ladjo za tekoči tovor

Včeraj je predsednik družbe Navalgiuliano kap. Segarich podpisal s pomorsko družbo Marisanda iz Cagliarija pogodbo za gradnjo 3.100-tonske motorne ladje za prevoz tekočih tovorov. Novo ladjo bodo začeli graditi 11. maja na splavišču bivše ladjedelnice Felszegi v Miljah.

Kot poroča deželna finančna družba Friulia, ki je soudeležena pri lastnini in upravljanju bivše ladjedelnice Felszegi, predstavlja včeraj podpisana pogodba prvi korak na poti izkoriščanja proizvajalnih zmogljivosti miljske ladjedelnice, v okviru programa preureditve tržaških malih ladjedelskih obratov, ki predstavlja osnovni vzrok, da je prevzela deželna finančna družba Friulia obveznosti v družbi Navalgiuliano.

Tržaška federacija KPI sporoča, da bodo v nedeljo, 28. aprila ob 16. uri odprli nov sedež sekcije KPI pri Magdaleni na Reški cesti štev. 7. Slovesne otvoritve se bo udeležil, poleg tržaških komunističnih parlamentarcev in voditeljev federacije, tudi član osrednjega vodstva KPI poslanec Natta.

ZA DEŽELNE VOLITVE JE URADNO PRIZNANIH 14 VOLILNIH ZNAKOV

Deželni volilni urad izločil kandidature štirih kandidatov za senatorske volitve

Gre za kandidate Demokratične zveze za novo republiko, Monarhistične stranke in Gibanja za neodvisnost tržaškega ozemlja - Včerajšnja volilna zborovanja

Deželni volilni urad za politične volitve je izločil kandidature štirih kandidatov za senatorske volitve. Gre za kandidate demokratične zveze za novo republiko in monarhistične stranke v prvem tržaškem volilnem okrožju in v videmskem volilnem okrožju ter za gibanje za neodvisnost tržaškega ozemlja, katerega volilni znak je planika Južnotirolske ljudske stranke, v drugem volilnem okrožju v Trstu. Volilni urad je sprejel ta sklep, ker se niso kandidati povezali s kandidati drugih okrožij, kakor je predpisano.

Kar se tiče deželnih volitev, bo uradno veljalo 14 znakov, ker so zavrnili znak Tržaške unije za tržaško ozemlje ker je bil preveč podoben znaku Tržaške unije (skupina pokojnega Tolloya). Do včeraj ob 14. uri namreč ni skupina predložila novega znaka. Znaka stranke upokojencev pa niso sprejeli, ker ni imel predlagatelj pooblastila za njegovo predložitev.

Med drugimi včerajšnjimi volilnimi zborovanji KPI je bilo tudi zborovanje v naselju S. Sergio, kjer je govorila kandidatka za poslansko zbornico Jole Russo-Burlo. Med drugimi je rekla, da se hoče Krščanska demokracija predstavljati kakor stranka miru in branilka družine. Če bi hotela KD res uresničevati politiko miru, bi lahko to storila ob mnogih priložnostih zlasti za Trst, ki bi lahko postal spričo svojega zemljepisnega položaja most proti vzhodu, t. j. proti tistim državam, ki imajo ves interes za izboljšanje gospodarskih in kulturnih odnosov in so za to, da bi bil Trst čimbolj odprto mesto ter da ga ne bi oklepal pas vojaških služnosti. Kdor hoče politiko miru, mora delati na tem, da Italija izstopi iz atlantskega pakta. Govornica je polemizirala tudi s KD glede vprašanja družine.

Za PSIUP je včeraj govoril na Trgu sv. Jakoba Elio Luches, ki je rekel, da je največja nevarnost za delavsko gibanje integracija socialdemokratov v kapitalistični socialni red. Omenil je pomanjkljivo akcijo socialne demokracije v Trstu in v državi in rekel, da si ta stranka ne sme lastiti naslova nadaljevalke tradicij tržaškega socializma. Na koncu je dejal, da pomeni leva sredina za Trst pravi polom.

Krščanska demokracija sporoča, da je sinoči govoril na Trgu Garibaldi poslanec Giacomo Bologna, ki je predvsem poudaril uspeh leve sredine v Dolini Aosta. Govoreč o krajevnih vprašanjih, je poslanec omenil razne ukrepe v korist mestu.

Deželni kandidat za KD dr. Luigi Masutto je v svojem govoru omenil tudi današnji praznik in važnost odporniškega gibanja. Govoril je tudi o raznih javnih delih v Trstu, katera podpira dežela.

Danes bodo naslednja zborovanja **KPI**: ob 10.30 na Opčinah v kinu, kjer bosta govorila Dario Supancic in odv. Ivan Godnič (Godini). Predvajali bodo tudi film «Alžirska bitka». Ob 11.30 v Ul. Altemisio, krožek «Pečar» (Arturo Calabria), ob 19.30 v Podlonjerju (Arturo Calabria, Dušan Lovriha in za mladino Roberto Perentin).

V nabrežinski in zgoniški občini bodo vsake pol ure od 16. ure dalje zborovanja v naslednjih vaseh: Slivno, Mavhinje, Prečnik, Praprot, Šempolaj, Trnovca, Samatorca, Saléž in Brišćiki.

Danske dijakinje na obisku v Trstu

V preteklih dneh je obiskala Trst skupina danskih dijakinj. V našem mestu so si ogledale nekatere otroške vrtce ustanove ONAIRC in dva občinska vrtca. Dijakinje in njihove spremljevalke je sprejel župan inž. Spaccini. Na tem srečanju so si gostje in gostitelji izmenjali nekaj daril. Skupina danskih dijakinj je odpotovala iz Trsta na obisk še nekaterih drugih mest v naši deželi.

V PRISOTNOSTI PREDSTAVNIKOV OBLASTI

Danes opoldne uradna otvoritev mednarodne cvetlične razstave

Otvoritveni nagovor bo imel predsednik pokrajine dr. Savona - Včeraj dospele cvetlice iz San Rema

Tržaška mednarodna cvetlična razstava bo danes ob 12.15 odprla svoja vrata z uradno svečanostjo, katere se bodo udeležili predstavniki deželnih in krajevnih oblasti. Za predstavnike oblasti in povabljene goste bo vhod v park med obema predoroma, od koder se bodo podali k na novo zgrajenemu paviljonu za barom na bivšem teniškem igrišču. Na pokriti verandi pred paviljonom bodo uradni govori. Prvi bo spregovoril predsednik pokrajinske uprave dr. Alberto Savona v svojstvu predsednika ustanove za preporod kmetijstva. Za njim bo spregovoril župan inž. Spaccini, nato pa bo ravnatelj razstave prof. Natti obrazložil navzočim tehnične značilnosti letošnje 13. cvetlične razstave. Vlado bo zastopal vladni komisar dr. Cappellini, predviden pa je tudi govor predsednika deželnega odbora dr. Berzantija.

Po zaključeni svečanosti si bodo predstavniki oblasti in gostje ogledali najprej notranjost novega pokritega paviljona potem pa zunanje nasade okrog 20.000 tulipanov in okrog 6000 vrtnic, ki pa bodo začele cveteti šele v maju. Pokriti paviljon zajema 700 kv. m in nudi s svojimi velikimi betonskimi vazami, polnimi raznovrstnih rezanih rož z riviere ki so v glavnem prispele včeraj iz Sanrema, zelo pester pogled. Poleg razstave rezanih cvetlic, bodo v tem prvem ciklusu na ogled tudi umetniške slike s cvetlično tematiko, znamke s tematiko orhideje, otroške risbe na temo marjetice, eksotični ptiči v posebni kletki ter knjižna razstava in cvetlične kompozicije Fulvie Costantinides.

Včeraj so se dela ves dan mrzlično nadaljevala, zlasti v pokritem paviljonu in nadaljevala se bodo tudi danes dopoldne, saj hočejo organizatorji doseči, da bodo zlasti za otvoritev razstavljene cvetlice kar najbolj sveže.

Pospeševanje proučevanja sodobne deželne zgodovine

Deželni inštitut za zgodovino osvobodilnega gibanja v Furlaniji in Julijski krajini je sklenil, da za letošnje leto nakaže skupno 500.000 lir za pospeševanje proučevanja sodobne deželne zgodovine, v zvezi tudi z zgodovinskimi dogodki v vsedržavnem in evropskem okviru. Nagrajeni bodo lahko tudi avtorji analitičnih proučevanj, poročil in kritičnih poročil ali kronoloških poročil o posameznih aspektih in problemih sodobne politične borbe (1914-1943) ter o odporništvu (1943-1945).

Glede diplomatskih tez in še neobjavljenih monografij je možna izbira problemov (političnih, diplomatičnih, socialnih, kulturnih, gospodarskih itd.) za prej omenjena obdobja, ki se ne tičejo samo področij Furlanije in Julijske krajine, ampak srednjeevropskega področja, zlasti če imajo zvezo tudi s tukajšnjimi dogodki in razmerami.

Rok za predložitev del zapade 31. decembra 1968. Za podrobnejše informacije se je treba obrniti na sedež omenjenega inštituta (Trg Verdi štev. 1).

Na prejšnjem natečaju so bile nagrajene naslednje monografije: dr. Silvo Bon «Protižidovska preganjanja v Trstu (1938-1945), dr. Lorenza Bortolussi «Kler med odporništvom v Furlaniji», dr. Karl Stuhlpfarrer «Cone operacij v Predalpah in Jadranskem primorju 1943-1945.»

Slovenska levica gre s Slovensko skupnostjo

«Slovenska levica» nam je poslala izjavo z naslovom «Slovenska levica in deželne volitve» ter izjavo «Slovenske levice o parlamentnih volitvah».

Izjava, ki je napisana v duhu stališča Borisa Pahorja in v njegovem stilu, poudarja, da imajo lahko vsedržavne stranke «lepe programe a ne bodo mogle vanje sprejeti ne naše zgodovine ne našega slovstva ne vrednosti naših velikih mož», da se nobena vsedržavna «levičarska stranka nikoli ni znala, ko je bilo potrebno, otresti nacionalizma» in da morajo biti zamejski Slovenci kolikor mogoče enotni glede na odnos, ki ga obe levičarski stranki danes imata do Slovencev. Zaradi tega se je Slovenska levica odločila, «da gre na deželne volitve v koaliciji s Slovensko skupnostjo», kljub temu, da Slovenska skupnost «ni v glavnem ne laično ne socialistično usmerjena. Vendar pomeni koalicija sodelovanje in ne spojitev.»

Pri tem izjava vzporeja napovedano koalicijo celo s strukturo osvobodilne fronte ob njeni ustanovitvi. Korak Slovenske levice naj bi bil zaradi tega in zaradi samostojne odločitve «za zamejske Slovence zgodovinskega pomena».

Izjava pravi dalje, da bo Slovenska levica imela na listi Slovenske skupnosti štiri svoje kandidate, «od katerih bo njen poglavitni kandidat drugi na listi».

* * *

Kakor smo ob ustanovitvi Slovenske levice že napisali, so nekateri njeni pobudniki dosegli svoj namen, da pripeljejo nekaj naprednejših Slovencev v Slovensko skupnost. Tisti ustanovni člani levice, ki v celoti tega mnenja niso delili, so s to odločitvijo očitno klonili. Našim bralcem je gotovo še v spominu druga izjava iste levice, ki smo jo objavili pred enim mesecem in ki govori o informativnem razgovoru med Slovensko levico in Slovensko skupnostjo in zaključuje, da «vse kaže, da Slovenska levica nima interesa, da bi šla s Slovensko skupnostjo na prihodnje volitve», ker da je Slovenska skupnost «napravila premik na skrajno desnico, če bodo postavili na čelo liste predstavnika novega Slovenskega ljudskega gibanja». To stališče je bilo očitno izraz mišljenja določenega dela ustanovnih članov levice.

Kakor smo že objavili, bo nosilec liste Slovenske skupnosti za deželne volitve za gotovo pripadnik Slovenskega ljudskega gibanja (prejšnje Slovenske katoliške skupnosti). Dogovor med SS in goriško SDZ pa določa rotacijo, po kateri bo v drugi polovici mandatne dobe tržaški deželni svetovalec odstopil svoje mesto dr. Sfiligoju iz Gorice.

Upoštevajoč strnjenost in disciplino pripadnikov katoliških političnih organizacij, nima «poglavitni» kandidat Slovenske levice nobenih realnih možnosti, da bi dobil več preferenčnih glasov kot njen katoliški konkurent.

Potemtakem bodo kandidati Slovenske levice služili le za «muholovce» — da uporabimo predvolilni izraz — tisti slovenski socialisti pa, ki jih Slovenska levica skuša združiti «pod eno streho», bodo pripomogli k premiku Slovenske skupnosti «na skrajno desnico».

Ob taki perspektivi je primerjava te koalicije z Osvobodilno fronto ne samo neumestna, ampak tudi netočna. Pobudniki ustanovitve Osvobodilne fronte, njeni idejni nosilci in njeno najbolje organizirano jedro, so bile najnaprednejše politične sile slovenskega naroda. Primer najnovejše tržaške koalicije je pa diametralno nasproten, zaradi tega čaka naprednejše sile v taki sredini kaj klavrna vloga.

PROSLAVA 100-LETNICE KMEČKE ČITALNICE

Lepo uspela prireditev v kinodvorani v Škednju

O pomenu proslave je spregovoril Drago Pahor, nastopili pa so mladi godbeniki in literati

Zelo številno občinstvo je sinoči napolnilo škedenjsko kino dvorano, kjer je bil na sporedu mladinski glasbeno - literarni večer, s katerim so prireditelji proslavili stoletnico ustanovitve Kmečke čitalnice v Škednju. To je bila pravzaprav le prva od številnih prireditev, ki bodo na sporedu do konca leta in s katerimi bodo slovenska društva iz Trsta in okolice proslavila ta pomembni jubilej.

Pred začetkom sporeda je spregovoril Drago Pahor ki je obrazložil, zakaj so se prireditelji odločili za tovrstni večer. Dejal je, da je jubilej preteklosti brez pomena, če ni povezan z vero v bodočnost, oziroma z zavestjo, da bo slovenska beseda še naprej živela na naših tleh v zamejstvu. Največje jamstvo za to je ravno naša mladina, ki je mogoče ponekod premalo aktivna in prizadevna, je pa le slovenska

Povezujoč se na besede, ki jih je bil pred petdesetimi leti izrekel v isti dvorani dr. Vilfan, je Pahor pozval starejše, naj pomagajo mladini, da bo zrasla močna in zavedna.

Po besedah Draga Pahorja so nastopili mladi gojenci glasbene šole Tamara Pavletič, Majda, Iztok in Ravel Kodrič, Gracjela Lun, Magda Štoka, Loredana Sancin, Mirna Cerovac, Vihra Kodrič Črtomir in Mojca Šiškovič ter Žarko Hrvatič, ki so lepo in ubrano izvedli številne skladbe. Vmes sta Nadja Srebrnik in Erika Fonda prebrala svoja sestavka, Ani Princ je prebrala sestavek Boruta Kodriča, Magda Štoka pa sestavek Anamarije Pizziga. Karla Flego, Danjela Eva, Patricija Srebrnik, Patricija Jakopič in Melita Valli so recitirale pesmi Mare Debeljuhove, napovedovala pa je Ingrid Kalan.

Škedenjski glasbeno literarni večer je vsekakor zelo dobro uspel ter povsem zadovoljil prisotno občinstvo, ki je obdarilo vse nastopajoče z navdušenim ploskanjem.

Med prisotnimi smo opazili tudi konzula SFRJ v Trstu Čedomila Hrasta, predsednika SKGZ Borisa Raceta, ravnatelja glasbene šole GM dr. Gojmira Demšarja, zastopnika Slovenske prosvetne zveze in Slovenske prosvetne matice in druge.

Po zaključeni prireditvi je odbor za proslavo 100-letnice Kmečke čitalnice v Škednju povabil vse nastopajoče na majhno zakusko v društveno dvoranico

Oddana prva dela za gradnjo nove bolnišnice na Katinari

Na ravnateljstvu združenih bolnišnic je bila včeraj prva dražba za dodelitev del za gradnjo nove bolnišnice na Katinari. Oddana dela se nanašajo na pripravo zemljišča, na katerem bodo zrasle zgradbe nove tržaške bolnišnice.

Predsednik upravnega sveta združenih bolnišnic odv. Morgera je ob tej priložnosti izrazil zadovoljstvo v svojem in v imenu vseh članov upravnega sveta, da je končno prišlo do začetka konkretnih del pri gradnji nove bolnišnice.

Na dražbo so povabili 50 podjetij, in sicer 31 tržaških, 15 iz ostalih krajev v deželi in štiri iz ostalih italijanskih pokrajin. Dražba se je začela v prostorih bolnišniškega ravnateljstva ob prisotnosti udeležencev dražbe. Prisotni so bili tudi občinski odbornik za javna dela Mocchi, prof. Nicolò Ramani in Claudio Boniciolli.

Potem ko so pod predsedstvom odv. Morgere pregledali 28 ponudb, ki so jih dobili, so bila dela dodeljena tržaškemu podjetju Innocenti in Stipanovich, ki je ponudilo najboljše pogoje.

Kmalu sè bodo torej na Katinari začela prva pripravljalna dela. Tem bodo sledila dela za postavitev nosilnih struktur in zidnih opornikov. Omenjena dela bodo veljala dve milijardi lir.

Štiri osebe ranjene pri treh prometnih nesrečah

V prvih popoldanskih urah je prišlo včeraj do treh prometnih nesreč, zaradi katerih so se morale štiri osebe zateči na zdravljenje v splošno bolnišnico.

Najhuje se je poškodovala 76-letna Filomena Coratello por. Lionetti, ki stanuje v Ul. del Ponte 9. Žena je okrog 2. ure prečkala Ul. Venezian, ko jo je povozila lambreta, na kateri sta se peljala brata Carmine in Vincenzo Dalmazio, stara 20 in 24 let, ki stanujeta v Ul. Drago 5. Ponesrečenko so z rešilnim avtomobilom RK odpeljali v bolnišnico, kjer ji je zdravnik ugotovil rano na nosu ter zlom nosnih kosti, podplutbo na desnem licu, zlom reber ter ogrebnine po nogah. Pridržali so jo na nevrokirurškem oddelku, kjer se bo morala priletna žena zdraviti en mesec. V bolnišnici so tudi nudili prvo pomoč Carmineju Dalmaziu, ki je sedel na zadnjem sedežu lambrete in se je pri sunku udaril v levi komolec. Okreval bo v petih dneh.

Do druge nesreče je prišlo okrog 13.30 na cesti proti Dolini v bližini križišča pri Domju. 16-letni Giorgio Chisera iz Krogelj št. 19 je s svojim mopedom trčil v zadnji del miniminorja, katerega voznik, 25-letni Luciano Polli iz Ul. Crispi 60, je bil nenadoma ustavil vozilo, ker je na cesti zapazil znamko. Sam avtomobilist je odpeljal Chisero, ki se je pri trčenju udaril v obraz, želodec in noge, v splošno bolnišnico. Tu se bo ponesrečenec zdravil od 10 do 30 dni na ortopedskem oddelku.

Okrog 12.30 je bila žrtev prometne nesreče 5-letna Roberta Zanchi iz Ul. Flumiani 5. Deklica je z mamo Normo Di Qual hodila po pločniku v bližini svojega stanovanja, nenadoma pa se je iztrgala iz maminih rok in stekla na cesto, kjer jo je povozil fiat 500, ki ga je šofirala 22-letna Maria Grazia Cornacchi s Stopnišča Bonghi 62/2. Malo ponesrečenko je mimoidoči avtomobilist pospremil v bolnišnico, kjer se bo morala deklica zaradi številnih udarcev in ogrebnin po obrazu, rokah in kolenih zdraviti 10 dni na nevrokirurškem oddelku.

Slovensko gledališče v Trstu
KULTURNI DOM
Italo Svevo . Tullio Kezich
«ZENOVA IZPOVED»
(La coscienza di Zeno)
Drama v dveh delih
V nedeljo, 28. aprila ob 16. uri
Abonma: invalidski red C — sindikalni red G
(Vstopnice so še na razpolago)
Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; ob nedeljah in praznikih samo eno uro pred pričetkom predstav. Rezervacije na tel. 734265.

Prve prijave za mednarodni festival znanstveno fantastičnega filma

Predsedstvo mednarodnega festivala znanstveno fantastičnega filma v Trstu je prejelo prve pomembne prijave za 6. izdajo tega festivala, ki bo od 6. do 13. julija. Sovjetska zveza je namreč prijavila film «La nebulosa di Andromeda», katerega je izdelal Evgenij Šerstobitov v kijevskih študijih po znanem delu Ivana Efremova, sovjetskega znanstvenika na področju paleontologije in avtorja nekaterih najlepših znanstveno fantastičnih romanov. Filmska zgodba se dogaja v daljni bodočnosti, ko bo astronavtika dosegla tolikšno popolnost, da bodo omogočeni stalni stiki s prebivalci drugih planetov.

Češkoslovaška je prijavila svojo udeležbo z dolgometražnim filmom «Jaz — pravica» v katerem se predvideva to, kar bi se lahko zgodilo, če bi Hitler ostal živ. Angleži bodo prisotni s filmom Michaela Reevesa «Čudodelniki», ki govori o hipnotizerju, ki je postal znanstvenik, ki je izdelal posebno napravo s katero od daleč obvlada človeške možgane. V določenem trenutku pa čudodelnik izgubi oblast nad položajem s katastrofalnimi rezultati. V glavni vlogi nastopa Boris Karlov, ki je zagotovil svojo udeležbo v Trstu. Najavljen je tudi angleški film iz serije «Iz neznanega», ki je lani osvojil najvišjo nagrado v Trstu in ki se imenuje «Mostišče». Filmska zgodba je vzeta iz vesoljskih dosežkov, ki se naglo spreminjajo v stvarnost V filmu se odkritje planeta 0242/D, kljub popolnosti znanstvenih oziroma fantastično znanstvenih naprav, pokaže kot usodno za raziskovalce.

V zaključnih pogajanjih je tudi sodelovanje nekaterih drugih držav, med katerimi Japonska in ZDA z zelo pomembnimi filmi.

Svoje najboljše želje za uspeh festivala v Trstu je med drugim poslal tudi znanstvenik Wernher von Braun, ravnatelj «George C. Marshall» NASA v Huntsvillu v Alabami, ki je v mednarodni javnosti bolje poznan kot oče načrta Apollo za osvojitev Lune. Pred časom je znanstvenik izjavil, da se bo mogoče sam udeležil festivala, v svojem pismu festivalskemu predsedniku pa sedaj sporoča, da bo to zelo težko uresničljivo.

Zanimiv film o železarni

Včeraj so v časnikarskem krožku predvajali dokumentarni film «Pot železa gre skozi Trst», ki ga je na pobudo Italsiderja zrežiral Giulio Mauri, medtem ko je pripravila zanj besedilo gospa Bombaci. Film prikazuje obnovljeno železarno v Škednju in ves proizvodni postopek, zlasti pri predelovanju premoga v koks in rudo v lito železo, ter je zelo zanimiv in poučen.

Pred predvajanjem filma je ravnatelj železarne na kratko orisal napredek, ki ga je v zadnjih letih dosegel Italsider, ki ima v državi 10 železarn, od katerih štiri s polnim ciklom proizvodnje. Lani je bil Italsider na drugem mestu v proizvodnji jekla v Evropi, saj ga je izdelal 8 milijonov ton, litega železa pa 7 milijonov ton. V Trstu proizvajajo po obnovi železarne predvsem lito železo, katerega proizvodnja je dosegla lani 300.000 ton.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo «Ivan Cankar» obvešča, da danes ne bo telovadbe za otroke.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 24. aprila 1968 se je v Trstu rodilo 13 otrok, umrlo pa je 8 oseb.

UMRLI SO: 88-letna Teresa Cerne vd. Debernardi, 83-letna Olivia Fornasaro vd. Bonifacio, 74-letni Antonio Serafini, 74-letna Giustina Lenaz por. Luin, 86-letni Ettore Bontempo, 82-letni Giacomo Vidmar, 67-letni Francesco Gherlizza, 63-letni Giovanni Rizzatto.

DNEVNA SLUZBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Al Lloyd, Ul. Orologio 6 - Ul. Diaz 2, Alla Salute, Ul. Giulia 1, Picciola, Ul. Oriani 2, Vernari, Trg Valmaura 11.

NOCNA SLUZBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1. Croce Verde, Ul. Settefontane 39. Ravasini, Trg Libertà 6. Testa d'Oro, Ul. Mazzini 43.

Mali oglasi

ISCEMO TAJNICO Z ZNANJEM stenografije in strojepisa, srbohrvaščine, angleščine ali nemščine. IRET, Ul. Petrarca 8.

PEVSKI ZBOR
«VASILIJ MIRK»
S PROSEKA-KONTOVELA
priredi
v soboto, 27. aprila ob 21. uri
v Kulturnem domu v Trstu
KONCERT
partizanskih umetnih in borbenih pesmi
Dirigira: IGNACIJ OTA
Sodelujejo:
ALEKSANDER VODOPIVEC — klavir
OSKAR KJUDER — harmonika
STANE STAREŠINIČ — član SG
Vstopnina: 500 lir, dijaki in pevci z izkaznico 300 lir; rezervacija in prodaja vstopnic v Tržaški knjigarni.

SAK JADRAN obvešča,
da bo v petek, 16. t. m. ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega doma predavanje z naslovom
«USPESNOST PRIPADNIKOV NARODNE MANJSINE — PSIHOLOŠKA PROBLEMATIKA».
Predavatelja bosta dr. Danilo Sedmak in dr. Rafko Dolhar.

Gledališča

Verdi

Pri blagajni gledališča «Verdi» se nadaljuje prodaja vstopnic za sobotni simfonični koncert, na katerem bo orkester gledališča Verdi pod vodstvom dirigenta Vittoria Guia izvajal Gluckovo uverturo, Preludij, Arijo in Finale Cesara Francka ter Brahmsovo četrto simfonijo.

Danes bo blagajna gledališča zaprta. Prodaja vstopnic se bo nadaljevala jutri.

Teatro Stabile

Tržaško gledališče Teatro Stabile je zaključilo svojo turnejo po Istri, kjer je z Goldonijevo komedijo «Lažnivec» (Giulio Bosetti, Giulio Oppi, Mario Valgoi, Paola Bacci) nastopilo in s «Komedijo Zannov» nastopilo v Umagu, Bujah, Izoli, Rovinju, Dinjanu, Pulju in na Reki.

* * *

Slovensko gledališče v Trstu nastopi danes, 25. tm. ob 20. uri v Anhovem s komedijo Oscarja Wilda «Kako važno je biti resen».

Kino

Nazionale 14.00 «Camelot». R. Harris, V. Redgrave, F Nero. Film treh oscarjev. Technicolor 70 mm sistem.
Excelsior 14.30 «Senza un attimo di tregua». Lee Marrin, Angie Dickinson. Technicolor. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Fenice 15.00 «Troppo per vivere, poco per morire». Technicolor. Claudio Brook, Daniela Bianchi.
Eden 15.00 «Trans Europa Express». J. Louis Trintignat. Prepovedano mladini pod 18. letom. Technicolor.
Grattacielo 15.00 «Manon 70». Catherine Deneuve, Samy Frey. Eastmancolor. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Ritz (Ulica San Francesco štev. 10) 15.00 «Gangster story». Warren Beatty in Faye Dunaway
Alabarda 15.00 «I selvaggi». Nancy Sinatra, Peter Fonda. Technicolor.
Filodrammatico 15.30 «3 soldi nella fontana». D. McGuire, L. Jordan. Barvni film.
Moderno 14.00 «Il massacro del giorno di San Valentino». Panavision. Technicolor. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Cristallo 15.00 «Mascherade». Technicolor.
Garibaldi 15.00 «L'uomo di Rio». J. P. Belmondo.
Capitol 14.00 «Pronto c'è Giuliana per te». Mita Medici, Gianni Dei. Technicolor.
Aurora 14.30 «Gli occhi della notte». Technicolor
Impero 15.00 «Io, due figlie, tre valige». Louis de Funes. Technicolor.
Astra 15.30 «Colpo grosso, ma non troppo».
Vittorio Veneto 14.45 «James Bond 007. Casino Royal». P. Sellers, Ursula Andrews, D. Niven.
Abbazia 15.44 «Berlino 1945, la caduta di Berlino». Prepovedano mladini pod 14 letom.
Ideale 14.30 «Krimine». Helga Line, Glen Saxon. Technicolor - Cinemascope.

Izleti

SAK Jadran vabi na tradicionalni spomladanski izlet na Plitvička jezera, ki bo v soboto in nedeljo 27. in 28. tm. Cena 3000 lir. Odhod avtobusa v soboto ob 7. zjutraj izpred sodnije. Zadnje prijave v petek dopoldne na univerzi.

* * *

SPDT priredi 5. maja letos izlet z avtobusom na Krim pri Ljubljani z ogledom Iškega Vintgarja in gradu v Peklu. Vpisovanje v Ul. Geppa 9 do 2. maja.

čitajte PRIMORSKI DNEVNIK

VČERAJ POSKUSA PRI AQUILI IN ČEDAZU

Prikazana sredstva proti nafti niso dala zaželenih rezultatov

Zdi se, da je vprašanje obrambe morja pred onesnaževanjem z nafto še zelo daleč od svoje učinkovite rešitve

Družba «Olivetti in Comuzzi» iz Trsta je včeraj dopoldne pri čistilnici «Aquila» in popoldne pri portiču v Čedazu, prikazala in poskusila nekatera sredstva za čiščenje naftnih ostankov na morski gladini. Poskusov so se udeležili predstavniki deželne in pokrajinske uprave, pristaniškega poveljstva, razni strokovnjaki in časnikarji.

Kot smo že pisali, je družba prikazala uporabo neke plavajoče plastične ograje, vpojni prah «Enkoperl» in posebni čoln «Delta-2 M».

Da so bili to samo poskusi, ki ne obvezujejo nikogar, je bilo razvidno predvsem popoldne pri Čedazu, kjer so strokovnjaki družbe najprej ogradili del morja s plastično ograjo, nato so zlili v morje nekaj surovega petroleja. V ograjenem prostoru sta bila dva čolna: eden je s posebno brizgalko trosil vpojni prah po oljnatih madežih na morski gladini, drugi čoln «Delta-2 M», pa je s posebnimi vgrajenimi napravami srkal z morske gladine vpojno sredstvo, ki je že vpilo oljnate madeže.

Na obrežju so te operacije poleg predstavnikov družbe spremljali predstavniki oblasti in pristaniškega poveljstva. Bilo pa je tudi mnogo radovednežev, ki so se ob lepem pomladanskem popoldnevu sprehajali ob morju. Mladina, ki se je že kopala, pa se za zadevo ni niti zmenila.

Koliko je bilo radovednežev pred prikazovanjem, toliko lahko rečemo, je bilo razočaranja po končanih operacijah. To kar je družba «Olivetti in Comuzzi» pokazala, še ne daje nobenih jamstev, da bi lahko s prikazanimi sredstvi preprečili ali očistili morsko gladino v zalivu naftnih ostankov. Za nekaj sto kv. metrov prostora, ki so ga ogradili, in v katerem so spustili nafto, so porabili več kot eno uro, da so ga očistili. Kljub temu pa niso izginili z morske gladine vsi madeži, hkrati pa je na njej ostalo še precej vpojnega sredstva, ki ga posebni čoln ni utegnil pobrati, tako da morje ni bilo prav nič vabljivo.

Razumljivo je, da če bi hoteli na ta način čistiti naftne ostanke na morski gladini vzdolž tržaške obale, da bi preprečili onesnaženje obrežij, kjer so kopališča, bi morali razpolagati s tolikimi posebnimi čolni, da bi ne mogel nihče prenašati tako visokih stroškov. Nekateri strokovnjaki so bili mnenja, da bi se dalo morda kupiti vsaj nekaj plavajoče plastične ograje in z njo ograditi javna kopališča. Ta plastična ograja stane 5.000 lir za meter v dolžini. Cena je sorazmerno na potrebe zelo visoka in še ni rečeno, da ne bi ob nekoliko razburkanem morju (včeraj je bilo morje popolnoma mirno), naftni madeži premostili ograjo in kljub vsemu onesnažili vodo v kopališčih.

Iz tega kar smo včeraj videli in slišali, lahko rečemo, da smo še daleč od tega, da bi preprečili onesnaženje morskih voda z naftnimi ostanki, če ne bodo sprejeti strožji ukrepi proti petrolejskim ladjam, ki včasih čistijo svoje prazne cisterne v našem zalivu. Kljub temu pa ni mogoče trditi, da so bili včerajšnji poskusi nekoristni. Dokazali so, da je treba še naprej iskati sredstva in načine za preprečevanje onesnaženja in čiščenja morske gladine. Nekdo je med poskusi pripomnil, da nas mora prav to, kar nam je prikazala družba «Olivetti in Comuzzi» prepričati, da bo treba sedaj začeti resno razmišljati o čiščenju morske gladine, kot se skrbi za čiščenje mestnih ulic. Ta ugotovitev je sicer točna, za njeno uresničitev pa bo treba počakati še nekaj let.

Pridržana prognoza zaradi hudega padca

Po stopnicah svojega stanovanja v Ul. Giuliani 40 se je včeraj okrog polnoči spotaknil in padel 55-letni Giordano Guglielmi, ki se je pri padcu hudo ranil. Neka soseda je obvestila bolničarje Rdečega križa, ki so ponesrečenca odpeljali v splošno bolnišnico. Dežurni zdravnik je Guglielmiju, ki je bil v komi, ugotovil pretres možganov, verjetni zlom lobanjskega dna, krvavenje iz nosu in druge poškodbe, zaradi katerih so ga s pridržano prognozo sprejeli v nevrokirurški oddelek.

Ko je nosil deske je padel po stopnicah

Na delu v gradbišču podjetja «Esperia» v Ul. Giacinti se je včeraj ponesrečil 47-letni Egidio Chieri, ki stanuje v Ul. Naldini 14. Mož je okrog 11. ure prenašal nekaj desk po stopnicah stavbe, ki jo gradijo ko je zgubil ravnotežje in padel na tla, pri tem pa se močno pobil po hrbtenici in nogi. Z rešilnim avtomobilom so ga odpeljali v splošno bolnišnico, kjer se bo moral ponesrečenec od 15 do 60 dni zdraviti na ortopedskem oddelku.

Zaključen seminar za ravnatelje srednjih šol

Včeraj dopoldne se je v dvorani Avtonomne turistične in letoviščarske ustanove v Sesljanu zaključil seminar za ravnatelje srednjih šol iz dežele Furlanija - Julijska krajina, ki se je začel 18. aprila. Zaključni ceremoniji so prisostvovali šolski skrbnik v Trstu prof. Angioletti, šolski skrbnik v Vidmu dr. Fidenzi, nabrežinski župan Legiša in predsednik omenjene ustanove Lenarduzzi.

Seminar, ki ga je po nalogu didaktičnega centra za srednje šole in sporazumno z ministrom za šolstvo, organiziralo šolsko skrbništvo v Trstu, je vodila prof. Flora Molinini Cereser iz Trevisa. Predavanja so imeli prof. Molinini, prof. Giorgio Tampieri, šolski skrbnik prof. Angioletti, prof. Enzo Petrini, prof. Giuseppe Acerbi, prof Romilde Coletti, prof. Carmela Metelli Di Lallo, zaključno predavanje pa je imel prof. Aldo Musu. Predavanja so bila zanimiva in poučna ter so sprožila živahne diskusije.

POTOVALNI URAD «AURORA»
priredi v soboto, 18. maja letos enodnevni izlet v Ljubljano na
TRADICIONALNO KMEČKO OHCET
Cena vožnji z avtobusom, vstopu v dvorano «Tivoli» in poročnemu kosilu znaša 3.900 lir.
Odhod avtobusa iz Trsta ob 8. uri, povratek ob 20.30 ca.
Vpisovanje in podrobnejše informacije pri potovalnem uradu «Aurora» v Ul. Cicerone 4, tel. 29243, ki rezervira tudi mize za svatbeno kosilo.

Dne 23. t. m. je preminil

FRANC GRLICA

Pogreb bo danes, 25. t. m. ob 10.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice

Žalostno vest sporočajo žena MARIJA, sin FRANKO, nevesta ONDINA, sestre in drugi sorodniki.

Trst, 25. aprila 1968

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Že v tej sezoni na koprski progi prvi turistično - kopalni vlaki?

Vse je odvisno od tega, če bodo lahko mobilizirali sredstva za nabavo sodobnih diesel motornih vlakov - Občinski praznik v Postojni

Vse kaže, da rešitev problema uvedbe potniškega prometa na koprski železniški progi ni več tako daleč, kot so prvotno predvidevali. Zaradi pomanjkanja sredstev že za dokončno ureditev tovornega prometa so namreč problem potniškega prometa odložili v perspektivni plan. Na razgovorih ob proslavi dneva železničarjev v Kopru pa smo slišali, da je postojnsko železniško podjetje že sprožilo pobudo za čimprejšnjo ureditev potniškega prometa. Konkretno gre za to, da se mobilizirajo sredstva bank in zainteresiranih občin za nabavo sodobnih diesel motornih vlakov. Če bo akcija postojnskega železniškega podjetja naletela na vsestransko razumevanje, potem lahko že letošnjo sezono pričakujemo na koprski progi prve turistične-kopalne vlake in potem postopoma tudi stalni potniški promet.

* * *

Občani Postojne so proslavili svoj občinski praznik v spomin na drzno akcijo minerskega voda IX. korpusa v noči med 22. in 23. aprilom 1944. Tega dne pred 24. leti so partizani zažgali v Postojnski jami velike količine bencina, ki so jih tam spravili nemški okupatorji.

Prireditve so se začele že navsezgodaj s partizanskim pohodom učencev in dijakov. Dopoldne je bila slavnostna seja občinske skupščine, na kateri je predsednik občine Miran Fajdiga govoril o doseženih uspehih in o perspektivah postojnskega gospodarstva, ki temelji predvsem na lesni predelovalni industriji, turizmu in kmetijstvu.

V Postojni in na Pivki je bila danes vrsta pomembnih dogodkov. Tako so v Postojni izročili prometu avtomatsko telefonsko omrežno skupino hkrati pa so odprli razstavo razvoja PTT stroke in filatelije. Na Pivki je bila velika slovesnost pred tamkajšnjo osnovno šolo, ki bo odslej nosila ime bratov Vodopivec, padlih borcev iz vasi Petelinje.

Končno naj še omenimo, da so iz «sklada 23. april» podelili nagrade najzaslužnejšim občanom za uspehe na gospodarskem in kulturnem področju ter za aktivno udejstvovanje v družbenem življenju.

* * *

Cestno podjetje v Novi Gorici je začelo čistiti cesto čez Vršič, tako da bi bila usposobljena do prvomajskih praznikov. Težave pa so s čiščenjem na gorenjski strani. Predstavniki Nove Gorice bodo intervenirali pri kranjski občini, da bi to vprašanje takoj rešili, kajti tu ne gre za regionalne interese, ampak za turistični interes celotne Slovenije.

* * *

Na tretjem bienalu industrijskega oblikovanja v Ljubljani sta prejela najvišje priznanje — zlato medaljo uslužbenca koprskega Tomosa Janez Imperl in Čedomir Vučič. Predstavila sta izvirno oblikovan Tomosov moped, ki bo v kratkem prišel tudi v prodajo.

* * *

47-letnega kmetovalca Ivana Perošo iz Pomjana je sprejel predsednik koprske občinske skupščine Miro Kocjan in se mu zahvalil za pogumno dejanje, s katerim je rešil življenje 3-letni deklici. Otrok se je pred dnevi igral v bližini vodnjaka in padel v sedem metrov globoko vodo. Peroša se je takoj pognal v vodnjak in jo potegnil iz vode. S takojšnjo intervencijo jo je rešil gotove smrti.

* * *

V Ljubljani je bila redna letna skupščina italijanskega kulturnega krožka «Paolo Morgan». Kakor je znano, ta krožek združuje nad 150 pripadnikov italijanske etnične skupine, ki študirajo v glavnem mestu Slovenije. Iz poročila predsednika Danila Srebrniča Argentinija in iz razprave je bilo razvidno plodno delo krožka, ki si močno prizadeva razširiti most prijateljstva s Slovenci. V ta krožek zahajajo namreč tudi Slovenci, ki se zanimajo za delovanje krožka, za razne turistične in kulturne informacije o Italiji ter za razne prevode. Članstvo je bilo lani zelo aktivno, saj so organizirali več zabavno glasbenih večerov, več obiskov slovenskim kulturnim ustanovam in več poučnih ekskurzij.

* * *

V Novem gradu je bila v nedeljo revija italijanskih osnovnih šol v organizaciji Italijanske unije za Istro in Reko. Sodelovale so šole iz vseh krajev, kjer živi italijanska etnična skupina, med drugim iz Kopra, Izole, Pirana, Poreča, Novigrada, Umaga, Galižan, Poreča, Pulja, Buj, Sečovelj, Brtonigle, Rovinja in z Reke. Ob tej priložnosti so tudi odprli razstavo otroških risb in organizirali tekmovanje med šolami.

* * *

Medtem ko je lepo vreme privabilo od sobote do torka več tisoč kopalcev za koprsko obalo in ko so turisti naravnost navdušeni nad julijskim vremenom, pa so kmetje v Istri ter na Krasu v resnih skrbeh zaradi dolgotrajne suše. V zadnjih dveh mesecih je na tem področju padlo namreč le nekaj milimetrov dežja. V številnih primerih so kmetje posadili grah in krompir, pa semena še zmeraj niso vzkilila. Močno prizadeti so tudi gojitelji vrtnin jagod, saj jim suša preti uničiti celotni letošnji pridelek. V posameznih istrskih in kraških vaseh je začelo primanjkovati tudi pitne vode.

* * *

V Izoli so odprli novo blagovnico podjetja Nanos Postojna. Blagovnica je na Kidričevem nabrežju in sodi med najmodernejše trgovske lokale na Primorskem. Kupcem je na razpolago široka izbira tekstilnega blaga, konfekcije, športnih rekvizitov, obutve in usnjene galanterije. Obseg razstavnega prostora je 300 kvadratnih metrov. V blagovnici je zaposlenih 11 prodajalcev, ki so hkrati specializirani tudi kot svetovalci pri nakupu. Podjetje Nanos je vložilo v novi objekt 72 milijonov starih dinarjev.

* * *

Rudnik živega srebra Idrija slavi 475-letnico svojega obstoja. Ob tej priložnosti so danes organizirali v Idriji tiskovno konferenco, na kateri so seznanili novinarje z dosežki kolektiva. Glavna proslava bo 27. aprila, ko bodo v rudniški topilnici izročili namenu tretjo rotacijsko peč.

Septembra letos bo pri založbi MLADINSKA KNJIGA izšla nova

ZGODOVINA SLOVENSKEGA SLOVSTVA

univ. prof. dr. Antona Slodnjaka

To bo prva povojna slovstvena zgodovina, ki bo v eni sami knjigi in v pregledni obliki spregovorila o naši napisani in natisnjeni leposlovni besedi v celoti, od njenih začetkov do današnjih dni.

ZGODOVINA SLOVENSKEGA SLOVSTVA bo edinstvena tudi po tem, ker bo prvikrat ovrednotila slovensko knjigo, ki je izšla v zamejstvu. Svojo ceno bo knjigi dalo tudi skrbno izbrano ilustrativno gradivo.

Delo našega uglednega slovstvenega zgodovinarja ni obnovljen «pregled» slovenskega slovstva iz leta 1934, ampak na novo napisano delo, zaradi katerega je avtor znova prebral in ocenil vse poglavitne dosežke slovenske književne ustvarjalnosti.

Knjiga bo izšla v reprezentativni obliki in opremi, v velikem formatu 16,5 x 24 cm, vezana v umetno usnje bo obsegala čez 600 strani.

ZGODOVINA SLOVENSKEGA SLOVSTVA je tehtno dopolnilno in smotrna zaokrožitev zbirke NAŠA BESEDA, ki vsebuje vrhunske dosežke slovenske književnosti.

tržaška knjigarna

TRST — Ul. sv. Frančiška 20

Tel. 61-772

Kino na Opčinah

Predvaja danes, 25. t. m. ob 15. uri Titanus film:

(Čudovite dogodivščine Marca Pola)

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 25. t. m. ob 16. uri Cinemascope barvni avanturistični Walt Disnejev film:

Il principe di Donegal

(PRINC IZ DONEGALA)

Igrajo: PETER MC ENERY — SUSAN HAMPSHIRE

Goriško-beneški dnevnik

PROSLAVE OB DNEVU VSTAJE

Polaganje vencev pred spomenike in na grobove naših padlih borcev

Svečanosti v Gorici, Sovodnjah, Doberdobu, Tržiču in drugod - Svečano pobratenje med Ronkami in Metliko

Danes, na dan vstaje, se bodo bivši borci in predstavniki naprednih organizacij iz Gorice spomnili tudi tistih, ki so dali svoje življenje za zmago nad nacifašizmom. Ob 10. uri dopoldne se bodo zbrali na trgu v Štandrežu, odkoder bodo v povorki ponesli vence na mestno pokopališče ob Tržaški cesti, kjer jih bodo položili na grobove padlih borcev.

Podobna svečanost ob ob 11. uri v Sovodnjah, kjer bodo župan in odborniki položili v imenu občinske uprave venec pred spomenik padlim pred županstvom.

Goriški župan je objavil poseben proglas, v katerem poveličuje pomen tega praznika in spomin padlih za svobodo. Občinska uprava bo poskrbela tudi za položitev vencev pred spominsko ploščo na železniški postaji, v goriških zaporih, pred partizanskim spomenikom v Ločniku, pred spominsko ploščo ustreljenim na goriškem Gradu; tu bodo položili vence po svečanosti na pokopališču tudi bivši partizani in predstavniki naprednih organizacij. V parku Rimembranze pa bodo položili venec v imenu pokrajinske uprave.

Proslava s polaganjem vencev bo tudi v Doberdobu, kjer bo govoril župan Andrej Jarc o pomenu tega praznika. V Tržiču bo ob 9.30 proslava pred spomenikom padlim na novem pokopališču, kjer bosta govorila župan Romani in partizanski poveljnik Mario Fantini-Sasso, ob 10.30 pa bo zborovanje na Trgu republike, kjer bo govoril poslanec Mario Lizzero.

V Ronkah se bo danes nadaljevalo bratsko srečanje s pobratimstvom med mestoma Metlika v Beli krajini in Ronkami. Ob 10.30 bo slavnostna seja občinskega sveta na kateri bodo izročili gostom iz Metlike pergament o pobratimstvu popoldne ob 15. uri pa bo v dvorani Ekscelsior proslava tega dogodka z govori in kulturnim programom, katerega začetek je bil že sinoči z nastopom pevskega zbora «Srečko Kosovel» iz Ronk, godbe «Kras» iz Doberdoba in folklorne skupine iz Metlike.

Danes ob 20. uri bo prosvetno društvo Jezero iz Doberdoba priredilo akademijo na čast 25. aprila v svoji dvorani, kjer bo o pomenu tega dne spregovoril župan Andrej Jarc, nakar bo Goriški oktet imel celovečerni koncert.

Sindikati in pokojnine

Predstavniki treh sindikalnih organizacij CISL, CGIL in UIL so proučili problem novih pokojnin v luči zakona 238, ki predpisuje, da mora vlada izdati podrobna navodila do konca tega meseca.

Ministru za delo so v tem okviru poslali pismo, v katerem zahtevajo pred izdajo takih navodil, da se upoštevajo predlogi in nasveti treh sindikalnih organizacij zaradi zaščite koristi delovnih ljudi in za izvajanje omenjenega zakona v tem smislu s posebnim ozirom na postopno zvišanje količnika, s katerim se pokojnine povezujejo na zadnjo plačo.

Dejavnost karabinjerjev za prometno varnost

V okviru kampanje za cestno prometno varnost med velikonočnimi prazniki, ki jo je priredilo ministrstvo za javna dela, so goriški karabinjerji opravili dokaj pomembno delo. Njihove patrulje so posredovale v 14 prometnih nesrečah, pomagale so 11 avtomobilistom, katerih vozila so se zaradi okvar ustavila na cestah, prisodili so 105 glob za prekrške cestnega zakona. Vsak dan so krožile po stiri motorizirane patrulje, ki so jih za to priliko tudi okrepili; prevozile so skupno okoli 4.800 kilometrov poti.

V tej kampanji je sodelovala tudi prometna policija, podatke o njenem delovanju bomo objavili prihodnjič.

Motociklist trčil ob železniško postajo

Včeraj opoldne se je motociklist z Videmskega zaletel v poslopje železniške postaje v Gorici ter si povzročil izredno hude rane na glavi. Odpeljali so ga v civilno bolnišnico v Gorici, kjer so ga nemudoma operirali.

Luciano Pagoben tako se pone srečenec kliče, je star 22 let ter stanuje v okolici Vidma. Včeraj opoldne se je s svojim motociklom s precejšnjo brzino peljal po Korzu proti železniški postaji. Tamkaj je skušal zaviti okoli prometnega otoka, vendar je zaradi prevelike brzine trčil ob pločnik. Vrglo ga je ob zid, v katerega je priletel z glavo. Na temenu si je kožo prerezal v dolžini 25 cm, udaril se je v ličnico ter mu je izstopilo oko.

Prvomajska proslava CISL v Huminu

Letošnji prvi maj bo CISL slavila v Huminu (Gemoni), kjer se bodo zbrali pripadniki te sindikalne organizacije iz vseh štirih pokrajin naše dežele. Goriška CISL bo dala na razpolago dva avtobusa, ki bosta odpotovala iz Gorice in Tržiča. Udeleženci bodo plačali za prevoz tisoč lir ter si bodo ogledali Lago di Cavazzo; kosilo bo v Huminu, kjer bo popoldne prvomajski shod.

PISMO IZ DIJAŠKEGA DOMA V GORICI

Prijateljska dijaška srečanja bi bilo moč še bolj razširiti

Gojenci Dijaškega doma so se srečali z zavodom Lenassi ter vrstniki slovenskih dijaških domov, ki so se zbrali v Novi Gorici

Medtem ko so v soboto štirje naši gojenci kot predstavniki Dijaškega doma šli na gostovanje v Novo Gorico, kamor so bili povabili predstavnike vse domov iz Slovenije in zamejstva, smo mi odigrali nogometno tekmo z zavodom Lenassi na igrišču gluhonemih.

To je bilo drugo naše srečanje s tem italijanskim zavodom. Na prvem srečanju smo v odbojki premagali Lenassi z rezultatom 3:2. V soboto pa se je ta zavod izkazal za tršo kost, zato jim nismo bili kos. Morali smo se zadovoliti z neodločenim rezultatom 3:3.

V naših vrstah je bilo zelo očitno pomanjkanje Davida, ki je šel v Novo Gorico. Skušal ga je nadomestiti napadalec Boris; to pa je bil vzrok, da je bil napad manj učinkovit. Čeprav je bila naša obramba okrepljena, so gojenci Lenassija želi prvi gol kmalu po začetku tekme. Vzrok te žoge v mreži je bila predvsem boječnost naših gojencev pred fizično močnejšimi nasprotniki. Toda naši so si hitro opomogli in z vsemi silami napadali, dokler ni Danilo izenačil.

Pred koncem prvega polčasa so Lenassijevi še enkrat prišli v vodstvo; tokrat z odličnim igralcem Konstantinom. V drugem polčasu ni bilo dolgo gola, šele 15' pred koncem je Konstantin zabil svoj drugi gol. Tedaj smo mi začeli ostro napadati. Dosegli smo dva gola z Borisom in tako izenačili rezultat.

Tekma je bila zanimiva, polna nepričakovanih posegov. Mi smo z veseljem sprejeli rezultat, čeprav bi lahko dosegli čisto zmago.

Kot sem že prej omenil, je bil sobotni dan za nas gojence zelo pomemben. Naši predstavniki so se udeležili kulturnega večera v Gorici in tako so se skupno s Tržačani odzvali prijateljskemu povabilu.

To je bilo že šesto srečanje v okviru srečanj med Dijaškimi domovi. Vsak dom je pripravil svoje udeležence za športno in kulturno udejstvovanje. Tako so se na igrišču Dijaškega doma iz Nove Gorice pomerili med seboj gojenci iz Celja, Murske Sobote, Kopra, Nove Gorice, Novega mesta, Kranja ter Gorice in Trsta.

Srečanje je bilo dvodnevno, toda naša delegacija se je mudila tam le nekaj ur. Udeležili smo se predvsem kulturnega programa in k temu pripomogli s kratkim govorom in recitacijo, katero je občinstvo sprejelo z navdušenim ploskanjem.

Bili smo prvič na taki proslavi in upanje je, da bi na prihodnjih proslavah in srečanjih ne bili prisotni samo z delegacijo, ampak da bi se res udeležili tega tekmovanja in tako navezali stike z domovi iz matične domovine.

Zelo žalostno pa je, da ne moremo pripraviti srečanja s kakim goriškim slovenskim domom.

Boris Cotič
Martin Tomažinčič

PO SKLEPU DEŽELNE UPRAVE

Obratna posojila obrtnikom podaljšana na 18 mesecev

Podrobnejša pojasnila daje ESA in pogodbeni denarni zavodi

Deželni odbor je na eni svojih zadnjih sej odobril tudi sklep, s katerim se podaljša kreditna doba za obratna posojila obrtnikom od dosedanjih 12 na 18 mesecev. Ker dobijo prosilci taka posojila s prispevkom ustanove za razvoj obrtništva (ESA) in torej plačujejo zanje nižje obresti, se prizadeti z zadovoljstvom sprejeli ukrep o podaljšanju roka za povračilo.

Ukrep je stopil že v veljavo, ker so pristale na kreditno podaljšanje tudi banke in drugi denarni zavodi, ki imajo v zadevi z ESA pogodbo. Med temi je tudi Tržaška kreditna banka v Trstu ter Goriška posojilnica, ki so v skladu s tem spremenile poslovni postopek.

Kreditiranje potrebnega obratnega kapitala je že od samega začetka zbudilo zanimanje obrtnikov tudi na Goriškem in po tej spremembi se bo nedvomno še povečalo.

Ustanova ESA pa vsekakor priporoča prizadetim obrtnikom, naj bodo umerjeni pri svojih zahtevah in naj se omejijo le na tisto glavnico, ki je dejansko potrebna kot obratni kapital za določeno poslovno leto. Le na ta način bodo lahko ustregli čim večjemu številu prosilcev. Zato priporočajo vsem prizadetim, naj se pred vložitvijo prošnje za tako posojilo obrnejo za nasvete na urad ESA ali do poverjenih bančnih zavodov, kjer bodo lahko dobili vse podrobnejše informacije v zadevi.

S SPD na ogledu tovarne v Anhovem

Slovensko planinsko društvo je svoj prvi družinski izlet letos usmerilo prejšnji teden v Anhovo v Soški dolini z ogledom tamkajšnje tovarne cementa in cementnih izdelkov.

Z avtobusom in lastnimi avtomobili se je izleta udeležilo okrog 90 ljudi. Pred tovarno sta jih ob napovedani uri čakala dva tehnologa tovarne, ki sta jim kot vodiča razkazala vse oddelke in obrazložila njihovo delovanje. Udeleženci so si z zanimanjem ogledali mline in velko peč za cement, proceduro za azbestne in cementne proizvode ter že gotove izdelke. Ugotovili so, da je tovarna modernizirana ter ima proizvodnjo močno avtomatizirano, s čimer so lahko skrčili število delovne sile ter pocenili proizvodnjo, ki se je dobro uveljavila tudi v inozemstvu. Ker pa so obrat povečali in razširili, je v podjetju zaposlenih kakih 1600 delavcev in uradnikov. Ogled je trajal skoro dve uri.

Večina izletnikov se je potem odpravila v Kanal, kjer so pripravili družabno prireditev s srečolovom. Za veselo razpoloženje je poskrbel tudi harmonikar iz Ročinja, ki ga je za to priliko povabilo vodstvo izleta. V večernih urah so se izletniki, med katerimi so bili poleg Goričanov tudi udeleženci iz Štandreža, Podgore in Brda, vrnili z najlepšimi vtisi na svoje domove.

Predavanje v Novi Gorici o slovenskem narodnem vprašanju

Danes, 25. aprila, bo v predavalnici v sodni palači v Novi Gorici govoril profesor Josip Vidmar, predsednik Akademije znanosti in umetnosti iz Ljubljane o «Slovenskem nacionalnem problemu». Začetek predavanja bo ob 16 uri. Ker je tema zelo zanimiva, se bodo predavanja udeležili prav gotovo tudi številni rojaki s te strani meje.

Gledališki stiki med Italijani in Slovenci

Predavanje pod gornjim naslovom je imel pretekli torek ob 18.15 uri prof. Janko Jež iz Trsta v krožku za svobodo kulture v Gorici.

Po predavanju Borisa Pahorja o Kocbeku in Marka Kravosa o sodobnih slovenskih pisateljih v Trstu, je bilo to že tretje zapored no predavanje v tem krožku o slovenski kulturi.

Predavatelj je najprej navedel vrsto zanimivih podatkov o gledaliških stikih med Italijani in Slovenci v zadnjih 200 letih najprej na dramskem in potem na glasbenem oziroma operetnem in opernem področju Glede drame je zaključil z italijanskimi deli, ki jih je prikazalo Slovensko gledališče iz Trsta pri operi pa je omenil zadnje gostovanje ljubljanske Opere s «Knezom Igorjem» v Trstu, ki je zelo dobro uspelo.

V svojem predavanju je navedel celo vrsto izvirnih podatkov, ki so plod predavateljevega raziskovanja ter so javnosti še neznani. Zaključil je z željo, da bi nova avto cesta Gorica - Ljubljana pomenila tudi novo kulturno pot med obema sosednjima narodoma.

Govornika je predstavila ga. Pellegrini in se mu tudi zahvalila za izvajanje. Udeležba občinstva je bila manjša kot pri prvih dveh predavanjih, vendar pa še vedno zadovoljiva.

Na delu se ji je spodrsnilo

Včeraj dopoldne ob 10.35 so v goriški civilni bolnišnici pridržali za 4 dni na zdravljenju 39-letno Luigio Menon iz Gorice, Ul. Vittorio Veneto 14, zaradi udarca v lobanjo. Žena se je malo prej ponesrečila v kemičnem oddelku tekstilne tovarne v Podgori, ker ji je spodrsnilo na mokrih tleh, da je padla.

Kino

Gorica

VERDI. 15.00: «Love vuol dire amore», J. Lemon in P. Falk. Kinemaskop v barvah.

CORSO. 15.15: «Troppo per vivere, poco per morire». C. Brook in D. Bianchi. Italijanski kinemaskop v barvah.

MODERNISSIMO. 15.15: «L'arpiglio blu». Klaus Kiuski in Harald Leipnis. Angleški barvni film, prepovedan mladini pod 18. letom.

CENTRALE. 15.00: «Cinque marines per Singapore». S. Flynn in M. Mitchell. Kinemaskope v barvah.

VITTORIA. 15.15: «La più bella coppia del mondo», W. Chiari in P. Quattrini. Italijanski barvni film.

Tržič

AZZURRO. 14.00: «Lyttle Rita nel West», Rita Pavone; v kinemaskopu in barvah.

EXCELSIOR. 14.00: «I due vigili». F. Franchi in C. Ingrassia. Barvni film.

PRINCIPE. 14.00: «Gli occhi della notte», A. Hepburn in K. Harkin. Barvni film.

SAN MICHELE. 14.00: «Il delinquente delicato», Jerry Lewis; barvna slikanica.

Ronke

EXCELSIOR. 15.00: «Tre gendarmi a New York», L. De Funes; v kinemaskopu in barvah.

RIO. 15.00: «Il lungo, il corto, il gatto», Franco Franchi in Ciccio Ingrassia.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna TAVASANI, Korzo Italija 10 — tel 25-76.

TRŽIČ

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna S. Nicolo, dr. G. Olivetti, Ul. 1. maggio 94, tel. 73328.

RONKE

Danes ves dan in jutri je odprta lekarna «All'Angelo», dr. S. Matitti, Ul. Roma 22 — tel. 77019.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Zaradi prepozno spuščenih zapornic je lokomotiva zmečkala osebni avto

Življenje so izgubile štiri osebe - Čuvajeva žena tudi v prizivu spoznana za krivo, vendar so ji prvotno kazen znižali

Pred tržaškim prizivnim sodiščem (predsednik Zumin, generalni pravdnik De Franco, zapisnikar Mosca Riatel) so ponovno obravnavali strahovito prometno nesrečo, ki se je zgodila 19. oktobra predlani na železniški progi Videm — Trbiž blizu Tarčenta. Pri trčenju lokomotive vlaka v avto znamke «fiat-bianchina» so izgubile življenje štiri osebe.

Tisto popoldne okoli 19.30 se je na železniškem prehodu pri Collalto di Tarcento zbila dolga vrsta vozil, ker so bile zapornice spuščene. Prav tedaj bi moral namreč privoziti mimo potniški vlak Videm — Trbiž. Zapornice je spustila čuvajeva žena Angelina Mardero, stara 37 let iz Tarcenta. Ker pa je imel vlak zamudo, je ženska dvignila zapornice in šla v čuvajnico, da bi telefonirala na bližnjo železniško postajo ter vprašala, kdaj bo vlak prišel. Ker se ji ni posrečilo dobiti zveze, je šla spet iz čuvajnice in prav tedaj je zaslišala žvižganje prihajajoče lokomotive. Planila je k škripcu da bi spustila zapornice, toda žal prepozno. Prav tedaj se je pripeljal po cesti avto «fiat-bianchina» UD 76366 v katerega se je z vso silo zaletel prihajajoči vlak. Strojevodja je zagledal avto morda kakih 50 ali 60 metrov pred seboj. Pritisnil je na hitre zavore, toda brez uspeha. Lokomotiva je trčila v avto, ga odvlekla nekaj desetin metrov naprej ter se ustavila sele po 300 metrih od kraja nesreče. Iz razbitega avta so zletela ob progo štiri trupla, a ena oseba je bila hudo ranjena. Nesreča je prizadela družino tedaj 48-letnega Alfreda Croatta iz Vidma. Pri priči so bili mrtvi: Alfredo Croatto, njegova sinova Alberto in Enrico, stara 7 oziroma 5 let in 19-letna služkinja Luigina Vidoni. Croattova žena Carla Bonfandini je bila hudo ranjena, toda ostala je pri življenju.

Preiskovalni organi so prijavili sodišču Marderovo in kot civilno odgovornega ministrstvo za prevoze v osebi ministra Videmsko kazensko sodišče je spoznalo 19. maja lani Marderovo za krivo ter jo obsodilo na 2 leti in 8 mesecev zapora ter 200.000 lir globe. Poleg tega je sklenilo, da se o odškodnini prizadetim razpravlja na pristojnem civilnem sodišču. Vendar pa je obsodilo obsojenko (in seveda tudi ministrstvo za prevoze) na izplačilo predujma v višini 10 milijonov lir Carli Bonfandinijevi, 1 milijon lir sorodnikom pokojnega Croatta in 1,5 milijona lir sorodnikom pokojne Vidonijeve.

Marderova se je pritožila proti razsodbi na tržaško prizivno sodišče. Trdila je, da je bila sicer kriva nesreče, toda po njenem mnenju je bila kazen prehuda. Sodniki bi morali namreč upoštevati dejstvo, da se je pri železniških čuvajih nekako udomačila navada, da v primeru zamude vlakov telefonirajo na bližnje postaje da bi zvedeli, približno kdaj bo vlak prispel. Tako ravnajo, da bi se ne ustvarjale pred zapornicami predolge vrste avtomobilov. V bistvu je torej zahtevala, da bi ji sodniki nekoliko znižali kazen.

Na včerajšnji obravnavi so zastopniki zasebnih strank in generalni pravdnik zahtevali potrditev razsodbe prve stopnje. Prizivni sodniki pa so deloma ugodili Marderini zahtevi. Menili so namreč, da je bil Croatto sam kriv nesreče za 20 odst. ter so temu primerno znižali kazen na 1 leto in 4 mesece zapora ter 300.000 lir globe.

Marderova se je že pritožila na kasacijsko sodišče.

TRAGIČEN DOGODEK V STANOVANJU V UL. TOTI

PADLA JE V KOPALNO KAD IN ZARADI POŠKODB UMRLA

Nesrečnica je izdihnila med prevozom v bolnišnico

Pri padcu v svojem stanovanju v Ul.. Toti 9 se je včeraj smrtno ponesrečila 62-letna Rosa Vercion por. Rapozzi. Okrog 8.30 je bila žena v kopalnici, ko je morda zaradi nenadne slabosti ali pa, ker je zdrsnila na mokrih tleh, padla v kopalno kad ter se hudo udarila po čelu in levi rami. Na kraj nesreče so prihiteli bolničarji Rdečega križa, ki so ponesrečenko položili v rešilni avtomobil in odpeljali proti bolnišnici, priletna žena pa je med potjo podlegla poškodbam. Njeno truplo so položili v mrtvašnico, kjer je na razpolago sodnim oblastem. O nesreči so bili obveščeni tudi agenti komisariata na Trgu stare mitnice, ki so uvedli preiskavo.

* * *

Na pločniku pred svojim stanovanjem v Ul. Vignola 6 se je včeraj zjutraj spotaknil in padel 67-letni uradnik Giuseppe Novi Ussai. Moža, ki se je pri padcu udaril po zatilju, so z rešilnim avtomobilom Rdečega križa odpeljali v splošno bolnišnico.

Tatvine motornih vozil

76-letnemu trgovcu Ugu Margonu iz Ul. Trenovie 18 so neznanci preteklo noč ukradli fiat 1500, ki ga je bil parkiral v bližini svojega stanovanja. Margon je tatvino prijavil agentom komisariata na Kolonji; škoda znaša 800 tisoč lir.

Žrtvi tatov sta bila v preteklih dneh tudi 59-letni Ermando Benedetti iz Ul. Marco Polo 24, kateremu so ukradli fiat 600, ter 41-letni Gaetano Grisancich iz Ul. Boito 2, ki so mu izmaknili lambreto.

Na pragu Gorice je že pred leti namestila občinska uprava napis z dobrodošlico vsem, ki se pripeljejo v naše mesto. Takšen napis je tudi na Tržaški cesti. Njegova učinkovitost pa ni več kdo ve kolikšna, odkar so poleg njega namestili vrsto reklamnih napisov. Ali ni za takšno reklamo drugih, primernejših krajev? Zlahka pa bi shajali tudi brez nje

P. D. «BRIŠKI GRIČ» V ŠTEVERJANU

priredi od 1. do 5. maja v gostilni «NA DVORU»

PROSLAVO PRVEGA MAJA

z naslednjim programom:

1. 1. maja ob 11. uri otvoritev vinske razstave, ki bo odprta vse do nedelje 5. maja;
2. ob 16. uri polaganje venca pred spomenikom padlih;
3. ob 16,30 koncert godbe iz Nabrežine, zbora s Proseka, kvinteta «Briški slavček» in domačega kvarteta;
4. od 19. ure dalje ples;
5. v nedeljo, 5. maja ob 16. uri tekmovanje ansamblov «beat» za pokal in denarne nagrade;
6. zvečer ples do 1. ure.

DELOVAL BO DOBRO ZALOŽEN BIFE'

K številni udeležbi vabi ODBOR

šport šport šport šport šport

NOGOMET — EVROPSKI POKAL NARODOV

Jugoslavija premagala Francijo s 5:1 in se uvrstila v polfinale tekmovanja

Prihodnji nasprotnik Jugoslovanov bo zmagovalec tekme Španija-Anglija

JUGOSLAVIJA — FRANCIJA 5:1 (4:1)

JUGOSLAVIJA: Pantelić; Fazlagić, Holcer; Belin, Ramljak, Mihajlović; Petković, Osim, Musemić, Trivić, Djajić.

FRANCIJA: Aubour; Esteve, Baeza; Quittet, Bosquier Herben, Szepaniak, Djorkaeff, Guy, Di Nallo, Loubet.

SODNIK: Schiller (Avstrija).

STRANSKA SODNIKA: Babauschek in Marschal.

STRELCI: v 2' Petković, v 12' Musemić, v 13' Djajić, v 32' Petković, v 33' Di Nallo, v 80' Musemić.

Na stadionu Crvene zvezde v Beogradu se je v vročem popoldnevu zbralo nad 60.000 gledalcev. Kotov je bilo 7:6 (6:3) v korist Jugoslavije. Laže se je poškodoval Osim, ki je odšel za nekaj minut z igrišča.

Jugoslavija si je z visoko zmago priborila pravico do nastopa v finalnem delu tega tekmovanja, kjer se bo v polfinalni tekmi v Firencah srečala z zmagovalcem dvoboja Španija - Anglija. Strah pred Francozi, ki smo jih že po tradiciji poznali kot žilave nasprotnike tudi na jugoslovanskih igriščih je bil tokrat neutemeljen. Moštvo je bilo povsem nedoraslo za tak nastop, to pa je glavni vzrok, da je bila tekma že po 14' praktično odločena in da so gledalci kljub visoki zmagi domačinov zapustili igrišče nezadovoljni z igro. Hladna prha v drugi minuti igre je verjetno potrla goste, ki so takoj pokazali vse svoje slabosti v obrambi. Osim in Petković sta brez težav prodirala do Aubourjevih vrat, tako da se je po desetih minutah razlika zopet povečala. Za Francoze ni bilo več upanja, Jugoslovanom pa se ni bilo treba več preveč truditi. Igra je tako kakovostno precej padla, prodori so bili v glavnem le sad osebnih akcij, ki so se pa navadno končale tako, da je tretji ali četrti branilec končno le ustavil napadalca. Jugoslovani niso prikazali vseh svojih vrlin. Napad, ki je že v zadnjih tekmah pokazal svojo prodornost je z veliko lahkoto obšel vse ovire, obramba pa sploh ni imela dela. Omembe je vreden le nastop nekaterih poedincev, zlasti novinca Petkovića, ki je predvsem v prvem delu tekme z navdušujočimi prodori zbegal celotno francosko obrambo. Odlično je zaigral tudi Osim, ki je hladnokrvno režiral vse napade, na žalost pa tudi trmasto vztrajal v preigravanju, ki je sicer navduševalo občinstvo toda vsakokrat se je končalo brez sadu. Takoj za njima pride Djajić, ki je sicer zadovoljil bolj v drugem polčasu, ko je Petković popustil in je on prevzel njegovo vlogo, medtem ko je Musemić pričakoval žogo pred vrati in je dvakrat prisebno izkoristil priložnost. Z mnogimi prodori se je proslavil še Belin, medtem ko je celotna obramba zaigrala premalo, da bi jo lahko ocenili.

O Francozih res ne moremo govoriti. Druge razlage za njihov slab nastop ni, kot da je moštvo imelo popolnoma negativen dan, saj bi bilo sicer negomoče, da bi se uvrstili v četrtfinale. Lahko jih pohvalimo zaradi požrtvovalnosti, s katero so se borili tudi ko je bil izid že odločen. Francozom je zmanjkala podpora obrambe, ki se je zbegala že v prvih minutah, na splošno pa lahko rečemo, da jih razigrani domačini sploh niso pustili do besede.

Avstrijski sodnik je bil nad vse poprečen. Zvižgal je večkrat po nepotrebnem, mnogokrat pa prezrl prekrške tudi v kazenskem prostoru. Vsekakor je bila to nezanimiva tekma, katero so poživili le številni goli, ki so v prvem polčasu obetali pravo katastrofo francoske reprezentance.

Kronika golov:

V 2' je Fazlagić prodrl z leve in podal na sredo, Musemić je z napačnim startom spravil v zmoto še Aubourja in prosti Petković je v teku potisnil žogo v mrežo.

V 13' je Baesa podrl Petkovića. Ta je izvedel prosti strel, katerega je Musemić prestregel z glavo in poslal v mrežo. Minuto kasneje je Osim preigral tri nasprotnike in podal na sredo kazenskega prostora prostemu Djajiću, ki je žogo ustavil, se obrnil in še vedno nekrit streljal točno v zgornji kot vrat: za Aubourja tudi tokrat ni bilo pomoči. V 32' četrti in vsekakor najlepši gol. Petković je začel prodor na sredini igrišča, preigral tri nasprotnike in nato še vratarja ter streljal v prazna vrata. Jugoslovani se še niso niti nehali veseliti dosežka, ko je Di Nallo v protinapadu prehitel Ramljaka in Holcerja ter ukanil nemočnega Pantelića. Drugi polčas je potekal pred vrati Francije, jugoslovanski napadalci pa so raje preigravali nasprotnike kot streljali v vrata. Kljub temu je padel še en gol, in to v 35' ko je Djajić prodrl z leve in podal na sredo, kjer je Musemić komaj en meter pred vrati potisnil žogo za Aubourjev hrbet.

u. k.

Ilija Petković, strelec prvega in četrtega gola za Jugoslavijo

POKAL EVROPSKIH PRVAKOV

Manchester-Real Madrid 1:0

MANCHESTER, 24. — Angleški prvaki so v prvi polfinalni tekmi na lastnem igrišču odpravili špance s tesnim izidom 1:0, ki jim verjetno ne bo zadoščal za takojšnjo uvrstitev v finale. V živahni tekmi sta obe moštvi potrdili, da sodita v najožjo evropsko elito. Angleži so vso tekmo obdržali pobudo, toda španci so z odlično igro v obrambi in zavlačevanjem na sredini igrišča prekinjali njihovo ofenzivo in so dali možnost obrambi, da je prihajala do sape. V prvem delu so kljub temu domačini večkrat skoraj prišli do gola. Desno krilo Best je bil najnevarnejši napadalec Manchestra in je tudi dosegel gol v 36', ko je prestregel točno podajo Astona ter je s silovitim strelom presenetil vratarja.

V španskih vrstah sta bila najboljša Pirri in Zocco. Med Angleži so se poleg Besta proslavili še Crerand, Charlton in Aston.

uk

Jugoslovanska prvenstva v bodoče po novem sistemu

BEOGRAD, 24. — Jugoslovansko zvezno nogometno ligo bodo verjetno povečali na 18, oziroma 20 članov. Za povečanje so se izrekli včeraj zastopniki vseh klubov na seji izvršnega odbora nogometne zveze, niso pa bili enotnega mišljenja, kdaj naj bi se to izvedlo. Polovica klubov je bila za to, da se zvezna liga poveča že v prihodnji sezoni, ostali pa, da se to opravi šele v sezoni 1969-70. Glede reorganizacije druge lige so bila prav tako mišljenja deljena, medtem ko so bili člani zahodne lige vztrajali pri dosedanjem sistemu. O vseh vprašanjih bodo sklepali na letni skupščini nogometne zveze.

Meddržavni nogomet

MOSKVA, 24. — V prijateljskem mednarodnem srečanju je Sovjetska zveza premagala Belgijo z 1:0 (0:0).

* * *

LEIPZIG, 24. — V kvalifikacijski tekmi za olimpijski nogometni turnir je Vzhodna Nemčija odpravila Bolgarijo s 3:2 (3:1).

* * *

CHORZOW, 24. — Prijateljsko srečanje: Poljska-Turčija 8:0 (2:0).

ATLETIKA

Nastop Bora v Gorici

Atleti Bora bodo nastopili danes zjutraj na 6. velikonočnem mitingu v Gorici s šestimi tekmovalci od katerih imajo nekateri možnost dobre uvrstitve. Največ obeta Emil Sedmak v disku in kladivu. Presenečenje lahko pripravi zlasti v metu kladiva. Njegov društveni rekord je nad 46 metrov (postavil ga je lani ob koncu sezone), osebni pa 48,33 metrov iz prejšnjih let. Duško Švab, ki je trenutno eden najboljših pripravljenih atletov Bora bo tekel na 800 metrov. Njegov zadnji čas 4'31"6 na 1500 m iz Nove Gorice je soliden dosežek. Mnogo bo vsekakor odvisno od vročine in od vrednosti atletov, ki bodo nastopili v isti skupini. Prvič bo letos na startu Vojko Cesar, najboljši domači atlet. Od njega žal še ne moremo pričakovati izrednih dosežkov ker zaradi službenih obvezznosti še ni dovolj treniral. Njegov nastop bo zato bolj preglednega značaja. Boljšo uvrstitev pričakujemo od Cesarja je v disku. Aleksander Košuta na 200 m, Iztok Furlan v skoku s palico in Bruno Križman v metu diska bodo dopolnili nastop Borove ekipe. Od teh atletov še ne pričakujemo izrednih rezultatov.

NOGOMET — III. AMATERSKA KATEGORIJA

Izdatna zmaga Primorca po napeti igri z Gretto

Trebenci so se tokrat izkazali z odličnim napadom

PRIMOREC — GRETTA 5:2 (3:2)

PRIMOREC: Kralj V.; Papatico D., Škabar M.; Kralj R., Križmančič R., Milkovič S.; Možina T., Morgan S., Suber M., Možina V., Čuk E.

GRETTA: Butkovich M.; Maschietto B., Radovich C.; Fasano A., Fasano V., Tron M.; Santonastasio B., Mamillo C., Papini G., Peroni L., Clarot L.

Po tolikih porazih so tudi Trebenci le prišli do zmage.

Igra je bila oba polčasa zelo razgibana, napeta, tehnično na zadovoljivi ravni in polna lepih akcij ter strelov v vrata, kot nam zgovorno priča izid sam. Zelo dobro se je tokrat odrezal trebenski napad. Izredno borbeni Teodor Možina je sam dal kar tri gole in je s svojimi osebnimi akcijami ter hitrim preigravanjem neprestano spravljal v težave Tržačane. Lepo sta tokrat zaigrala v napadu tudi Valdi Možina in Suber. Svojo obrambno vrsto pa je vodil Renato Kralj, ki je prisebno odbijal napade Grette in ji onemogočal večje podvige.

Preidimo k igri. Že v prvi minuti je Valdi po podaji Teodora z desne, močno streljal ter le za las zgrešil cilj. Trebenci so takoj začeli pritiskati, toda hiter protinapad Grette jih je za trenutek zmedel. Pappini je pritekel z žogo, jo podal nekritemu Clarotu, ki jo je iz Bližine streljal v vrata in realiziral za svojo enajsterico prvi gol. Toda Trebenci so si kmalu opomogli. V 11' je z povsem osebno akcijo Teodor M. preigral več nasprotnikov ter s silovitim strelom dosegel za svojo enajsterico prvi gol. Tri minute kasneje že drugi gol: Suber je z žogo, ki mu je prišla z nasprotnikove strani, preigral nasprotnega igralca, se približal vratom, močno streljal in dosegel drugi zadetek.

Igralci Grette so skušali skrajšati razdaljo, toda zaman. Trebenci so spet prevzeli vajeti v svoje roke. V 30' je prišlo do tretjega gola. Valdi M. je z žogo, ki mu jo je podal Morgan, z lepim strelom dosegel tretji zadetek.

V nadaljevanju so Trebenci takoj začeli napadati. V četrti minuti je vratar Butkovich odbil žogo iz kota, toda borbeni Morgan jo je prestregel in podal Teodoru M., ki jo je potisnil v vrata. Le tri minute kasneje nov gol za Trebence: tokrat je Teodor M. dosegel gol iz kota: žoga je zletela naravnost v vrata in vratar je ni mogel ustaviti.

Kljub razliki v golih, niso Tržačani povsem zgubili poguma. V 23' je Clarot na podajo Santanastasia dal svoj drugi gol. Do konca tekme je bilo še mnogo osebnih akcij, predvsem na trebenski strani. Teodor M. je v tem morda pretiraval, toda kljub temu je še enkrat dokazal svoje tehnične sposobnosti z golom.

RENATO KRALJ

Danes govorimo o...

- *V tem mesecu je bilo športno udejstvovanje naših društev živahno. Med važnejšimi rezultati pa moramo omeniti naslednje:*
- *moška ekipa S. Z. Bor je zasedla tretje mesto na lestvici odbojkarske B lige;*
- *Lukač Sonja je dosegla odlične rezultate v metu krogle;*
- *Po nedeljski tekmi je Breg spet v borbi za prvo mesto lestvice III. nogometne kategorije.*

NOGOMET

II. KATEGORIJA			
	31. marca	Vesna - Farra	1-2
		Juventina - Dolegnano	1-0
	7. aprila	S. Lorenzo - Vesna	2-0
	14. aprila	Vesna - Mariano	1-2
	21. aprila	Itala - Vesna	1-1
		Juventina - Ločnik	0-0
III. KATEGORIJA			
	31. marca	Breg - Tecnoferramenta	3-2
		Aurisina - Primorje	2-1
		Union - Gretta	2-2
	7. aprila	Aurisina - Union	3-2
		Primorje - Gretta	3-2
		Zarja - Breg	1-2
	14. aprila	Alabarda - Zarja	0-2
		Primorje - Primorec	2-0
		Breg - Rupingrande	3-1
	21. aprila	Union - Alabarda B	2-2
		Primorec - Gretta	5-2
		Breg - Roianese	8-0
		Primorje - Zarja	0-0
POKAL MENON:			
	31. marca	Breg - Cremcaffè	2-3
	21. aprila	CRDA - Breg	1-2

ODBOJKA

Moška B liga	31. marca	Bor - Robur	3-2
Ženska B liga	31. marca	Marzotto - Sokol	3-1
		Casagrande - Breg	3-1
		Bor - Fari Este	3-2
	7. aprila	Sokol - Casagrande	3-2
		AGI - BREG	3-0
	21. aprila	Presolana - Bor	3-2
		Sokol - Breg	3-2
Moška D liga	6. aprila	Gasilci TS - Bor	3-0
	7. aprila	CSI FRIULI - Kras	3-1
		Gasilci GO - Olimpija	3-1
	15. aprila	AGI - Bor	3-2
		Turriaco - Olimpija	3-0
	20. aprila	Gasilci TS - Kras	3-1
Ženska C liga	21. aprila	Bor B - Breg B	3-0
Žensko prom. prv.	21. aprila	OMA - Gaja	3-1
		Sokol B - Bor	3-0
PRIJATELJSKE TEKME			
Ženske	1. aprila	Zarja - Gaja	3-0
	15. aprila	Sokol - Zarja	3-1
Moški	31. marca	Breg - Kras	3-2
		Breg - Bor B	3-1
	12. aprila	Kras - Sokol	3-0

KOŠARKA

	21. aprila	Libertas Pordenone - Bor	41-39

NAMIZNI TENIS

13., 14. in 15. aprila nastopijo tekmovalci Š. Z. Bor in rojanskega Doma na turnirju petdesetletnice v Trstu.

ATLETIKA

14. aprila nastopi Bor na otvoritvenem atletskem mitingu v Novi Gorici. S. Lukač zasede drugo mesto v metu krogle. — 21. aprila Sonja Lukač zmaga v metu krogle na atletskem tekmovanju v Trstu.

BALINANJE

31. marca - Gaja nastopi na turnirju S. Giacomo — 7. aprila - Gaja nastopi v tekmah C lige.

ODBOJKA — TEDENSKI KOMENTAR

Odbojkarska sezona v polnem razmahu Tudi danes več prvenstvenih srečanj

Trenutno nastopa v raznih deželnih ligah dvanajst slovenskih ekip

V ženski B ligi je Borova šesterka okusila prvi poraz v letošnjem prvenstvu. Borovke so slabo zaigrale in predvsem v zadnjem setu zagrešile neverjetno mnogo napak, kar so izkoristile nasprotnice in osvojile zmago ter so ostale neporazene. Presolana je zmagala tudi v jutranjem srečanju s FARI in tako še povečale svoj naskok.

Borovke so s tem porazom nekoliko zmanjšale svoje upe na prvo mesto v C skupini, prvenstvo pa še ni končano in se lahko še marsikaj spremeni.

V drugi skupini je bil na sporedu slovenski derbi med Bregom in Sokolom. Nabrežinke so bolje prenesle sonce in vročino in so po petih setih zasluženo osvojile zmago.

IZIDI

Presolana — *Bor	3:2
Presolana — *Fari Trst	3:1
Sokol — *Breg	3:2

LESTVICI

(Skupina C)						
Presolana	4	4	0	12	3	8
Bor	3	2	1	8	6	4
FARI PD	2	1	1	3	4	2
La Bollita	3	1	2	5	6	2
FARI Este	3	1	2	5	7	2
FARI TS	3	0	3	2	9	0
(Skupina D)						
AGI	3	3	0	9	0	6
Marzotto	3	3	0	9	3	6
Sokol	4	2	2	7	10	4
Casagrande	3	1	2	6	7	2
Breg	4	1	3	6	10	2
Porzio	3	0	3	2	9	0

* * *

V nedeljo se je začelo prvenstvo ženske C lige. Že v prvem kolu je prišlo do organizacijske napake in tekme Porzio B — Zarja niso odigrali. Ponovitev te tekme bo verjetno prvo nedeljo po zakijučku prvega dela prvenstva.

Bor B je v Dolini gladko odpravil šesterko Brega B. Tekma, ki je bila v zgodnjih urah nam je pokazala vrsto mladih igralk, ki že precej obvladajo tehniko.

Izidi prvega kola:

Bor B — *Breg B (15:7, 15:2, 15:0)	3:0
*AGI B — Corridoni (15:8, 15:4, 12:15, 9:15, 15:5)	3:2
*Porzio B — Zarja	(neodigrano)

Prihodnje kolo (25. t.m.)

Corridoni - Bor B, Zarja - Breg B, Porzio B - AGI B.

* * *

Tudi žensko promocijsko prvenstvo je napravilo prvi korak. Na tem prvenstvu prvič nastopa tudi Gaja, ki je v nedeljo okusila grenkobo poraza. Dekleta iz Padriča in Gropade so prvič nastopile na prostem in to je v veliki meri pripomoglo, da so morale prvi dve točki prepustiti nasprotnicam.

Mali slovenski derbi med Sokolom B in Borom C se je zaključil z gladko zmago prvih. V tej tekmi so prišli najbolj do veljave servisi, ki so skoro vedno zadeli v črno. Mlade Nabrežinke so bile bolj spretne in so tako ukanile borovke.

Izidi prvega kola:

*Sokol B — Bor C (15:10, 15:10, 15:11)	3:0
OMA — *Gaja (7:15, 15:3, 15:12, 15:4)	3:1
FARI C — FARI B (13:15, 15:5, 15:13, 15:3)	3:1

Prihodnje kolo 25. t.m.)

FARI - Bor C, FARI C - Gaja, OMA - Sokol B.

* * *

V moški D ligi je bilo na sporedu tretje kolo. Medtem ko je šesterka Bora počivala je Kras moral nastopiti proti favoritom tega prvenstva. Druga postava tržaških gasilcev je precej močna in proti tej so fantje iz Zgonika dobro zaigrali a proti veliki izkušenosti predvsem Gianesellija niso mogli ničesar.

Goriška Olimpija je v tem kolu slavila prvo zmago. Njena žrtev je bila postava Torriane.

Izidi tretjega kola:

*Gasilci TS B — Kras (15:5, 7:15, 15:4, 16:14)	3:1
*AGI — Gasilci GO (12:15, 10:15, 15:7, 15:6, 15:12)	3:2
*Olimpija — Torriana (15:5, 15:12, 11:15, 15:13)	3:1
*CSI Friuli — Turriaco (15:8, 16:14, 15:13)	3:0

LESTVICA

Gasilci TS B	3	3	0	9	2	6
CSI Friuli	3	3	0	9	2	6
AGI	3	3	0	9	4	6
Turriaco	2	1	1	3	3	2
Gasilci GO	3	1	2	6	7	2
Olimpija	3	1	2	4	7	2
BOR B	2	0	2	2	6	0
Kras	2	0	2	2	6	0
Torriana	3	0	3	2	9	0

Prihodnje kolo (25. t.m.)

Kras - AGI, Gasilci GO - CSI Friuli, Turriaco - Gasilci TS B, Torriana - Bor B, počiva Olimpija.

f. v.

Samo Šurbek je zmagal

LYON, 24. — Med Jugoslovani se je samo Šurbeku uspelo uvrstiti v četrtfinale moških posameznikov na evropskem namiznoteniškem prvenstvu. V osminki finala je premagal Nemca Schoelerja s 3:1.

Angež Neal je gladko premagal drugega Jugoslovana Korpo s 3:0.

DOMAČI ŠPORT

Danes, v četrtek 25. aprila

ODBOJKA

Moška D liga

Ob 10.30 v Zgoniku
KRAS — AGI

* * *

Ob 10.30 v Gradiški
TORRIANA — BOR

* * *

Ženska B liga
Skupina C

Ob 10.30 v Trstu v šoli Zandonai
FARI TRST — BOR

* * *

Skupina D

Ob 10.30 v Nabrežini
SOKOL — PORZIO

* * *

Ženska C liga

Ob 10. uri v Št. Petru ob Soči
CORRIDONI — BOR B

* * *

Ob 11.30 v Bazovici
ZARJA — BREG B

* * *

Ženska promocijska liga

Ob 8.30 v Trstu v šoli Zandonai
FARI B — BOR C

* * *

Ob 16. uri v Trstu v šoli Zandonai
FARI C — GAJA

* * *

Ob 10.30 v Trstu v Istrski ulici
OMA — SOKOL B

KOŠARKA

Promocijsko prvenstvo

Ob 17.30 v Pordenonu
ROMOLO MARCHI — BOR

ATLETIKA

Velikonočni atletski miting

Ob 10. uri v Gorici
SODELUJEJO ATLETI BORA

AVTOMOBILIZEM

Avtomobilski rally ob proslavi priključitve Primorske Jugoslaviji

Avto-moto zveza Jugoslavije se bo pridružila proslavam 25. obletnice priključitve Primorske in Istre k Jugoslaviji. Zveza bo v okviru teh proslav organizirala avtomobilski rally skozi Istro s startom v Novi Gorici in ciljem v Motovunu.

OLIMPIJSKE VESTI

Južna Afrika izključena

LAUSANNE, 24. — Predsednik MOO Brundage je danes podal uradno izjavo o izključitvi J. Afrike z letošnjih olimpijskih iger. Od 54 držav se je pri glasovanju 41 izrazilo za, 13 pa proti izključitvi.

(Nadaljevanje s 3. strani)

in, kot kaže, niso o tem obvestili vlade socialne republike.»

«Oh! Nemci so me izdali!» je vzkliknil Mussolini. «Vedno so ravnali z nami kot s hlapci!» Sledila je konfuzna razprava med fašističnimi hierarhi, diskusija, katere sta se udeležila tudi kardinal (Schuster, op. prev.) in don Bicchierai, ki sta potrdila, da se Nemci pogajajo za vdajo. Cadorna je lakonično ponovil ultimat CLNAI in vrhovnega poveljstva.

Sledil je kratek oster dvogovor med Mussolinijem in Grazianijem in nato je «duce» zaključil: «Odločil sem se. Stopil bom k Nemcem. Čez uro se vrnem.» Ko je odhajal, je rekel Graziani: «Dal bi postreliti vse.» Bila je sedma ura in en četrt. Razgovor je trajal približno eno uro. Naša delegacija ni šla preko meja svojega mandata.

* * *

Stopimo v dvorano Tu opazimo nemškega generalnega konzula Wolffa in nekega nemškega častnika, ki sta prišla malo pred nami z zahtevo, da ni se podaljšal termin za vdajo njihove vojske, termin, ki je bil določen za šesto uro. Sereni je zaceo kričati. Zatrdil je, da se CLNAI ne more pogajati z Nemci, ki niso sprejeli vdaje, in zahteva, naj se Wolff umakne iz dvorane Konzul Wolff prevzame besedo in prosi, naj bi se nemškim vojakom dopustilo, da nemoteno zapustijo Lombardijo in odnesejo s seboj svoje orožje. Pertini mu seže v besedo in zahteva takojšnjo položitev orožja. Wolff se nato umakne in obljubi, da se bo vrnil čez pol ure s proglasom generala von Viechtinghoffa. Sledi diskusija med nami glede tega, kaj je delegacija dosegla Pri razpravi sodelujejo vsi člani CLNAI, ki so medtem prihiteli v palačo. Sereni je zelo razsrjen, ker se je znašel pred še svobodnim Nemcem. Razpravo zaključimo z ugotovitvijo, da so se razmere razvijale tako, kot so se morale. Mussolinijeva ura je minila. «Duce» ni dal glasu o sebi. Prispe proglas von Viechtinghoffa. Poveljnik nemške vojske v Italiji se izraža dvoumno. Priznava, da je vojaško stanje težko in napoveduje pomembne sklepe ter poziva vojake, naj ubogajo svojim častnikom. Proglas pa se konča z vzklikom «Fuehrerju». To ni akt vdaje. Kardinal ukaže telefonirati prefektu fašistične republike. Ta sporoči, da je Mussolini že odpotoval iz Milana.

Pred 23 leti v Milanu

Ne preostane drugega, kot razviti borbo. Ukaz za vstajo, ki se je v Milanu vršila že od zgodnjih jutranjih ur, se razširi na vso severno Italijo Ura je 9. zvečer. Kardinal Schuster je zaskrbljen. «Vaš škof sem,» pravi. «Kaj bo sedaj?»

«Kolo zgodovine se je premaknilo,» mu je odgovoril Pertini.

STEFAN OLIVIER

NOVI ŠEF

19.

Gina mu je telefonirala, kaj naj ukrene glede stanovanja. Ima dva krasna načrta, je povedala. Za katerega naj se odloči? — Seveda ji bo moral svetovati. Pri gospe Grün se je že naveličal. Ker mu je iskanje stanovanja vzelo precej časa, je težke operacije prepustil Neugebauerju. Govoril mu je: «Zelo mi je žal, toda če bi imeli moje skrbi... Poiskati moram stanovanje, v katerem se bom dobro počutil. Upam, da je to zadnjič. Se strinjate? Odlično. Ob priložnosti vam bom vse povrnil.»

Neugebauer je z obema rokama zagrabil za priložnost. Je to obrat? Je Feldhusen spoznal svoje zmožnosti? Prepustil mu je tudi privaten primer. Najmanj dvesto marš. Liselotte bo vesela.

Feldhusen se je dolgo pogovarjal s stanovanjskim agentom. Končno se je odločil za štirisobni pristrešek v veliki, novi stanovanjski stavbi. Razsežen pogled na mesto. Zelo mirno. Dobre zveze na vse strani. Telefoniral je Gini.

«Natančno si ga bova še enkrat ogledala, Willi. Prišla bom konec tedna.»

Ves teden jo je pričakoval.

V petek zvečer, ko je privatna ordinacijska ura že potekala, je prišla še pacientka Vera Manders. Bila je sijajna kot vedno. Nasmehnil se je. Poslala mu je že tri svoje prijateljice. Sami preprosti primeri — in nobena ni bila revna. Sklenil je, da gospe Manders ne bo kar tako izpustil. «Moja zdravila so napravila čudež,» je rekel, odslej jih bom jemal tudi sam.»

«Zakaj?»

«Ker ste videti še bolj zdravi kot zadnjič.»

«Res? O, ne vem. Ko igram tenis, me še vedno...»

«Bilo bi dobro, če tri tedne tenisa ne bi igrali. Prenaporno je, nič drugega ni.»

«Ali res? In kaj bo z mojo postavo?»

Zresnil se je in jo ogledal od vrha do tal. «Vaša postava, gospa Manders? Rekel bi, da ste fizično privlačna mešanica atletskega in lepo raščenega tipa. Če telovadite ali ne, nikoli se ne boste zredili.»

Pozvonil je telefon. Gospodična Rieck je tiho povedala: «Doktor, gospa Feldhusen je prišla. Noče vas motiti. Čaka vas na hodniku.»

Bil je prijetno presenečen, a tega ni pokazal. «Hvala lepa, gospodična Rieck, vsak čas bom prost.» Odložil je slušalko in se takoj obrnil k pacientki. «Potemtakem vam za vašo postavo ni treba skrbeti.»

«Potem mi ni treba več priti?» je vprašala.

«To ne, še boste prišli,» ji je vedro odgovoril. «Pridite vsakokrat, ko se ne boste dobro počutili. Poglavitno delo moderne medicine je preventiva.»

Zares napravi dober vtis, si je mislila. Kmalu bo morala spet priti.

«Potem je za danes končano?»

«Končano, za vas in zame.» Spremil jo je do vrat. «Na svidenje, gospa Manders. In kot sem vam rekel, s telovadbo ne pretiravajte.»

Ko mu je ponudila roko, ga je gledala v oči. «Vem, da ste res dober doktor.»

Ko je bil sam, ni imel več svoje ordinacijske maske. Pomislil je na Gino, njegov nasmeh je bil spet naraven. Hitro je stopil na hodnik. «Halo, draga! Kakšno presenečenje! Računal sem, da boš prišla jutri.»

«Vem. Toda vse sem opravila in preprosto nisem mogla več čakati.»

Veselo jo je prijel za roko. «Pridi. Samo nekaj pisem moram še podpisati, potem bom prost.» Odprl je vrata v tajništvo. «Gospodično Rieck že poznaš, ali ne?»

Gospodična Rieck je na pol vstala. «Da, doktor,» je zašepetala.

«Najbolj sposobna tajnica, kar sem jih doslej videl,» je veselo dejal.

Gospodična Rieck je zardela in Gina ji je simpatično pokimala.

Ko je zaprl vrata ordinacije, jo je objel in poljubil.

«Dr. Feldhusen. V tvoji ordinaciji?»

«Hvala bogu, da ne kot pacientko. Sicer pa naju straži gospodična Rieck.»

«Veš, da je zaljubljena vate?»

«Ne bodi smešna.»

«Da, res je. Kako me je pogledala, ko sem vstopila in rekla, da sem prišla k tebi! Ne morem, zaseden si! Za kaj gre? Feldhusnova žena sem, sem pojasnila. Kakšen šok! Postala je rdeča. Res je zaljubljena vate, verjetno so vate zaljubljene vse ženske.»

«Res ne bodi smešna. Tu imamo opravka z drugimi stvarmi. To moram še opraviti.» Sedel je za mizo in segel po kupu papirjev. «Si morala dolgo čakati?»

Sedla je tik njega. «Ne. Opazovala sem ljudi, ki so hodili po hodniku Mislim, da sem videla tudi Neugebauerja.»

«Kako? Saj ga ne poznaš.»

«Po tvojem opisu ni mogel biti nihče drug. Kak tepec! Hotela sem si našminkati ustnice, ko je prišel mimo. Gledal me je in gubančil čelo, kot da šminke ne bi še nikoli videl. Nič ni rekel, obrnil se je in me še enkrat pogledal. Čemerno se je namrdnil. In kdo bi po vsem tem mogel biti?»

Feldhusen se je nasmehnil. «Gotovo je bil Neugebauer. Ni tako slab. Z njim moraš biti prijazna, saj boš? Dober človek je. Meni je v veliko pomoč.»

Stresla je z glavo. «Ti in tvoja etika! Ti ne boš nikoli dovolil, da bi kdo kritiziral kolega. Verjetno je bil potreben tvoje pomoči kot pa ti njegove.»

«Draga,» je odgovoril resno, «mi smo osebje, ki mora sodelovati. Vsak med nami je odvisen od drugega.»

«Vem. Vem. Bodi brez skrbi. Če nas bo prišel kdaj obiskat, bom z njim zelo ljubezniva. Si zdaj končal?»

Podpisal je zadnji papir in vstal. «Konec,» je odvrnil zadovoljno, «pojdiva. Najprej bova šla v kako sposobno restavracijo.»

Večerjala sta v odlični restavraciji, kjer so ga že poznali. Gini je bilo všeč, da so bili natakarji in lastnik nanj tako pozorni. «Gotovo, doktor .Seveda, gospa.» Bila je ponosna, da ima takega moža. Pobožala ga je po roki.

«Imaš veliko dela?»

«Zelo veliko.»

«In privatna praksa?»

Kar raste.» Pomislil je na gospo Manders. «Imam pacientko, ki je pripeljala vse svoje prijateljice.»

«Je bogata?»

«Ona ne, pač pa njen mož.»

«Je lepa?»

«Dragi otrok, o tem nimam pojma. Dober zdravnik na to nikoli ne gleda.»

Živahno ga je gledala. «Veseli me, da si dober zdravnik.»

Bil je lep konec tedna. Feldhusen je bil samozavesten — tudi misel na prihodnje operacije mu ni mogla vzeti tega občutka.

V soboto sta si ogledala novo stanovanje. Belili so še, toda Gina je bila s pogledom na mesto in z razvrstitvijo sob zelo zadovoljna. Napravila sta pogodbo. V štirih tednih se bosta lahko vselila. «To se odlično sklada,» je rekla Gina, «mati bi šla rada na morje, a noče iti sama. Za tri tedne bom šla z njo. In ko se vrnem, se bova vselila. Prav?»

Strinjal se je Strinjal se je z vsem, kar je Gina predlagala.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst